Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען (ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע זעה זייט 11,10) היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 17	לאדז, זונטאג, ט״ז שבט תרצ״ה	דרייצענטער יאהרגאנג	Łódź, Niedziela, 20 Stycznia 1935 r.	№ 17

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

פעלקער-ליגע-ראט האט בעשלאסען
צו שטעלען אויף דער טאג - ארדנונג די פראגע פון די פליטים אין סאאר

ג ע נ ף, 19 (ספ. טעל.)
אויף א פערטרויעהליכער זיצונג האט דער ראט פון דער פעלקער-ליגע בעשלאסען אויפן פראנצויזישען פארשלאג צו שטעלען אויף דער טאג-ארדנונג פון דער איצטיגער סעסיע די פראגע פון די פליטים אין סאאר-געביט.

אין אווענד האט די פראנצויזישע דעלעגאציע איבערגעשיקט דעם גענעראל-סעקרעטאר א מעמאריאל אין דער פראגע, וועלכער איז נאך נישט פערעפענטליכט געווארען. אין מעמאריאל ווערט אנגעוויזען, אז די פעלקער-ליגע דארף זיך פערנעהמען מיט דער פראגע פון די פליטים.

נאך סאאר קומען אנדערע געביטען
כאראקטעריסטישער ארטיקעל אין „דויטשען פראנט"

מ א ס ק ו ע, 19 (ספ טעל.)
דער לאנדאנער קארעספאנדענט פון „פראוודא", טיילט מיט, אז דער ארגאן פון דייטשען פראנט אין סאאר „דויטשע פראנט" האט פערעפענטליכט אן ארטיקעל, אין וועלכען דער מחבר בעטאנט צוו. אנדערען:

„דייטשלאנד האט נאך נישט ערלעדיגט אנדערע בלוטיגענדע פראנטען, דער זיג אין סאאר איז נאר אן אנהויב פון ענטשיידונג פאר דעם רויב וואס איז געמאכט געווארען נאך דער מלחמה. פון סאאר האבען מיר אנגעהויבען דעם אויסגלייך פון די אונגערעכטיגקייטען, וועלכע זענען געמאכט געווארען דייטשלאנד". ס'האנדעלט זיך וועגען עלזאס-לאטרינגען, קלייפעדא, דאנציג, פוילישער קארידאר, אויבערשלעזיען, דייטשע טשעכאסלאוואקיי און דרום טיראל.

פערוועהרט דעם סאצ. פיהרער פון סאאר מאקס בראון
צו האלטען א פארלעזונג אין פאריז

פ א ר י ז, 19. (ספ. טעל.) אין צוזאמענהאנג מיט דער פערזאמלונג אויף וועלכער דער סאציאליסטישער פיהרער פון סאאר-געביט מאקס בראון דארף ארויסטרעטען אין דער פראגע וועגען פונאנדערלאזונג פון די פאשיסטישע ליגעס, האט דער ראטמאן איסקאר אויפגעפאדערט דעם פאריזער פאליציי-פרעפעקט ער זאל אויפמערקזאם מאכען בראונען, אז ער דארף געדענקען די עלעמענטארע פליכט פון א גאסט.

דער אינערן-מיניסטער האט פערוועהרט דעם סאציאליסטישען פיהרער פון סאאר מאקס בראון ארויסצוטרעטען אויף דער עפענטליכער פערזאמלונג וואס איז געפלאנט געווארען אויף היינט אין אוונט.

ב ע ר ל י ן, 19 (ספ. טעל.) דער פיהרער פון די סאארער קאמוניסטען פפארד איז נעכטען געקומען קיין פאריז און אויפגענומען די פרעסע פארשטייער. ער האט זיי דערקלערט, אז מאקס בראון און האפמאן האבען בדעה אין נאמען פון איינהייטס-פראנט ארייצוטראגען א פראטעסט געגען פלעביסציט אין סאאר, פפארד האט אויך אנגעזאגט אז דער קאמף איז סאאר. הגם איז אנאנדער פארם, וועט ווייטער געפיהרט ווערען.

האנדעלס-אונטערהאנדלונגען
צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד

פ א ר י ז, 19 (ספ. טעל.) די האנדעלס-אונטערהאנדלונגען צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד, וועלכע זענען א רעזולטאט פון דעם סאאר-פלעביסציט, הויבען זיך אן דעם 21 יאנואר אין בערלין.

פ א ר י ז, 19. (ספ. טעל.) פון סאארבריקען איז מען מודיע אז ביז צום מאמענט ווען סאאר וועט איבערגיין צו דייטשלאנד, וועט די צאל-גרעניץ בלייבען אין זעלבען צושטאנד, וואס ביז איצט.

צוויי זשאנדארמען פון סאאר, וועלכע זענען אריבערגעגאנגען די פראנצויזישע גרעניץ, וועלענדיג פעסטשטעלען די אידענטישקייט פון צוויי פערזאן, זענען ארעסטירט געווארען.

צוליב דער מורא פאר רעפרעסיעס מצד די היטלעריסטען האבען 170 פערזאן פון זולצבאך און 60 פון קאמפהויזען זיך בעהאלטען אין דער געבייד פון די פראנצויזישע קוהלען-גרובען.

היטלער קומט קיין סאארבריקען

פ א ר י ז, 19. (ספ. טעל.) די צייטונגען שרייבען, אז היטלער קומט דעם 10 פעברואר קיין סאארבריקען, וואו ער וועט פערטיילען מעדאלען די מיטגלידער פון דייטשען פראנט. היטלער זאל אויך דארט האלטען א גרויסע פאליטישע רעדע.

צונעהמען די בירגערשאפט ביי אמעריקאנער דייטשען
וואס זענען געפאהרען שטימען קיין סאאר

ל א נ ד א ן, 19. (ספ. טעל.) דער קאנגרעסמאן דיקשטיין האט אריינגעטראגען א פארשלאג אין דער אמעריקאנער אימיגראציע-קאמיסיע אז מען זאל צונעהמען די בירגערשאפט ביי די אמעריקאנער דייטשען, וועלכע זענען געפאהרען קיין סאאר אפצוגעבען דייערע שטימען ביים פלעביסציט. סענאטאר דיקשטיין האט מאטיווירט זיין פארשלאג דערמיט וואס מ'קען נישט האבען קיין דאפעלטע בירגערשאפט. די קאמיסיע האט אפגעווארפען דעם פארשלאג, ווי האט פנאר אויסגעדריקט בעדויערען צוליב דעם וואס עטליכע טויזענד דייטשען זענען געפאהרען אפגעבען דייערע שטימען.

די סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראט האט זיך נאך נישט פערענדיגט

ג ע נ ף, 19. (ספ. טעל.) נישט קוקענדיג אויף די פאר-אויסזעהונגען, האט זיך די סעסיע פון פעלקער-ליגע ראט נאך נישט פערענדיגט. דער טאג-ארדנונג איז נישט אויסגעשעפט געווארען. לאוואל איז שוין צוריק ארויס צוזאהרען קיין פאריז.

ביגון רב אנו מבכים את מותו של חברנו לעבו״ה במשך הרבה שנים,
משה הרשקוביץ ז״ל
שנלקח מאתנו בלא עתו.
יהי זכרו ברוך!
חברה הלשכה הציונית בלודז.
163

מתוך צער עמוק הננו מודיעים על מות פקיד הלשכה הציונית, חבר מסור ונאמן לתפקידיו ולרעיון תחת צמיו וארצנו,
משה הרשקוביטש ז״ל
ואנו מביעים בזה את רגשי השתתפותנו החמה למשפחתו המתאבלת.
ועד ההסתדרות הציונית בלודז
הועד של „קרן-היסוד"
קרן-קימת לישראל
המשרד הארץ-ישראלי.
162

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס
דעם ה׳ קובא באסילעוו
צוליב׳ן טויט פון זיין פאטער
נ״ע
אברהם יצחק
זיין געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
פירמע מערינאס.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין קאלי, ביי לאדז, מיין ליבער מאן, אונזער הייסגעליבטער פאטער, גרויס-פאטער, שוויגער-פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל
נ״ע מרדכי יוסף ב״ר אליה ז״ל בריס
אין עלטער פון 57 יאהר.
די לוי׳ קומט פאר היינט זונטאג, ד. 20-טען יאנואר 1935, 12 א זייגער בייטאג פון טהרה-הויז, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.
09

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען מיין ליבער מאן, מיין הייסגעליבטער פאטער, ברודער, שוואגער און אנקעל
נ״ע
פנחס בן ר׳ יצחק ז״ל שווארצבערג
אין עלטער פון 56 יאהר.
די לוי׳ קומט פאר היינט, זונטאג, ד. 20 יאנואר 1935 12 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז 11 ליסטאפאד 6, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.
5850

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען מיין ליבע פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער, גרויסמוטער, שוויגערמוטער, שוועסטער, שוועגערין און מאמע
נ״ע ביילה אשת ר׳ מאיר נ״י דזשאדעק
אין עלטער פון 56 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט, זונטאג דעם 20. יאנואר 1935, 12 אזייגער בייטאג פון טרויער-הויז זשידאווסקא (מרדכי גבאי׳ס) 8 וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען די פרוי פון אונזער מיטגליד מאיר דזשאדעק
נ״ע ביילה
צו דער לויה וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 20 יאנואר 1935, 12 בייטאג פון טרויער-הויז זשידאווסקא 8, ווערען אלע מיטגלידער געבעטען צו קומען, בכדי אפצוגעבען דער פערשטארבענער דעם לעצטען כבוד.
די פערוואלטונג פון אפאטאר-הענדלער-פעראיין אין לאדז ליפאווע 16
5852

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער לאנגיעהריגער מיטגליד נ״ע
פנחס שווארצבערג
צו דער לויה וועלכע קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 20 יאנואר 1935, 12 בייטאג פון טרויער-הויז 11-טער ליסטאפאד 6, ווערען אלע מיטגלידער געבעטען צו קומען, בכדי אפצוגעבען דעם פערשטארבענעם דעם לעצטען כבוד.
די פערוואלטונג פון לאדזער יורישן ביער-האלט-בעזיצער-פעראיין, בוזשוזשובער 16
5854

דער אראבער ד"ר כאלדי

בעשטימט אלס בירגערמייסטער אין ירושלים

ערשטער וויצע-בירגערמייסטער — א יוד

ירושלים, 19 (יט"א)

נעכטען איז ענדגילטיג דעצידירט געווארען ווער ס'זאל ווערען בירגערמייסטער אין ירושלים, אין פערלויף פון טאג זענען געפיהרט געווארען לאנגע אונטערהאנדלונגען צווישען די יודישע פארשטעהער מיט דער פאלעסטינער רעגירונג. אין די געשפרעכען האט אנטיילגענומען דער הויך קאמיסאר וואוקאפ.

די יודישע פארשטעהער האבען פערלאנגט, אז דעם אמט פון בירגערמייסטער זאל איבערנעהמען א יוד. דער הויך-קאמיסאר איז געווען אין אנ'אנדער מיינונג און האט בעשטימט אלס בירגערמייסטער דעם מוסולמענישען אראבער ד"ר הוסיין כאלדי, וועלכער האט בעת די וואהלען בעזיגט דעם געוו. בירגערמייסטער נאשאשיבי.

די יודען האבען שפעטער מסכים געווען מיט דער דאזיגער קאנדידאטור בתנאי, אז די פונקציעס און פרעראגאטיוועו פון ערשטען וויצע-בירגערמייסטער זאל פערברייטערט ווערען. דער דאזיגער וואונש איז בעריקזיכטיגט געווארען אלס ערשטער וויצע בירגערמייסטער וועט בעשטימט ווערען א יוד. אלס צווייטער — א קאטוילישער אראבער פאראדז.

ירושלים, 19 (יט"א)

דער געוו. ירושלים'ער בירגערמייסטער נאשאשיבי פאהרט בקרוב ארויס קיין גענף, כדי פארצולעגען דער פעלקער-ליגע א מעמאריאל וועגען די אראבישע מאטיוועו געגען דעם יודישען אויפבוי ווערק אין ארץ ישראל.

גרויסע גרובען-קאטאסטראפע איז אויבערשלעזיען

קאטאוויץ, 19. (ספ. טעל.) אין קוילען-גרובען „וואייעק" איז פארגעקומען א קאטאסטראפע 7 ארבייטער זענען אפגעשניטען געווארען פון דער וועלט. 6 א זייגער אינדערפריה האט מען נאך אנ ארבייט פון א גאנצע נאכט געפינען 4 פערוואונדעטע ארבייטער, די איבעריגע 3 זענען נאך נישט געפינען געווארען.

גרויסע פרעסט אין די פעראייניגטע שטאטען

הונדערטער פערפרוירענע אין אינדיען

ניו-יארק, 19. (ספ. טעל.) אין די פעראייניגטע שטאטען בושעווען איצט שניי-שטורעמס און פרעסט, די קאמוניקאציע איז זעהר בעשווערט. אין וואשינגטאנער שטאט זענען צוליב די פרעסט פערמאכט געווארען אלע שולעס, ס'זענען באטירט געווארען פילע טויט-פאלען, א גרויסער טייל פון ניאגארא—וואסערפאל איז פערפרוירען געווארען.

באמביי, 19. (ספ. טעל.) אין אינדיען הערשען פרעסט וועלכע זענען נישט באטירט געווארען פון אלטע צייטען, אין אינדיא-סטאן זענען פאראן הונדערטער פערפרוירענע.

קאנפיסקירט די ווילע פון פראפעסאר איינשטיין

בערלין, 19 (ספ. טעל.)

אויפן סמך פונם געזעץ וועגען קאנפיסקירען די קאמוניסטישע פערמעגענס איז קאנפיסקירט געווארען די נחלה פון פראפעסאר איינשטיין אין קאפוט, הינטער פאטסדאם.

גרויסע בעשטייערונג פארן קרן-קימת

פון א יודישען סוחר אין ענגלאנד

ניו-יארק, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

דער רייכער יודישער סוחר באריס לעווין, האט זיך פערפליכטעט צו צאהלען זיין גאנץ לעבען 2,500 דאלאר יעהרליך פארן נאציאנאל פאנד.

א באמבע אין רעסטאראן

האוואנא, 19. (ספ. טעל.) אין איינעם פון די הויגע רעסטאראנען האט אויפגעריסען א באמבע, צוואנציג מענשען זענען דערהרגעט און פערוואונדעט געווארען.

זאל פילהארמאניע ● גארטאוויטשא 20 — טעל. 213-84 —

זונטאג, דעם 27/1 פינקטליך 9 אוועגד קומט פאר אויפ'ן וואונש פון לאדזער פובליקום א גראנדיעזער קאנצערט

פונ'ם גרעסטען וועלט-בעריהמטען ווארשאווער אויבער-קאנטאר

ה' משה קוסעוויצקי

וועלכער וועט אויספיהרען די שענסטע און בעסטע רעליגיעזע קאמפאזיציעס פון זיין רייכען רעפערטואר, אויך יודישע ניגונים און אריעס. ביים קלאוויר וועט אקאמפאנירען די בעריהמטע מנגנת פ. ליבטערמאן-דאווידאוויטש.

די פרייזען זיינען ערמעסיגט: פון 1 ביז 2.50

בילעטען-פערקויף: אין קאסע פון פילהארמאניע און אין דער טערקישער קאנדיטאריי עק פיעטריקאווער און פאלודניאווא.

פערזעהט אייך בעצייטענס מיט איינטריטס-קארטען.

148

צו דער פערלאבונג פון פרל. סאלא אקאוויטש מיט ה' יאקוב לעשטשינסקי ווינשט א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט פאמיליע וויסבארט.

Dr. med.

J. Szmerłowski

צוריקגעקעהרט

ספעציאל-ארצט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

Piotrkowska 17, tel. 107-13

נעמט אן פון 3–5 און פון 7–8 אוו.

פריוואט-קליניק

פון האלז-, נאז- און אויערען-קראנקהייטען

68

Piotrkowska 55

Telefon 174-74

Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH.

Dr.

J. Neuman

כירורג

(וועלכער ארדינירט אין שפיטאל

60

אויף דרעוונאווסקא)

נעמט אן אין דערהיים פון 5–8 אוועגד.

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

די פערוואלטונג פון דער ישיבה „אהבת תורה" דריקט אויס דעם טיפסטען בייליד אונזער מיטגליד ה' מ. דזיאדעק צוליב'ן טויט פון זיין ליבער פרוי ביילה נ"ע

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

די פערוואלטונג.

Dr. med.

D. ROZENCWAJG

וואוינט יעצט אויף

פילסודסקיעגא 72 72

(ווסכאדניא) פראנט 2-טען שטאק

טעלעפאן 128-74.

Dr. H. Weisshoff

אינערליכע קראנקהייטען

וואוינט איצט: Śródmiejska 5

tel. 162-95.

נעהמט אן פון 6–8 אוועגד.

AMBULATORJUM

ZŁAMAN

(צובראכענע קנאכען)

מיט רענטגען-דורכלייכטונג אויפ'ן ארט

לעטשניצע-פרייזען!

Dr. J. Lubicz

Południowa 9, tel. 183-17.

Dr. Zygmunt

Henrykowski

ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

פיעטריקאווער 86

טעל. 143-63

נעהמט אן פון 8–11 און פון 6–9 אוועגד.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראנקהייטען.

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

„PRZYSZŁOŚĆ" Sp. Akc.

w WARSZAWIE, ul. Królewska 35

פערעפענטליכט אין נאמען פון

Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie „New-York"

פאלגענדע אנאנס

אלע אסעקורירטע, בערעכטיגטע ווי אויך אנדערע פערזאנען, וועלכע מעלדען אן תביעות פון לעבענס-פאליסען פון דער פערזיכערונגס-געזעלשאפט „NEW-YORK" אויסגעשטעלט זיינערצייט אין רוסלאנד, מאכט דערמיט בעקאנט די לעבענס-פערזיכערונגס-געזעלשאפט „New-York" אז צוליב דעם אורטייל פון אפעלאציע-געריכט אין שטאט New-York אין אנ'אלגעמיינעם ענין געגען דער פערזיכערונגס-געזעלשאפט „Equitable" אין די פעראייניגטע שטאטען פון צפון-אמעריקא האט בעשלאסען: אנהויבענדיג פון דעם 31. דעצעמבער 1934 נישט צו בעטראכטען מעהר קיין תביעות וועגען ליקווידירן די לעבענס-פאליסען, וועלכע זענען זיינערצייט אויסגעשטעלט געווארען דורך דער פיליע פון דער געזעלש. אין רוסלאנד. און נישט צו ליקווידירען קיין שום ארט פון די תביעות נישט אויפן גרונד פון שוין בייגעלעגטע אפערטען, אויך נישט אויף קיין שום אנדערע יסודות.

New-York Life Insurance Company

New-York, City U. S. A.

וויכטיג פאר דער פראווינץ!

ביליג שפראטען

פיטלינגען און שילאוועס

פון דער גוט-בעקאנטער פירמע

NORDIA HAWE

בעקומט מען 5 זגערזשער 5 רוג פלאץ קאשטשעלני 1

קומט און איבערצייגט אייך!

בעמערקונג: ביי 5 קעסטלעך ווערט אפגעשיקט אומזיסט.

עפענטליכע ווארנונג

צו דער פערוואלטונג פון בעקער-ארבייטער פאריין אין לאדז

בזשעזשינער 19

די פערוואלטונג פון יודישען בעקער-צעך אין לאדז ווארענט אייך עפענטליך דאס איהר זאלט אפשמעלען דעם טעראר, וואס קומט לעצטענס פאר אין די בעקערייען דורך אייערע מיטגלידער וועגען וואס מיר מאכען פעראנטווארטליך די אויבענדערמאנטע פערוואלטונג.

פ.ס. וועגען די אנפאלען וואס איז פארגעקומען אין די בעקערייען פון אונזערע מיטגלידער מ. פילטשעוויטש און פ. פאזנאנסקי מעלדען מיר די פראקוראטור.

די פערוואלטונג פון יודישען בעקער-צעך אין לאדז

Dr. H. Szumacher

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען

פיעטריקאווער 56, טעל. 148-62

נעמט אן פון 9 ביז 12; פון 2 ביז 4 און פון 7 ביז 9 אוועגד; זונטאג און אנדערע חגאות פון 11 ביז 2.

לעטשניצע-פרייזען!

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אן פון 4–8 אוועגד.

Dr. med. H. Wajnberg

נערוועז-קראנקהייטען

(עלעקטריזאציע)

נעהמט אן פון 5 – 8 אוועגד

זשעראמסקיעגא 25

טעל. 172-20

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

דיפל. סט. פעלדשער

M. BLUMSZTAJN

לאדז, זאוואדזקא 36, טעל. 231-03

אין הויף, רעכטע אפיצינע I שטאק.

825 לאנגיעהריגע שפיטאל-פראקטיק.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8

זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן!

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוועגד.

אויערען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11–1 און פון 5–8 אוונט.

זינאוויעוו פערמשפט אויף 10 יאר טורמע
קאמעניעוו בלויז אויף פינף יאהר

מאסקווע, 19 (ספ. טעל.)

דאס קאלעגיום פון העכסטען מיליטערישען געריכט האט היינט ארויסגעטראגען דעם אורטייל אין פראצעס פון זינאוויעוו, קאמעניעוו און די 17 אנדערע מיטבעשולדיגטע אין געהערען צו א טעראריסטישער, קאנטר-רעוואלוציאנערער גרופע, וועלכע האט אדורכגעפיהרט דעם קיראוו-מארד.

זינאוויעוו איז פערמשפט געווארען אויף 10 יאהר טורמע, קאמעניעוו — 5 יאהר און די איבעריגע — צו פערשידענע טערמינען טורמע.

מאסקווע, 19 (ספ. טעל.)

א חוץ זינאוויעוו'ן און קאמעניעוו'ן זענען די איבעריגע אנגעקלאגטע אין פראצעס פאר געהערען צו דער געהיימע קאנטר-רעוואלוציאנערער גרופע פערמשפט געווארען דורכן טריבונאל פון דער מיליטערישער קאלעגיע אויף פאלגענדיגע שטראפען:

נערטיק, קוקלין און סאבאוו אלס די אקטיווסטע מיטגלידער פון דער גרופע צו 10 יאהר תפיסה יעדער. שאראוו, יעוודאקימאוו, באקאיעוו, גארטשענין און ציקראוו פאר אקטיוען אנטייל אין דער קאנספיראטיווער גרופע — צו 8 יאהר. פיעדאראוו, גערציבערג, געסען, טאראסאוו, פערימאוו, אניטשעוו און פאבווילאוויטש — צו 6 יאהר. באשקיראוו, בראוואקירער אלס די ווייניגער אקטיווע מיטגלידער צו 5 יאהר תפיסה.

א חוץ דעם האט דער טריבונאל בעשלאסען צו קאנפיסקירען דאס פערמעגען פון אלע אנגעקלאגטע.

לויט א בעשלוס פון א ספעציעלער קאמיסיע ביים פאלקס-קאמיסאריאט פאר אינערליכע ענינים זענען 49 מיטגלידער פון דער קאנטר-רעוואלוציאנערער זינאוויעוו-גרופע פערמשפט געווארען ארויסגעשיקט צו ווערען אין קאנצענטראציע-לאגערן אויף 4—5 יאהר און 29 — אויף ארויסגעשיקט צו ווערען אין פערשידענע קאנטען פון ראטען-פערבאנד אויף א טערמין פון 2 ביז 5 יאהר.

מאסקווע, 19 (ספ. טעל.)

דער לייטער פון רעוואלוציאנערען מוזעאום אין אסטראכאן דער עקס-טראצקיסט זאפאראוו האט געפרובט צו פערעפענטליכען זינאוויעווס א רעדע, אנגעבענדיג זי אלס א נישט בעקאנטע רעדע פון זינאוויעוון, מ'האט בעגעבן איהם אנגעווענדעט רעפרעסיעס.

מאקדאנאלד פערטיידיגט
די קוילען-פערשטענדיגונג צווישען פוילען און ענגלאנד

לאנדאן, 19. (ספ. טעל.) דער ענגלישער פרעמיער מאקדאנאלד האט געהאלטען א רעדע פאר צוויי טויזענד בערג-ארבייטער אין וועלכער ער האט מיט דער גאנצער קאטעגארישקייט אפגעווארפען די פארוואורפען וועלכע ס'האבען געמאכט די אינדוסטריעלער און ארבייטער-קרייזען געגען דער ענגליש-פוילישער קוילען-פערשטענדיגונג.

מאקדאנאלד האט בעטאנט אז דער דאזיגער אפמאך האט ערלויבט אויף בעדייטענד פערגרעסערען די קוילען-פראדוקציע אין ענגלאנד. א פאקט איז די פראדוקציע איז אין יאהר 1934 געוואקסען ביז 1 מיליאן טאן, בעת אין פאריגען יאהר האט די פראדוקציע בעטראפען נאר 800 טויזענד טאן.

ענדעקישער דעפ. ארצישעווסקי
רופט ארויס אויף א מארשאלעק-געריכט דעם דעפ. טהאן

ווארשא, 19. (טעלעפאניש). דער ענדעקישער דעפוטאט ארצישעווסקי האט פערעפענטליכט א קאמוניקאט אין וועלכען ער דערמאנט אז דעם 6 נאוועמבער 1934 האט דעפ. טהאן געזאגט פון דער סיים-טריבונע „אויך מיר ווילען האבען נישט קיין 700 מיליאן דירעקט אנערקענט, נאר עטליכע הונדערט בעהאלטענע מיליאנען אויפן מיליטער"...

די דאזיגע ווערטער פון דעפ. טהאן האבען אויף א זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע פון 16 יאנואר בעצייכענט א פאלשע בעשולדיגונג ארער מסירה פאר אויסלאנד.

דעם 17 יאנואר — ערקלערט ווייטער דעפ. ארצישעווסקי — האט דער דעפ. טהאן איבערגעגעבען דער פרעסע זיין ערקלערונג, אין וועלכער ער רופט דאס אן עקעלהאפטע רכילות. דאס בעליידיגט מיין כבוד, צוליב דעם וואס דעפ. טהאן איז א רב, קען איך אנדערש נישט רעאגירען ווי איבערגעבען דעם ענין צו מארשאלעק-געריכט.

דער בוי-פאנד אויף דער זיצונג פון דער סיים-בודזשעט-קאמיסיע

ווארשא, 19 (טעל.)

אויף דער זיצונג פון דער בודזשעט קאמיסיע ביים סיים זענען בעטראכט געווארען די בוי-פאנדען, אויף בויען וואוין הייזער איז בעשטימט געווארען 36 מיליאן זלאטיס. פון דעם א טייל אויף בלאק וואוינונגען און א טייל אויף קליינע וואוינונגען, א געוויסע סומע אויך אויף רעמאנט פון הייזער מיט קליינע וואוינונגען.

די פראצענטירונג איז בעשטימט געווארען אויף 2 ביז 4 פראצענט א יאהר.

אורטייל אין גרויסען קאמוניסטישען פראצעס אין טאמאשאוו

טאמאשאוו, 19. (טעלעפאניש).

אין טאמאשאוו האט זיך געענדיגט דער גרויסער פראצעס געגען 19 אנגעקלאגטע אין קאמוניסטישער טעטיגקייט, דערפון זענען 16 יודישע יוגנטליכע און מיידלעך, ס'זענען אויסגעהערט געווארען 74 עדות, אלס פערטיידיגער זענען אויפגעטרעטען די אדוואקאטען דוראטש און דאמבראווסקי, און א ריי ארטיגע אדוואקאטען. דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אן אורטייל לויט וועלכען עטליכע גאווראן, יודעל שטערן, וולאדיסלאוו טשעך, פייגע בעלפער און אברהם ציגלער זענען פערמשפט געווארען אויף פינף יאהר יעדער, מאיר בראמבערג און אברהם מילשטיין אויף פיר יאהר יעדער. פסח מאשקאוויטש ליפמאן שטיינבאך און שמואל ציטער אויף 3½ יאהר תפיסה יעדער. רחל ראזענצווייג, סטעפאן בראנישעווסקי אויף צוויי יאהר תפיסה יעדער, זיגמונט ווייבשטיין 1½ יאהר, יצחק איזיקאוויטש, יוסף הימעלפארב, און יעקב אונגער צו 1 יאהר תפיסה, יצחק העכט — 9 חדשים, שלמה ראזענבלום ערווין בענש צו 6 חדשים די פערמשפטע גיבען אן אפעלאציע.

ערד-ציטערניש אין איטאליען

מיילאנד, 19. (ספ. טעל.) בעכטען צווישען 8 און 8.15 אין אווענט האט מען אין פיעמאנט געפיהלט א שטארקע ערד-טרייסעל. וואס האט געדויערט איניגע סעקונדען, די איינוואוינער זענען [illegible] ארויסגעלאפען פון די הייזער, א זייגער 12 אויף דער נאכט האט זיך דאס איבערגעחזרט, א שטארקע פאניק איז אויסגעבראכען אין פיל-געפאקטע טעאטער „פעניס".

באנאנעס וועלען אויך זיין ביליג

ווארשא, 19. (טעלעפאניש)

די רעדוקציע פון די פרייזען אויף דרום-פרוכטען האט אויך ארומגענומען באנאנעס, אין די קומענדע טעג וועלען פון גדיניע אנקומען גרעסערע טראנספארטען באנאנעס וועלכע דארפען קאסטען 1 זל. 80 גראשען ביז 2 זל. א קילא.

יודישע קאלאניזאציע אויף א גרויסען שטח
אויף דער סיריש-טערקישער גרעניץ

ירושלים, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

א גרופע יודען בעמיהען זיך וועגען א קאנצעסיע אויף א גרויסען שטח ערד אין סיריען אין אמאק ביי דער טערקישער גרעניץ. די אונטערנעמער האבען בדעה אויף דעם באדען קאלאניזירען יודען. דאס אויסטריקענען דעם באדען דארף קאסטען 170 מיליאן פראנק.

עמיר אבדולאה האט זיך ערפאלגלאז בעמיהט
צו דערפיהרען צו א שלום צווישען די א"י אראבער

ירושלים. (יס"א) די אראבישע צייטונג „אל באלאג" מיילט מיט, אז בעת זיין לעצטען בעזוך פון עמיר אבדולאה פון עבר הירדן אין ירושלים מיט א וואך צוריק האט ער זיך בעמיהט צו דערפיהרען צו א שלום צווישען דעם לאגער פון ירושלים'ער מופטי און דער אפאזיציע. דער דאזיגער פרוב איז אבער געבליבען אהן ערפאלג — שרייבט די דערמאנטע אראבישע צייטונג — ווייל דער מופטי וויל נאך פערענדיגען זיינע חשבונות מיט דער אפאזיציע.

„אל באלאג" גלויבט אבער", אז עס וועט געלונגען צו דערפיהרען צו א שלום צווישען די זיך בעקעמפענדע אראבישע פארטייען אין א צייט ארום, ווען די „געמיטער וועלען זיך בערוהיגען".

פערברייטונג פון שיף-פערקעהר צווישען טריעסט און א"י

חיפה, (יט"א). ווי דער יט"א-כארעספאנדענט ווערט געוואהר, פערברייטערט איצט דער „לאיד טריעסטינא" דעם שיף-פערקעהר מיט א"י, אויסער דער וועכענטליכער שיף-ליניע טריעסט-ארץ-ישראל ווערט איינגעפיהרט א צווייטע שיפס-ליניע מיט דעם ביי-א"ינערכטעטען שיף „פאלעסטינע" וואס וועט יעדע צוויי וואכען דורכמאכען די ריינע טריעסט—חיפה.

אין די נאהענטסטע חדשים וועלען אויך די טראנסאטלאנטישע שיפען „קאנטע די סאוואיא", „רעקס", „ראמא" און „סטורניא" איבערפיהרען פאסאזשירען פון טריעסט קיין א"י.

מעמאראנדום פון דער אונגארישער רעגירונג צו דער פעלקער-ליגע
וועגען דעם מארסיילער מארד

זשענעוו, 19. (ספ. טעל.) נעכטען איז פערעפענטליכט געווארען דאס מעמאראנדום פון דער אונגארישער רעגירונג אין הסכם מיט דער רעזאלוציע פון דער פעלקער-ליגע אין קאנפליקט פון יוגאסלאוויען מיט אונגארן וועגען מארסעלער מארד. די אונגארישע רעגירונג שרייבט, אז עטליכע בעאמטע זענען בעשטראפט געווארען צוליב נישט גוט אפגעהיטען די כארוואטישע עמיגראציע, ס'זענען איצט ארויסגעגעבען געווארען שטרענגע פעראורדנונגען צו היטען די אויסלענדער און דאס ארויסגעבען פעסער. ס'איז נאך נישט בעקאנט, צי דאס מעמאראנדום וועט בעטראכט ווערען אויף דער איצטיגער סעסיע.

עבר-הירדן קען נישט אויסקומען אהן אויסלענדישען קאפיטאל

ירושלים, (י. ט. א.) די אראבישע צייטונג „מעראט על שארק" פערעפענטליכט אן אלארם-ארטיקעל א. ק. „די ערד פון עבר-הירדן ווערט איבער צו יודען אויב עס וועלען עס נישט קויפען אראבער". די צייטונג שרייבט וועגען דער פערביטערונג, וואס הערשט צווישען די איינוואוינער פון עבר-הירדן, דאס בעת די א"י-אראבער ווערען נתעשר א דאנק די יודישע ערד-קניות, ערלויבט מען זיי נישט פערקויפען יודען א שטיקעל ערד. בעת די אראבער אין עבר-הירדן געהען ארום נאקעט און באדוועס, בויען זיך די א"י-אראבער פאלאצען. די עבר-הירדן אראבער, שרייבט „מעראט אל שארק" וועלען שוין לאנג נישט בעשטעהן דעם נסיון און וועלען געוויס אבשאפען ביי זיך דעם פערבאט צו פערקויפען אויסלענדער ערד, ווייל אהן אויסלענדישען קאפיטאל קען עבר-הירדן אין קיין פאל נישט אויסקומען.

דער בעריהמטער פוילישער ארטיסט יונאשא סטעמפאווסקי
איז קראנק געווארען אויף א בלוט-פערגיפטונג

ווארשא, 19. (ספ. טעל.) דער בעריהמטער ארטיסט יונאשא סטעמפאווסקי, וועלכער שפילט איצט אין טעאטער באווי די הויפטראל אין'ם שטיק „העגריק דער 4טער" איז מיט דריי טעג צוריק שווער קראנק געווארען. אלס קיניג הענריק דער 4טער טראגט ער אויפן האלז די קיניגליכע קייט; שפילענדיג האט ער זיך איינגעשטאכען ביז בלוט מיט א העגעל פון קייט אין מיטעלסטען פינגער פון דער לינקער האנד ער האט בעת דער הפסקה פערבאנדאזשירט די וואונד און ווייטער געשפילט די ראל.

צומארגענס האט דער ארטיסט זיך אויפגעכאפט מיט שרעקליכע ווייטאגען אין פינגער; ער האט אבער איז אוועק, הגם מיט גרויסע שמערצען דאך די ראל געשפילט, מיטוואך האט ער בעקומען שטארקע היץ, פריהער 39 גראד, דאנערשטאג האט די היץ דערגרייכט ביז פערציג גראד. דער קראנקער געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון דריי דאקטוירים, שטשיבסקי, קארוואצקי און מאליניאק, מ'בעמיהט זיך דערווייל צו לאקאליזירען דאס פערשפרייטען זיך פון דער אינפעקציע. דער קראנקער געפינט זיך די גאנצע צייט ביים זינען.

די ווייטערדיגע מעלדונגען וועגען דער לאגע פון ארטיסט פון נעכטען נאכמיטאג גיבען איבער, אז דער ארטיסט האט פערלוירען דעם בעוואוסטזיין, שפעטער איז איהם געווארען אביסעל לייכטער. מען האט איהם געמאכט א סך איינשפריצונגען. די דאקטוירים זאגען, אז ווען די טעמפעראטור וועט אפפאלען וועט מען קאנען דורכפיהרען די אפעראציע פון אפשניידען דעם פערגיפטעטען פינגער.

דאס ארטאדאקסישע יודענטום פאר דער איינהייט פון דער ווינער קהלה

ווין, (יט"א). א דעלעגאציע וואס איז בעשטאנען פון אנגעזעהענע מיטגלידער פון ווינער ארטאדאקסישען יודענטום האט בעזוכט דעם פרעזידיום פון דער ווינער יודישער קהלה און זיך ענטשלאסען ארויסגעזאגט געגען די שפאלטונגס-טענדענצען און פאר דער איינהייט פון דער ווינער יודישער קהלה. די דעלעגאציע האט בעטאנט אז די בעדייטענדסטע פארשטעהער פון ארטאדאקסישען יודענטום אין ווין און אין אויסלאנד זענען געגען די שפאלטונגס-טענדענצען.

קינא-טעאטער
„MIRAZ"
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער סאוויעטישער פילם
„פעטערבורגער נעכט"
פראדוקציע פון „Sojuzkino"
אין מאסקווע, אין די הויפט-ראלען:
Wiera Tarasowa
i M. Doronin
אויסערן פראגראם:
P. A. T. און פאראמאונט
פרייזען פון די פלעצער:
54 גר., 85 גר. 1.09 זל. באלקאן 75 גר.
דער זאל איז גוט בעהייצט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג
און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוועגד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע לעפטשניצע-פרייזען!

לאָדזשער ענדעקעס פאַרן קרייז-געריכט

פינפטער און זעקסטער טאָג פון דעם סענסאַציאָנעלן פּראָצעס

פרייטאָג, דעם

פינפטען טאָג פון דעם גרויסען ענדעקישען פּראָצעס

אין לאָדז, זענען ווייטער אויסגעהערט געוואָרען א גאַנצע רייהע פאַרטיידיגונגס־עדות, וועלכע האָבען אָבער די אָנגעקלאָגטע קיין גרויסע טובות נישט געטאָן. פיל פון די דאָזיגע עדות האָבען אין קרייז־פאַר־הער נישט געוואוסט וואָס זיי זאָלען ענטפערען און אַנשטאָט צו פאַרטיידיגען, האָבען זיי... בעשולדיגט. די אַלע עדות, א חוץ די דריי גלחים פון דער קאַטעדרע, זענען געווען מיטגלידער פון דער לאָדזער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע, און זיי ערקלערען אַלע, אַז די אָנגעקלאָגטע האָבען נישט געהאַלטען קיין העצ־רעדעס, נישט גערופען צו מאַכען א רע־וואָלוציע. א.א.וו. איין זאַך, מיט וועלכער קיין שום עדות בעהאַלט זיך נישט, איז דאָס וואָס די ענ־דעקעס האָבען זיך קודם כל אָרגאַניזירט צום קאַמף מיט די יודען און נישט נאָר אָרגאַניזירט נאָר זייער „פּראָגראַם" אָנגעהויבען צו רעאַליזירען.

באַלד ווי ס'ווערט אויסגעהערט דער עדות דעמבאָווסקי גיט ערקלערונגען דער עדות לאַבענדזקי א וויצע־פּרעזעס פון אַן ענדעקישען קרייז און דער עדות בורשעוויטש, וועלכע ערקלערען, אַז די פאַר־זאַמלונגען האָבען זיך פאַרענדיגט מיט אויסגעשרייען „שלאָגט די יודען", דער פּראָקוראָר פרעגט דעם לעצ־טען עדות:

— וואָס איז דאָס א נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע?

— דאָס בעפרייען די פּאָליאַקען פון יאָך.

— ווי אַזוי פאַרשטייט דאָס דער עדות?

— דאָס איז א פאָלקסער אויפשטאַנד.

אַדוו. סטיפּולקאָווסקי וויל קומען דעם עדות צו הילף און פרעגט:

— צי איז פאַראַן עפּעס אַן אונטערשייד צווי־שען א נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע און אַזא רעוואָ־לוציע?

— א רעוואָלוציע רופען אַרויס קאָמוניסטען, וואו ס'זענען פאַראַן יודען.

א נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע איז געגען די „פרעמדע" יודען

דאַן גיבען ערקלערונגען די גלחים וויזשיקאָוו־סקי, נאָוויצקי און סיטשינסקי, וועלכע זענען אַנווע־זענד געווען ביי דעם גאָטעסדינסט אין דער קאַטע־דראַל דעם 3 מאַי, די עדות גיבען ערקלערונגען, אַזוי ווי מ'האָט דאָס שוין געהערט ווי ביז איצט. וועגען די ווילדע אַוואַנטורעס וואָס זענען געמאַכט געוואָרען דורך ענדעקעס אין דער קאַטעדרע, די הערצפייערען געבוי, ווי אַזוי די פּאָליציי איז אַריין אין דער קירך און איך אָרדנונג צוריק פון דאָרט אַרויס.

ווייטער ווערט אויסגעהערט דער עדות דעמבי־נסקי, אויך ער דערצעהלט אַז ער האָט קיינמאָל נישט געהערט וועגען העצערישע רעדעס אין דער אָרגאַ־ניזאַציע, דער אָנגעקלאָגטער סטאָלאַרעק האָט אַמאָל געזאָגט, אַז צוליב דער שלימזלדיגער טאַקטיק פון דער מאַכט האָט די ענדעציע געוואונען די וואַהלען אין לאָדז אויף 75 פּראָצענט ...

דער עדות וויטקאָווסקי האָט געהערט, ווי דער אָנגעקלאָגטער שטשעסני, האָט געזאָגט אַז מ'דאַרף קעמפען מיט דער גאַנצער ריקזיכטסלאָזיגקייט, מיט דער יודישער אייסנוצונג, מ'דאַרף צונויפנעמען אַלע כוחות אַז דער אַנטי־יודישער באָיקאָט זאָל זיין א פולשטענדיגער, אויך דער אָנגעקלאָגטער פּאָד־גורסקי האָט געזאָגט, אַז מ'דאַרף זיך זאַמלען אין קריסטליכע אָרגאַניזאַציעס צום קאַמף מיט יודען.

דער עדות דערצעהלט אויך ווייטער אַז ס'איז געווען נאָך א רעכטערע אָרגאַניזאַציע פון איינעם קראַקאָווער, וועלכער האָט געהאַלטען קאָוואַלסקין און זיינע חברים פאַר סאַבאָטאַזשישע נאָכשלעפער, וועלכער דאָזיגער קראַקאָווער איז אַמאָל בעפאַלען דעם ענדעקישען לאָקאַל אויף קאָשיקאָס.

פּראָקוראָר: וועגען וואָס האָט מען גערעדט ביי קאָוואַלסקיס חברים?

שלאָגען יודען און מאַסאַנען...

— צי ווייסט דער עדות וואָס הייסט דאָס מאַ־סאָן?

— אַזעלכער, וואָס אַנערקענט נישט די קירך און איז נישט צופרידען מיט דער מלוכה.

— איז דער עדות אַן צופרידען פון אַלץ וואָס קומט פאָר אין פּוילען?

— איך בין צופרידען אָבער נישט פון אַלץ.

— זענט איהר אַליין אויך א מאַסאָן?

— ניין...

— צי ווייסט איהר וואָס זענען אַזוינס „פּאַראַ־גראַפען"?

— ניין, איך ווייס נישט.

— צי ווייסט איהר גאָרנישט וועגען דעם, אַז מיטגלידער פון דער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע האָ־בען אַרויסגערופען אַוואַנטורעס אין גאַס און געשלאָ־גען יודען?

— איך ווייס גאָרנישט וועגען דעם.

דער פּראָקוראָר בעט אין דעם מאָמענט אַז דאָס געריכט זאָל צולייגען צו די אַקטען די אַרטיקלען אויף פיל נאַראָדאָווצעס, וועלכע זענען פאַרמשפּט געוואָרען פאַר אַרויספען גאַסען־אַוואַנטורעס. און שלאָגען יודען.

אַדוו. באָוואַדוואָרסקי איז געגען דעם צולעגען צו די אַקטען אַרטיקלען פון פרעמדע פּראָצעסען.

דאָס געריכט וועט וועגען דעם אַרויסגעבען א דעציזיע ערשט אין ווייטערדיגען גאַנג פון פּראָצעס.

דאַן שטעלט זיך פאַרן געריכט דער עדות וואָזש־ניאַק, אויך א מיטגליד פון דער ענדעקישער אָרגאַ־ניזאַציע. דער עדות זאָגט אַז אין דער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע האָט מען קיינמאָל נישט גערופען צו אַוואַנטורעס און צו אַנטי־יודישע אַרויסטרעטונגען.

— און איהר אַליין האָט אויך קיינמאָל נישט אַנטיילגענומען אין אַוואַנטורעס?

— ניין, קיינמאָל נישט.

דער פּראָקוראָר שטעהט אויף און גיט איבער דעם געריכט בעווייזען, אַז דער עדות איז שוין

צוויי מאָל בעשטראָפט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט אַנטי יודישע אונרוהען

דער פּאַרזיצער פרעגט דעם עדות צי דאָס איז אמת.

דער עדות לאָזט אַראָפּ דעם קאָפּ און זאָגט.

— יאָ.

דאַן קומען פאַר עטליכע זעהר קאָמישע סצע־נעס מיט 3 עדות, ענדעקישע פרייליינס, וועלכע זענען געווען צוזאַמען דעם 3 מאַי פאַר דער קאַטע־דראַלע און יעדע פון זיי האָט גאָר עפּעס אַנדערש גע־זעהען...

דער עדות לעיקאָווסקאַ דערצעהלט, אַז זי איז געווען צוזאַמען מיט דער אָנגעקלאָגטער קאָזשוכאָוו־סקאַ און איהרע צוויי שוועסטערען, זי דערציילט אַז דער המון האָט זיי אַלעמען אַריינגעשטופּט אין דער קירך, זי האָט געזעהען ווי צו דער אָנגעקלאָג־טער קאָזשוכאָווסקאַ איז צוגעגאַנגען א מיליטער־מאַן און איהר עפּעס איינגעראַמט אין אויער אַריין.

דאַן קומט דער אָנגעקלאָגטערס קאָזשוכאָווסקאַס שוועסטער יאַנינאַ און דערצעהלט פּונקט פאַרקעהרט, אַז זיי זענען אין דער קירך איינמאָל נישט געווען, ווען די פּאָליציי האָט פונאַנדערגעיאָגט דעם עולם האָט זי בעקומען א קלאַפּ מיט א קאָלבע און איז אַנטלאָפען.

פּראָקוראָר פרעגט: צי זענט איהר שוין געווען בעשטראָפט אין צוזאַמענהאַנג מיט אַנטי־יודישע אונרוהען?

דער עדות ווערט רויט און זאָגט:

— יאָ.

פאַרזיצער: ווי אַלט זענט איהר?

— 17 יאָהר.

— א־יער בעשעפטיגונג?

— א שילערין.

— א שילערין? און שוין בעשטראָפט מיט אַ־רעסט?

דאַן ווערט אויסגעהערט די צווייטע שוועסטער פון דער בעשולדיגטער קאָזשוכאָווסקאַ, אַלפרעדאַ, איז געגאַנגען צו די ערקלערונגען פון איהר שוועס־טער ערקלערט זי אַז זיי זענען יאָ געווען אין קירך.

דאָס געריכט פאַראָרדענט א קאָנ־פראָנטאַציע

און יעדע פון זיי האַלט זיך ביי דאָס איהריגע.

פאַרזיצער: איינס איז זיכער. איינע פון אייך זאָגט נישט דעם אמת.

פאַרן ריכטער־טיש שטעלט זיך דער עדות גאָנ־גאַלסקי, וועלכער איז געריפען געוואָרען דורך דער פאַרטיידיגונג, זיינע ערקלערונגען זענען מעהר בע־שולדיגונג ווי פאַרטיידיגונג און ווייזען אָן אַז אין דער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע איז דאָך געווען א קאָנספּיראַטיווע אַרבייט. דער עדות איז געווען סע־קרעטאַר פון דער קרייז־פאַרוואַלטונג אין דער ענ־דעקישער אָרגאַניזאַציע און איז אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זעלבען פּראָצעס געזעסען 6 חדשים אין אַ־רעסט. אַלס נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע רופט דער עדות אַן אַזאַ רעוואָלוציע, ווי ס'איז געמאַכט געוואָרען אין דייטשלאַנד דורך היטלער.

— צי זענען געווען פאַראָרדנונגען אַז די מיט־גלידער זאָלען טראָגען מיט זיך „פּאַראַגראַפען" ד. ה. שטעקענס, אייזענס א.אַ.וו.

— יאָ, אָבער דאָס איז געווען בעשטימט פאַר זעלבסטפאַרטיידיגונג.

פּראָקוראָר: ווער האָט רעדאַגירט די ביולע־טינען?

— איך ווייס נישט.

— אַלס סעקרעטאַר פון דער קרייז־פאַרוואַלטונג ווייסט איהר נישט ווער ס'האָט רעדאַגירט און אַרויס־געגעבען די ביולעטינען?

— ניין, איך ווייס נישט.

פאַרזיצער: איהר האָט געחתמעט די ביולע־טינען, האָט זיי פונאַנדערגעשיקט איז די קרייזען, איהר האָט דאָך געמוזט זיי פון ערגעץ בעקומען?

— איך ווייס נישט, ווען איך בין געקומען צו דער אַרבייט, האָב איך די ביולעטינען געטראָפען ליגען אויף מיין שרייבטיש. איך ווייס נישט ווער ס'האָט זיי דאָרט אַהינגעלעגט.

— אַלזאָ, ס'הייסט עפּעס א געהיימנישפולע האַנד.

פאַרוואָס האָבען עפּיס אַלע מורא צו רעדען וועגען די ביולעטינען?

אַלץ איז אַזוי אַנאָנים? אַזוי געהיימנישפול?

די אַדוואָקאַטען שווייגען. זיי ווייסען נישט וואָס פאַרא פראַגען זיי זאָלען שטעלען דעם עדות.

אין דעם מאָמענט שטעלט זיך אויף דער אָנ־געקלאָגטער קאָוואַלסקי און הויבט אָן עפּעס צו רעדען הויך אויפן קול.

פאַרזיצער: גאָר נישט מיט אַזאַ טאָן, איהר דאַרפט געדענקען אַז איהר זענט אין געריכט און נישט אויף קיין פּאַרטיי־מיטינג. הערסטענס קען איך אַמאָל רעדען מיט א העכערען קול, כדי אויפ־מערקזאַם צו מאַכען אַ נישט־דיסציפּלינירטען עדות אָדער אָנגעקלאָגטער זעצט זיך אַוועק אויף זיין אָרט.

דאַן ווערט נאָך אויסגעהערט דער עדות קאַ־פּערסקי, א פאַרזיצער פון אַן ענדעקישען קרייז, אויך ער ווייס פון גאָרנישט צו זאָגען וועגען דעם ווער ס'האָט רעדאַגירט די ביולעטינען און פון וואַנען זיי האָבען זיך גענומען. דער פאַרזיצער פון מאַכט אויפמערקזאַם דעם עדות, אַז ס'איז נישט מעגליך, אַז א פאַרזיצער זאָל נישט וויסען פון וואַנען די ביולעטינען זענען געקומען. די ביולעטינען זענען דעם זענדונג געגעבען געוואָרען. זאָגט דער עדות, אַז די ביולעטינען האָבען זיך געגעבען. דער פאַרזיצער מאַכט אויפמערק־זאַם דעם עדות, אַז ס'איז נישט מעגליך, אַז א פּאַר־זיצער זאָל נישט וויסען פון וואַנען די ביולעטינען האָבען זיך גענומען...

דאַן גיט דער אָנגעקלאָגטער קאָוואַלסקי אַ פּאָל גענדע ערקלערונג:

— פאַר די ביולעטינען איז פאַראַנטוואָרטליך דאָס פּרעזידיום פון דער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע אין לאָדז. אויף א פּלענאַר־זיצונג פון דער קרייז־פאַרוואַלטונג איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצוגעבען אַזעלכע ביולעטינען ווער אָבער ס'האָט זיי רעדאַ־גירט ווייס איך נישט. דערמיט האָט זיך פאַרענדיגט דער פרייטאָגדיגער טאָג אין פּראָצעס.

זעקסטער טאָג

בעכלעל, אין זעקסטען טאָג פון פּראָצעס געגען די ענדעקעס, האָט דער ערשטער גערעדט אַדוו. שווידלער, וועלכער האָט זיך אָפּגעזאָגט פון 8 פאַר־טיידיגונגס־עדות. דאָס געריכט איז די ביטע נאָכ־געקומען.

דערויף הויבט זיך אָן דער ווייטערדיגער עדות־פאַרהער.

דער עדות מעלער, א ברודער פון אָנגעקלאָג־טען מעלער, ערקלערט פאַרן געריכט, אַז ער איז א מיטגליד פון דער ענדעקישער פּאַרטיי, ער האָט ביי געוויסע פּערשידענע פאַרזאַמלונגען און ער האָט חלילה נישט געהערט, אַז וועלכער עס איז פון די אָנגעקלאָגטע זאָל האָבען געהאַלטען העצ־רעדעס?

דער עדות גרושקאַ פרעגט אַדוו. פעלקאַ, צי ער האָט געזעהען די אַוואַנטורעס ביי דער קאַטעדרע. דער עדות ערקלערט אַז ער האָט געזעהן ווי מען האָט געשלאָגען שולדיגע און אומשולדיגע. אויף דער פראַגע פון פאַרזיצענדען נעמען ער פאַרשטייט אונטער דער בעצייכנונג „שולדיגע" האָט דער עדות געזאָגט, אַז ער ווייסט נישט, ער קלערט נאָר אַזוי, אַז בעת פּאָליציי האָט פונאַנדערגעטריבען דעם המון האָט ער בעקומען קלעפּ.

דער עדות גאָסלאַוסקי ווייסט נישט א מינדסט וואָס עס איז צום פּראָצעס, ער קען נאָר דערציילען אַז ער האָט געהערט לאַסקאָווסקיס רעדעס, וועלכע האָבען געהאַט א רוהיגען כאַראַקטער.

ווען דער אַדוו. שווידלער פרעגט דעם עדות, צי ער האָט געהערט דעם אָנגעקלאָגטען באַטאַראַס רעדעס, ערקלערט ער, אַז ער איז געריפען געוואָרען נאָר צו לאַסקאָווסקיס פּראָצעס און אויף דער טעמאַ האָבען מיר דאָ גערעדט.

פאַרזיצער: פאַרוואָס געדענקט דער עדות אַזוי גוט דעם כאַראַקטער פון לאַסקאָווסקיס רעדעס?

עדות: ווייל דעמאָלט איז געווען א פּרעהליכער אָוונט און וועגען דעם האָבען מיר גערעדט.

דער פּראָקוראָר פרעגט דעם עדות קליקאַר, צי ער האָט עפּעס געהערט וועגען דער נאַציאָנאַלער רע־וואָלוציע? דער עדות ענטפערט אַז וועגען דער נאַציאָ־נאַלער רעוואָלוציע האָט ער געהערט, נאָר וועגען רעוואָלוציע האָט ער נישט געהערט.

פּראָקוראָר: צי ווייסט דער עדות

וואָס איז אַזוינס רעוואָלוציע?

עדות: רעוואָלוציע איז בונט,

פּראָקוראָר: וואָס איז אַזוינס די נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע?

עדות: איך ווייס נישט.

בעתן פאַרהער פון עדות קליקאַר, האָט אַדוו. באָוואַדוואָרסקי געבעטען דעם געריכט, וועגען געבען א וואָרט דעם אָנגעקלאָגטען אַדוו. קאָוואַלסקי מכח אויפקלערונגען.

אַדוו. קאָוואַלסקי ערקלערט דאַן, אַז דאָס וואָרט „נאַראָדאָווע רעוואָלוציע" איז נישט געריכט גע־וואָרען אויף די פאַרזאַמלונגען פון די ענדעקישע אָר־גאַניזאַציעס. ווייל מ'האָט זיך גערעכענט מיטן ניד־ריגען גייסטיגען ניוואָ פון די מיטגלידער. דאַגעגען אויף די פאַרזאַמלונגען פון דער „עליטע" איז דער דאָזיגער טערמין יאָ אָנגעווענדעט געוואָרען.

דער פאַרוואַלטונגס־מיטגליד פון „קרייז באַלוט" פון דער נ.ד., דעמבאָווסקי, האָט בעת זיין עדות־זאָגען גע'טענהט, אַז ער ווייסט נישט ווער עס האָט אַרויסגעגעבען די ביולעטינען. ער ווייסט נאָר אַז גאַדאַלסקי האָט אים צוגעשטעלט די ביולעטינען מאַסענווייז. די ביולעטינען זענען אָבער פאַרניכטעט געוואָרען, מחמת זיי האָבען נישט געהאַט קיין שום ווערט אַלס בעווייז־מאַטעריאַל, ווער עס האָט אונטער־געשריבען די ביולעטינען, קען ער נישט וויסען.

דער עדות בעדנאַרעק דער פּרעזעס פון קרייז־ראַדאָגאָשטש, וועלכער איז צוליב די געגען יודען־אַוואַנטורעס געזעסען 3 חדשים אַרעסטירט, ערקלערט, אַז קושימוסקי האָט ביי זיך אויסגעטאָן אַלע פאַרזאַמלונגען פון די פּרעזעסען פון אַל ע„קאָלאָס", נישט־לעגאַלע אַרבייט האָט די ענדעקישע אָרגאַניזאַציע נישט גע־פיהרט, פערזיכערט לסוף דער עדות.

פאַרזיצער: זענט איהר געווען בעשטראָפט?

עדות: ניין.

פאַרזיצער: דערמאָהנט זיך גוט.

ווען בעדנאַרעק פאַרקלערט זיך, ווייזט איהם ריכטער איליניטש זיין אונטערשריפט, וואָס ער האָט געגעבען בעתן פאַרהער, דאַן האָט בעדנאַרעק זיך מודה געווען, אַז ער איז געווען פאַרמשפּט אויף אַנ־דערהאַלבען יאָהר תפיסה פאַר דיעבסטאַל, דאָס איז געווען אין 1923.

אַדוו. באָוואַדוואָרסקי פרעגט דאַן דעם עדות: איהר זענט אַלזאָ, געווען בעשטראָפט?

עדות: יאָ.

פאַרזיצער: פאַרוואָס האָט דער עדות פאַרן גע־ריכט אויסבעהאַלטען דעם פאַקט?

עדות: ווייל די דאָזיגע שטראָף „קרעמפּירט" מיך.

דאָס געריכט האָט דערויף ערקלערט א הפסקה.

דער ווייטערדיגער עדות איז יאַן גאָלאָמב, דער סעקרעטאַר פון דער „ראַדאָגאָשטשער נ.ד.־ישער קאָלאָ". ער איז געווען אויף ענדעקישע פאַרזאַמלונ־גען, בעת וועלכע עס האָבען גערעדט וועגען ווירט־שאַפטליכע אָרגאַניזאַציאָנעלע און וואַהל־פראַגען גזשעזשאַק, פּאַוולאָווסקי און קאָוואַלסקי. ביולעטינען האָט ער בעקומען פון גאַגאַלסקין. אין איינעם פון די ביולעטינען איז געווען די רייד וועגען אויסשליסען קושימוסקין, מחמת ער איז א קאָנפּי־דענט.

סט. סאַבודיס ערקלערט אַז אויף די פאַרזאַמלונ־גען האָבען די אָנגעקלאָגטע פּאָדגורסקי, שטשעסני און גזשעזשאַק גערעדט וועגען דעם, אַז די סאָציאַ־ליסטען נוצען אויס די אַרבייטער און זיי האָבען גע־רופען נישט צו קויפען ביי די יודען און באָיקאָטירען זייער געזעלשאַפט.

אויף דער פראַגע פון פּראָקוראָר, זאָגט דער עדות, אַז ער איז אַדמיניסטראַטיוו געווען פאַרמשפּט אויף צוויי וואָכען אַרעסט פאַר אויסהאַקען שויבען אין יודישע געשעפטען, ער האַלט אַז מ'האָט איהם אומשולדיגערהייט פאַראורטיילט, וואָרום דער, וואָס האָט אין אמתן געהאַקט יודישע פענסטער און האָט זיך מודה געווען איז דווקא נישט פאַרמשפּט געוואָ־רען.

דער עדות ווינצענטי באַזשעמיעץ איז אויך מודה אַז אין 1933 איז ער געווען אַרעסטירט פאַר גאַסען־געשעהענישען.

די ערקלערונגען פון די עדות יוזעף (דער ברודער פון דער לייכט־אַטלעטיקערין), אַדאַם קאָ־וואַלסקי, ברענגען נישט אַריין קיין נייעס אין'ם פּראָ־צעס. קאָוואַלסקי ערקלערט נאָר, אַז אין נ.ד. קרייז איז קאָזשיבי איז נישטאָ קיין פּרעזעס, נאָר יעדער איינער איז א פּרעזעס.

נאָכן אויסהערען די עדות בעט די פאַרטיידי־גונגס־לאַגע א הפסקה אויף עטליכע מינוט, בכדי זיך צו בעראַטען וועגען פאַרהער פון די איבער־ריגע עדות. נאָך דער פּויזע ערקלערט אַדוו. סטי־פּולקאָווסקי אַז די פאַרטיידיגער זאָגען זיך אָפּ פון די איבעריגע 16 עדות.

דערויף פרעגט פּראָקוראָר קאַרסקי דעם אָנגע־קלאָגטען סטאָלאַרעק, צי ער האָט געהאַט א פּראָ־צעס פאַר אַנטי־יודישע גאַסען־געשעהענישען. סטאָ־לאַרעק זאָגט, אַז אַזאַ פּראָצעס איז געגען איהם פאַר־געפיהרט געוואָרען ער איז אָנערקענט געוואָרען פאַר אומשולדיג. אַלס מיט־אָנגעקלאָגטע זענען געווען מיט־גלידער פון די נ.ד.

פּראָקוראָר קאַרסקי: צי איז דער אָנגעקלאָגטער אויך געווען פאַרמשפּט אין דעם פּראָצעס?

קאָוואַלסקי: יאָ.

פּראָקוראָר קאָזלאָווסקי פרעגט דעם עדות ברי־לאַק, וואָס פאַרא אינפאָרמאַציעס ער בעזיצט וועגען דער ענדעקישער אָרגאַניזאַציע, דער עדות ערקלערט אַז דער „אָבוז" איז מיט א האַלב יאָהר צוריק ליק־ווידירט געוואָרען. אין וואַרשאַ איז דער „אָבוז" גע־שלאָסען געוואָרען דערפאַר, ווייל די עלטערע מיטגלי־דער פון דער פּאַרטיי האָבען נישט מסכים געווען מיט דער ראַדיקאַלער טעטיגקייט פון דער יוגענד־סעקציע פון דער נ.ד. אָרגאַניזאַציע. אין לאָדז איז נישט געווען די נויטווענדיגקייט צו שאַפען „צום אָבוז" מחמת די עלטערע מיטגלידער האָבען אָנ־ערקענט די ראַדיקאַלע טעטיגקייט פון דער סעקציע פון די יונגע. ווי ס'איז אָבער צו זעהען פון די געפונענע דאָקומענטע, איז יאָ געווען אין לאָדז א פּראָיעקט צו שאַפען אַן „אָבוז". צוליב די אַנטי־יודישע געשעהענישען אין 1934 זענען אין לאָדז פאָרגעקומען 200 פּראָצעסען און אַלע אָנגעקלאָגטע זענען געווען מיטגלידער פון דער ענדעקישער אָר־גאַניזאַציע.

דערמיט זענען איבערגעריסען געוואָרען די פאַרהאַנדלונגען ביז מאָנטאָג אינדערפריה.

קינאָ
EUROPA
נאַרוטאָוויטשאַ 20
אָנהויב פון די סעאַנסען: 12, 2, 4, 6, 8, 10.15
היינט ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע!
דאָס נייעסטע פּרעכטיגע ווערק פון דער סאָוועטי־שער פּראָדוקציע אויפן יאָהר 1935 א. נ.
„נייע מענשען"
צום ערשטען מאָל אויפן עקראַן א דראַמע פון יונגען קאָמוניסטישען לעבען, אַזוי־גערופענע „קאָמסאָמאָלצעס"
אין דער הויפּטראָלע:
W. R. GARDIN
און דאָס אויסגעצייכנטע מאָלענטירטע סאָוועטיש אַרטיסטען־פּאָר
I. ZEJMO i M. WIKTOROW
רעזשי: מ. דאָנסקי און ו. לעגאָשין
אויסער פּראָגראַם
און איהר שענסטער קרעאַציע BETTY BOOP
היינט 2 פרימאָרגענס 12 און 2 8 ווייניגער צו נידריגע פּרייזען.

לאדז. 20 יאנואר 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 20 יאנואר 1935

וועגן פעראייניגונג איז נישטא קיין רייד

נאך ד״ער רעוויזיאניסטישער וועלט-קאנפערענץ

ווען מ'וויל כאראקטעריזירן דעם אויסגאנג פון דער לעצטער אלוועלטליכער רעוויזיאניסטישער קאנפערענץ אין קראקא, וואלט גענוג געווען דאס ווארט סטאטוס קוואָ. די קאנפערענץ האט אפראבירט די אונטערהאנדלונגען מיט דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, האט בעשלאסן די אונטערהאנדלונגען ווייטער צו פיהרען און האט אפגעווארפען דעם פרימאט פון דער דיסציפלין און דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. מיר זענען אלזא אויפ'ן זעלבען ארט, וואו מ'איז געווען מיט עטליכע טעג צוריק, מיט דעם אונטערשיד, וואס מ'איז געווארען ארימער מיט אן אילוזיע. נישטא קיין רייד וועגען שלום, נישטא קיין רייד וועגען ענגער צוזאמענארבייט אין די ראהמען פון איין ציוניסטישער ארגאניזאציע, דאס, וואס איז געווען פריהער, דארף אויך בלייבען ווייטער.

זשאבאטינסקי האט געגעבען בן גוריון'ען א נישט צווידייטיגע תשובה. אין טאג, ווען ס'האט זיך אנגעהויבען די רעוויזיאניסטישע קאנפערענץ אין קראקא, האט בן גוריון ערקלערט אין אן אינטערוויו, אז די רעוויזיאניסטען מוזען זיך אונבעדינגט אונטערווארפען דער דיסציפלין פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען — האט בן גוריון געזאגט, מיט רעוויזיאניסטען און ציוניסטישע ענינים זענען אפהענגיג דערפון, צי די רעוויזיאניסטען וועלען געהערען צו דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אהן קיין שום בעדינגונגען, אויפ'ן סמך פון גלייכע רעכט און גלייכע פליכטען און וועלען אננעהמען די דיסציפלין פון ציוניסטישען קאנגרעס. דאס אנגעהערען צו דער אלגעמיינער ארגאניזאציע וועט צווינגען די רעוויזיאניסטען אפצושטעלען יעטוועדע סעפעראטע ציוניסטישע טעטיגקייט און צו אנערקענען די יודישע אגענץ. די רעוויזיאניסטען זענען מחויב אויפצוקלערען, צי זענען זיי א בעשטאנדטייל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פונקט אזוי ווי אלע ציוניסטען, סיי אין הינזיכט פון פליכטען, סיי אין הינזיכט פון רעכט, אדער זיי שטעהען אויסער דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

די בעדינגונגען פון בן גוריון זענען געווען קלאר, אבער ענטשידען און קלאהר איז אויך געווען דער ענטפער פון זשאבאטינסקי'ן. די רעוויזיאניסטען וועלען ווייטער פיהרען אן אייגענע פאליטישע אקציע און וועלען נישט אנערקענען דעם פרימאט פון דיסציפלין אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ס'ענטשטייט די פראגע, פארוואס שטעלען נישט די רעוויזיאניסטען דעם ענדגילטיגען טראט, פארוואס ציהען זיי נישט ארויס די קאנסעקווענצען און פארוואס טרעטען זיי נישט ארויס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע? פארוואס ספעציעל טוט דאס נישט זשאבאטינסקי, ווייל זיין דעציזיע וואלט דאך אויף דער קאנפערענץ זיכער אויפגענומען געווארען מיט התלהבות? סעפאראטיסטישע שטימונגען האבען דאך אויף דער קראקאווער קאנפערענץ געהאט די איבערהאנד.

זשאבאטינסקי האט אין זיין לעצטער רעדע געפרובט געבען אן ענטפער דערויף, אין זיין תשובה אויף די פארווארפען פון די מאקסימאליסטען האט זיך געפונען אויך די פאלגענדיגע שטעלע: „ווען ס'קומען צו מיר מענשען און זאגען, אז מיט פינף יאהר צוריק האבען זיי נישט געגלויבט אין דער מעגליכקייט צו שאפען א יודישע מלוכה אויף ביידע זייטען ירדן און איצט גלויבען זיי, אז אזא מלוכה קאן ענטשטיין נאך אין משך פון אונזער דור, איז מיין חוב זיך אוועקצוזעצען מיט זיי ביי איין טיש און זיך מיט זיי צו פארשטענדיגען, מיט אנדערע ווערטער — זשאבאטינסקי האט נאך נישט פארלוירן די האפנונג, אז דער ציוניזם וועט אננעהמען זיין פראגראם לכל הפחות בנוגע דעם ענדגילטיגען ציל פון אויפבויען פאלעסטינא. נאך איין שטעלע פון דער רעדע איז געווען זעהר כאראקטעריסטיש: „אויב ס'קומען צו מיר מענשען און זאגען, אז דער געדאנק וועגען א פעטיציע איז א געזונטער, נאר זיי זענען מסכים אויף א פעטיציע אין אן אנדער פארם, דאן איז מיר ליבער דריי פערטעל פון א פעטיציע, וואס זאל אונטערשטיצט ווערען פון דער גאנצער ציוניסטישער ארגאניזאציע, איידער די גאנצע פעטיציע, וואס ווערט אונטערשטיצט בלויז דורך רעוויזיאניסטען". זשאבאטינסקי האט דערמיט אנטפלעקט דעם סוד פון די אונטערהאנדלונגען מיט בן גוריון'ען אין פאליטישע פראגען. אפשר גלויבט ער אליין נישט אין דער ווירקזאמקייט פון די אונטערהאנדלונגען, אבער יעדענפאלס וויל ער זיי פיהרען ווייטער און וויל מאכען נאך איין פראבע.

ס'איז שווער צו גלויבען, צי די פראבע וועט זיך איינגעבען. די ארגאניזאציאנעלע און פאליטישע פאדערונגען פון זשאבאטינסקי'ן זענען אזוי וויכטיג רעאל ביים איצטיגען צוזאמענשטעל פון די כוחות און זענען אזוי דראהענד פאר דער גאנצקייט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, אז ס'קאן נישט זיין קיין רייד וועגען זייער ערפילונג. און ס'איז נישטא קיין צווייפעל, אז דער ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז נאר א פראגע פון צייט. די איצטיגע עקזעקוטיווע און קיין שום עקזעקוטיווע וועט נישט מסכים זיין דערויף, אז נעבען איהר זאל פיהרען א פאליטישע טעטיגקייט א צווייטע עקזעקוטיווע, זי וועט אויך נישט איינגיין אויף עפעס א פעראייניגונג פון סובערענע ארגאניזאציעס, אויסערדעם וועט זי נישט איינגיין אויף זשאבאטינסקי'ס פראגראם. די רעוויזיאניסטען וועלען מוזען פריהער אדער שפעטער ארויסטרעטען פון דער ארגאניזאציע, בפרט, ווייל די מעהרהייט זייערע וועט דעם שריט אויפנעהמען מיט פרייד, אט אזוי זעהט אויס די לאגע נאך דער רעוויזיאניסטישער קאנפערענץ אין קראקא. (ל. ה.)

„מיר האבען דייטשלאנד פערלוירען צום צווייטען מאל"

געארג בערנהארד וועגען אויסגאנג פון סאאר-פלעביסציט

דער גרויסער דייטשער פובליציסט געארג בערנהארד (א יוד), וועלכער האט געמוזט פערלאזען דייטשלאנד נאך דער היטלעריסטישער איבערקעהרעניש און איז איצט אין פאריז רעדאקטאר פון „פאריזער טאגעבלאט", איז ביזן לעצטען מאמענט פון דעם סאאר-פלעביסציט געווען איבערצייגט, אז א געוויסער, אפילו א בעדייטענדער פראצענט פון דער סאאר בעפעלקערונג וועט דאך שטימען פאר סטאטוס קוואָ, אז היטלער, נאך צוויי יאהר פון ווילדער הערשאפט, פון אלע זיינע אנטי-ציוויליזאטארישע אויפטוען און ערפאהרונגען, וועט אין ביז איצט פרייען סאאר-געביט בעקומען העכער 90 פראצענט — דאס איז נישט געווען זיך פארצושטעלען. דער ארטיקעל וואס בערנהארד האט אנגעשריבען באלד ווי ס'איז בעקאנט געווארען דער ענטגילטיגער רעזולטאט פון פלעביסציט, איז דערבייער פול מיט ביטערסטער ענטוישונג. דער ארטיקעל טראגט דעם נאמען „די מפלה", און אין איהם שרייבט דער גרויס. רעדאקטאר פון דער „פאריזער צייטונג":

אדאלף היטלער האט ביי דער סאאר געוואונען אן ענטשיידענדע שלאכט, ער איז ווידער ארויס געראטעוועט געווארען פון א געפעהרליכער קלעם. פונקט אזוי ווי אין יאהר 1933, האט איהם אויך דאס מאל געדראהט ווידער אריינצופאלען אין א תהום. אבער ס'האט זיך פאר איהם ווידער בעוויזען דער מלאך הגואל.

אבער מיר פון דרויסען, מיר האבען פערלוירען מעהר, ווי היטלער האט געוואונען, מיר האבען געקעמפט געגען געוואלט און באַרבאַרישקייט, פאר יענעם אנדערען דייטשלאנד, צו וועלכען מיר האבען זיך געפיהלט אנגעהעריג און נישט קוקענדיג אויף זיינע חסרונות, וועלכע מיר האבען געהאלט אויסבעסערען, מיר האבען געהאפט אז דאס סאאר-לאנד וועט בלייבען אן אזיל פאר עפעס גוטע, בעסערע אלטע מנהגים, מיטן דרייצעהנטען יאנואר האבען מיר דייטשלאנד פערלוירען צום צווייטען מאל.

אין דער פאליטיק איז נישטא קיין גרעסערער פעהלער, ווי נישט מודה זיין זיך אין דער מפלה אדער אין פערקלענערען איהר בעדייטונג. די קאמיסיע פון פעלקערבונד האט ענטוישט אין איין הינזיכט וואס קיינער האט נישט געהאלטען פאר מעגליך, די קאמיסיע האט געגלויבט אז פון איהר זייט איז גענוג, ווען זי זארגט מיט די ראפינירטסטע טעכנישע מיטלען, אז ביים אפשטימען זאלען נישט געמאכט ווערען קיין שום פעלשונגען. אבער צו דען ליגט די וואהל-פרייהייט נאר אין אזעלכע טעכנישע בעדינגונגען? וואס האט די שטימונגס-קאמיסיע געטוהן געגען די מעשים פון דעם דייטשען פראנט? וואס האט זי געטוהן געגען די אינגעהויערע סומען. וואס זענען געפלאסען, פון זעלבען היטלער-לאנד אין די מיליאנען? וואס האט אונטערגענומען דער פעלקערבונד און זיין קאמיסיע געגען די געוואלדיגע ליגענס, וואס זענען פערשפרייט געווארען געגען דער ליגע גופא? גארנישט! מ'האט אפילו נישט געהאלטען פאר נויטיג צו אינפארמירען די בעפעלקערונג פון די דערפער אין קליינע שטעטלעך וועגען דעם, וואס ס'איז אזויס סטאטוס קוואָ, און וואס דאס בעדייט.

מיר האלטען פאר נויטיג דאס צו זאגען נישט דערפאר, ווייל מיר גלויבען, אז די דאזיגע קריטיק קאן נאך איצט ברענגען וועלכען ס'איז נוצען, אויך נישט דערפאר, ווייל מיר זאלען מיינען, אז מיטן אינגעהויערען טעראר קאן מען ערקלערען דעם קאטאסטראפאלען רעזולטאט פון דער אפשטימונג, אויף אויסצואיבען טעראר און צוואנג מוז מען האבען צוויי צדדים. אין דעם פאל טראגען די פערגעוואלטיגטע פונקט אזא שולד ווי די פערגעוואלטיגער. זאל מען פרובען עפעס אזעלכעס טון מיט ענגלענדער אדער מיט פראנצויזען, ס'וואלט פשוט געווען אונמעגליך.

אין, פאר די איינוואוינער פון סאאר-געביט קאן דאך נישט דינען אפילו די ענטשולדיגונג, וואס איז געווען פארן גאנצען דייטשען פאלק, וואס האט זיך ביי די רייכסטאג-וואהלען פון יאהר 1933 געלאזט ארייננשלעפען אין א נעץ. די איינוואוינער פון סאאר-לאנד זענען אין פערלויף פון צוויי יאהר געווען עדות דערפון, וואס איז פארגעקומען נעבען זייער גרעניצען, מ'דארף דאך האבען א בעזונדערע לוסט צו שמערץ, כדי זיך אליין אוועקצושטעלען אויפן אינקוויזיציע-ברעט. ווען מ'האט געמוזט אין משך פון 24 חדשים הערען די געשרייען פון די מארטירער-קאמערען אויף יענער זייט.

נאך דער, ווער ס'קען די געגענזעצליכקייטען און די סענטימענטאלע משוגעת פון דער דייטשער נשמה, קאן אפשאצען די געשיקטקייט, מיט וועלכער די נאציאנאל-סאציאליסטישע פראפאגאנדע האט געווירקט, צומייסטענס געווירקט האט זיכער די אויסנוצונג פון יענעם פאלשען פאטריאטיזם, צו וועלכען די דייטשען זענען ערצויגען געוואוינט אונטער דער ממשלה פון קייזער און דעם געוועב פון ליגענס האט אויך די ווימארער רעפובליק נישט בעוויזען צו פערניכטען, פערקעהרט זי האט דעם שקר נאך מעהר געשטארקט....

אט אין אזא טראגיש-פערביטערטען טאן איז געפיהרט דער ארטיקעל פון געארג בערנהארד ביז צום סוף.

די „פיפטי" וואס בלייבט א פיקציע

קיין געלד זעהט מען פון צווייטען צד אויך נישט

אין ניו-יארק איז די טעג אפגעהאלטען געווארען א זיצונג פונם אדמיניסטראטיווען קאמיטעט פון דער יודישער אגענץ. דער דאזיגער הויכער און מאסגעבענדיגער ארגאן פון דער ציון-בעוועגונג בעשטייט פון צוויי גלייכע העלפטען — איין העלפט, פון ציוניסטען, האט הינטער זיך די פילטויזענדקעפיגע ברייטענדיגע און פרוכפערדיגע ציוניסטישע ארגאניזאציע, און די אנדערע העלפט, פון די אזוי גערופענע נישט-ציוניסטען, אדער, פשוטער גערעדט, ציוניסטישע סימפאטיקער, איז א פיקציע און האט הינטער זיך כמעט קיינעם נישט.

פאר 5 יאהר, ווען דער דאזיגער זיווג צווישען די צוויי „פיפטיס" איז געשלאסען געווארען, איז עס געווען נישט פון ליבשאפט, נאר א גענויטער שידוך צווישען דעם ציוניסטישען יחסן און דער באלעבאטישער געלד-בייטעל, וועלכער האט צוגעזאגט א נדן פון מיליאנען.

מיר האבען שוין דעמאלט אנגעוויזען, אז די פערהעלטעניש צווישען ביידע צדדים קען גערעכענט ווערען קאפויר: די ציוניסטישע העלפט ברענגט דעם נדן, אן אידיי מיט אן ארגאניזאציע מיט פארטיגע אינסטיטוציעס, און די נישט-ציוניסטישע העלפט דארף ברענגען דאס גאנצע נישט פארטייאישע פאלק. אבער ס'העלפען נישט קיין שום לאגישע חכמות; יחוס איז נאר אין דער פארטיי, און ווער ס'וויל זיך איינקויפען אין דעם דאזיגען יחוס, מוז דערפאר גוט-בעצאלען, אדער מיט פערזענליכע קרבנות, אדער פערשיטען מיט געלד.

און קיין געלד, זאגט מען, איז נישט געקומען. דער מגושמדיגער מחותן האט פשוט אפגענארט, אפגעשטעלט די חופה און קיין גראשען נישט געוויזען — און די כתיבה האלט ער פעסט, פון זיינע רעכט זאגט ער זיך נישט אפ, איז נאך אמאל נישט צופרידען, וואס מ'גיט איהם בלויז פופציג פראצענט דעה.

וויל מען בטל מאכען דעם זיווג, לאזט זיך עס אבער נישט, ווייל פון איין זייט איז די ענגלישע רעגירונג אין אזעלכע ענינים נישט גורס קיין גט און פון דער אנדערער זייט קען מען מיט די יודישע נאטאבלען אויך נישט איינרייסען. מיט זייער קומען האבען זיי טאקי קיין פרישע מיליאנען נישט געבראכט; זייער אוועקגאנג קען אבער קאסטען טייער.

מ'האט אפילו געשמועסט וועגען דעמאקראטיזירען די פערברייטערטע אגענץ. אבער דאס איז אן אבסורד. ווער וועט עס דערלויבען, אז נישט ציוניסטען זאלען זיך ארגאניזירען און פערשטארקן זייער מאכט, זאל זיין אפילו לטובת דעם ציוניזם? כדי זיי זאלען קענען ביי א וואהל-קאמפאניע, אדער ביי א אלוועלטליכען יודישען קאנגרעס וכדומה ארויסווייזען זייער כוח און נאך מאיאריזירען די פארטיי-לייט? די לעבליכע נאכשלעפערס, וואס קומען זיך ווארימען ביי א פייער, וועלכען זיי האבען נישט אנגעלעגט, מוזען געהאלטען ווערען אין דער מורא. בלויז אין א גוט-פאל זעצט מען זיך מיט זיי צום טיש, מ'גיט זיי אפילו כלומרשט אפ א דין וחשבון פון דער טעטיגקייט און פון די געלטער, מ'בעארבייט אויך צוזאמען אן ארבייט-פלאן אויף ווייטער. אבער צווישען זיך דארפען זיי וויסען זייער פלאץ און שטענדיג געדענקען, אז מ'האלט זיך מיט זיי איבערגעוואלד.

וואס שייך די מאסען, איז מיט זיי אוודאי נישט כדאי זיך צו צערעמאניען — זיי גיט מען אן עליה פון 50 טויזענד א יאהר און נאכמעהר, מ'גיט זיי פערספעקטיוון אויף א נאציאנאלער בעקוועמליכקייט פון א היים, פון א מלוכה, זיי דארף מען נישט געבען קיין כיבודים, זיי וועלען שוין לויפען אין די רייען פון דער ארגאניזאציע.

און די אנדערע „פיפטי" בלייבט א פיקציע.

פ. ק.

גרויסע אויפנאהמע פאר נחום סאקאלאוו אין לאנדאן

לאנדאן, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

די ענגלישע ציוניסטישע פעדעראציע האט איינגעארדענט א פייערליכע אויפנאמע לכבוד דעם פרעזידענט נחום סאקאלאוו. מיט בעגריסונג-רעדעס זענען ארויסגעטרעטען: פראפעסאר בראדעצקי און פראפ. שאר.

אין זיין ענטפער-רעדע, האט סאקאלאוו זיך אפגעשטעלט אויף דער לאגע פון די יודען אין סאאר און ערקלעהרט, אז די יודישע אויפלעבונג קומט צום אויסדרוק אין ארץ-ישראל, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט די לעצטע צייט צו פערצייכענען גרויסע ערפאלגען, ווי למשל חולה.

פערשטארקטע קאנטראל אויף דער גרעניץ

צווישען סיריען און ארץ-ישראל

ירושלים, 19 (יט"א טעלעגראפיש)

„הארץ" מיילט מען מיט פון אמאן, אז די רעגירונג האט פערשטארקט די שמירה אין סיריען און עבר-הירדן אויפן וועג קיין ארץ-ישראל. ס'ווערען אויך קאנטראלירט אראבישע פרויען, ווייל ס'איז דא א חשד, אז יודישע פרויען פערקליידען זיך פאר אראבערקעס און געהען אזוי ארום אריבער די גרעניץ קיין ארץ-ישראל.

מיט 37 יאָהר צוריק

צו דער ענטשטעהונגס-געשיכטע פון דער ערשטער ציוניסטישער אגודה אין לאָדז

פרייטאָג, ז׳ שבט, איז געוואָרען 37 יאָהר זינט עס איז געגרינדעט געוואָרען אין לאָדז דער ערשטער ציוניסטישער פעראיין די אגודה איז ענטשטאַנען אַ דאַנק דער איניציאַטיוו און די בעמיהונגען פון רעד. י. אונגער, וועלכער האָט ענדע זומער 1897, באַלד נאָכ׳ן ערשטען ציוניסטישען קאָנגרעס, אַלס ערשטער גענומען מאַכען פּראָפּאַגאַנדע פאַרן פּאָליטישען ציוניזם אין לאָדז. ה׳ אונגער איז באַלד נאָכ׳ן קאָנגרעס געוואָרען אַ שטענדיגער קאָרעספּאָנדענט פון הערצלס „וועלט" און מיט אַ פּאָר חדשים שפּעטער דער לאָדזער פערטרעטער פון אַזוי־גערופענעם פּאָסט־ביוראָ, דער מאָלט דער וויכטיגסטער פּראָפּאַגאַנדע־אָרגאַן פון די רוסישע ציוניסטען וועלכער האָט געאַרבייט קאָנספּיראַטיוו, פערשפּרייטענדיג „אומלעגאַלע" העקטאָגראַפירטע ליטעראַטור, בריף, אויפרופען א. אַז. וו. צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין רוסלאַנד.

דאָס פּאָסט־ביוראָ, וואָס האָט אין משך פון פיר יאָהר צייט, ביז׳ן פינפטען קאָנגרעס, געשפּילט אַ גרויסע ראָל אין דער געשיכטע פון רוסישען ציוניזם, איז געשטאַנען אונטער דער טיכטיגער און ענערגישער אָנפיהרונג פון באַקאַנטען מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק פערשטאָרבענעם זעהר פערדינטען פּוילען ציוניסטישען עסקן ד״ר כהן־בערנשטיין אין קישינעוו, וועלכער האָט מעהרסטענטיילס אַליין פערפאַסט די אַלע בריף, צירקולאַרען און אָפּהאַנדלונגען, וואָס זענען דאַן דורך מעהר ווי טויזענט אגודות פערשפּרייט געוואָרען איבער גאַנץ רוסלאַנד. ד״ר כהן־בערנשטיין איז מעהר ווי פיר יאָהר צייט געווען דער פאַקטישער אָנפיהרער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין רוסלאַנד.

אין הסכם מיט די דירעקטיוועס פון ד״ר כהן־בערנשטיין האָט ה׳ אונגער אין סעפּטעמבער 1897 אָרגאַניזירט די ערשטע ציוניסטישע גרופּע אין לאָדז. מיט אַ חודש שפּעטער, אין אָקטאָבער, האָט די גרופּע געשיקט ה׳ אונגערן אַלס לאָדזער דעלעגאַט צום ביאַליסטאָקער ציוניסטישען צוזאַמענפאָהר, וועלכער איז צונויפגערופען געוואָרען דורך דער איניציאַטיוו פון בעוואוסטען עסקן און חובבי־ציון הרה״ג ר׳ שמואל מאָהליווער ז״ל. דאָ אין ביאַליסטאָק איז אויך געשאַפען געוואָרען די שפּעטער אַזוי וויכטיג־געוואָרענע פּראָפּאַגאַנדע־אינסטיטוציע — דאָס אויבען דערמאָהנטע פּאָסט־ביוראָ.

די לאָדזער גרופּע, נישט קוקענדיג וואָס זי איז אין אָנהויב געווען אַ לויזע און שוואַך אָרגאַניזירטע פעראייניגונג, האָט דאָך נישט ווייניג אויפגעטאָן אויפ׳ן געביט פון פּראָפּאַגאַנדע, אויך וויפיל עס איז מעגליך געווען ביי די דעמאָלדיגע בעדינגונגען. זי האָט פערשפּרייט „ליטעראַטור", איינגעאָרדענט אַגיטאַציע־אָוועטען מיט אייגענע קרעפטען און מיט פרעמדע, געשיקט רעדנער אין די בתי־מדרשים יעדען שבת און יום־טוב, ווערבירט אַבאָנענטען פאַר דער ציוניסטישער פּרעסע א. אַז. וו. די פּראָפּאַגאַנדע האָט געהאַט ערפּאָלג: די צאָהל מיטגלידער האָט זיך וואָס אַמאָל פערמעהרט, בעזונדערס פון די יוגענד־קרייזען — און דאָס האָט געהאַט אַ גרויסע בעדייטונג פאַר דער ווייטערדיגער טעטיגקייט פון פּע״אין.

די לייטונג פון דער ערשטער ציוניסטישער גרופּע אין לאָדז — און זייערע נעמען געהערען צו דער געשיכטע פון לאָדזער ציוניזם — איז בעשטאַנען פון פאָלגענדע פּערזאָנען: י. אונגער (פּאָרזיצער), לעאָ עפּשטיין, י. גאָלדבערג, קאָפּעליאָוויטש יעקב הורוויץ, („איש קאָווּנאָ"!), פּאָגעלמאַן, צבי בעסקין, נחום בעסקין, פּאַבריקאַנט און ראָזענבלום. איינציגע פון זיי לעבען שוין היינט נישט, אַנדערע האָבען נאָך פאַרן קריג זיך בעזעצט אין ארץ־ישראל האָבען אַדורכגעמאַכט אַלע פּורעניות און נגישות מצד די טערקישע אכזרים און האָבען זיך שליסליך גאַנץ גוט איינגעאָרדענט.

ז׳ שבט תרנ״ח (1898) האָט זיך די לאָדזער אגודה ענדגילטיג קאָנסאָלידירט און אָרגאַניזירט, האָט אויסגעוועהלט אַ ריכטיגע פערוואַלטונג, אין וועלכע עס זענען אַריין די פריהער דערמאָהנטע פּערזאָנען, מיט אַן אויסנאַהם פון די, וועלכע האָבען זיך אָפּגעזאָגט. די נייע פערוואַלטונג איז צוגעטרעטען צו אַ סיסטעמאַטישער און פּלאַנמעסיגער אַרבייט. פון דעמאָלט אָן דרינגט אַריין דער ציוניזם אין די ברייטערע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג. די לאָדזער אגודה ענטוויקעלט אַן אָנ׳ערפּאָלגרייכע פּראָפּאַגאַנדע־טעטיגקייט, קלערט אויף די מאַסען פּראָפּירט זיך אַריינצוכאַפען אין דער קהלה, צו פּע־אינטערעסירען די קהלה־לייט, די תקיפים, די „פיהרער" און דעה־זאָגער מיט דער בעוועגונג, און גרייט צו אַזוי אַרום דעם באָדען פאַר די נאָכפאָלגער, פאַר דער ציוניסטישער תלמוד תורה און אַנדערע ציוניסטישע אגודות, וועלכע זאָגען שוין געקומען, קען מען דרייסט זאָגען, צום פּערטיגען.

קיין לייכט לעבען האָבען די לאָדזער ציוניסטען נישט געהאַט אין ערשטען פעריאָד פון זייער ווירקזאַמקייט. עס איז געווען אַ שווערע מערכה צו פיהרען ציוניסטישע פּראָפּאַגאַנדע אין דעם דעמאָלטיגען „יודישען לאָדז. וואָס איז ווייט געווען פון אַלגעמיין־יודישע ענינים כרחוק מזרח ממערב, עס האָבען זיי אַלזאָ נישט געפעהלט קיין צרות פון אַלע זייטען. גרויסע שטערונגען און שוועריגקייטען האָבען זיי געהאַט אויסצושטעהן מצד די רעליגיעזע און „געזעלשאַפטליכע" פאָרשטעהער פון לאָדזער יודענטום, מ׳פלעגט די ציוניסטען עפענטליך בעקעמפען ביי יעדער געלעגענהייט. כמעט אויף יעדער זיצונג פון די פערשידענע חברות און אינסטיטוציעס פלעגט מען שיטען פעך און שוועבעל אויף זיי. אַלס גרויסע גגנער פון די ציוניסטען און דער ציוניסטישער אַרבייט אין לאָדז פלעגט אין די עפענטליכקייט אַרויסטרעטען גאַנץ אָפט ד״ר יעלסקי. דער פּאָפּולערער און טאַלאַנטפולער פּרעדיגער פון דער לאָדזער סינאַגאָגע (שפּעטער ווי מ׳וויסט, איז ער געווען איינער פון די געטרייעסטע און בעגייסטערטע ציוניסטען).

לשבח מוז דערמאָנט ווערען — און ס׳איז כדאי. אַז מ׳זאָל זיין באַמען געדענקען — אַ פּשוטער לאָדזער יוד, ה׳ שטאָרך, ז״ל. אַ הויזבעזיצער פון זאַוואַדזקאַ גאַס נומער 15 אַדער 17, ה׳ ש. האָט געהאַט אַ שוהלכעל ביי זיך אין הויף, נישט קוקענדיג אויף אַלע ההתראות און די אומאַנגענעהמליכקייטען, וואָס זענען איהם פאָרגעשטאַנען מצד דער מאַכט און דער עיקר מצד די „אַפיציעלע" יודישע פאָרשטעהער, וועלכע האָבען גוזרא געהאַט פאַרן ציוניזם ווי אַ שד פאַר ווייהרויך, האָט דער דאָזיגער האַרציגער פאָלקס־מענש, אַ געטרייער יוד און אָנהענגער פון ציוניזם פון ערשטען מאָמענט אָן, איבערגעגעבען די שוהל צו דער דיספּאָזיציע פון דער ציוניסטישער אגודה, וועלכע פלעגט דאָ איינאָרדנען רעגעלמעסיגע פערזאַמלונגען און ציוניסטישע פייערונגען. דאָ, אויף דער בימה פון דער דאָזיגער שוהל, פלעגען גאַנץ אָפט אַגיטירען פאַרן ציוניזם דער היינטיגער מזרחי־פיהרער הרב ר׳ יצחק ניסענבוים, דעמאָלט נאָך דער מזכיר פון ר׳ שמואל מאָהליווער ז״ל. און די צווייטער העקאַנטער ציוניסטישער טוער ה׳ ליטמאַן ראָזענטאַל פון ביאַליסטאָק; ביידע פלעגען זיי איינגעלאַדען ווערען קיין לאָדז דורך דער ציוניסטישער אגודה, בכדי מעורר צו זיין דעם עולם און אויפצוואַרימען אַביסעל די „פערגליווערטע הערצער" פון די לאָדזער יודען, וועלכע האָבען נישט געוואָלט הערען און נישט וויסען פון די „ציוניסטישע רעוואָלוציאָנערען" רחמנא לצלן"... ה׳ ניסענבוים האָט מען איינמאָל פון אַ געוויסען יודישען צד זאָגאַר פערווערט צו האַלטען אַ דרשה אין ה׳ שטאָרק׳ס שוהל; מ׳האָט געמוזט „אַנטרוועגירען". און ס׳איז אָנגעקומען מיט צרות ביז מ׳האָט בעקומען די נויטיגע „ראַזרעשעניע", פון דער דאָזיגער „איינ־סטאַנץ", דאָסזעלביגע איז אויך געווען מיט אַנדערע ציוניסטישע מגידים און אַגיטאַטאָרען. וועלכע פלעגען איינגעלאַדען ווערען קיין לאָדז; די זענען געשטאַנען אונטער אַ שטרענגער השגחה, קען מען זאָגען, בכדי צו נייטראַליזירען זייער „שעדליכע ווירקונג" אויפן עולם. האָט מען זאָגאַר אַ פּאָר מאָל אַראָפּגעבראַכט קיין לאָדז דעם בעוואוסטען קנאי, דעם פערביסענעם פיינד פון די ציוניסטען, ר׳ אליקים געציל פון קאָוונער „שוואַרצען קאַבינעט" („לשכה השחורה") וועלכער פלעגט אין דער ווילקער שוהל אַרויסטרעטען מיט עקעלהאַפטע דרשות־פּאַסקווילען געגען ציוניזם, זיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין מסירות און מיט כל המינים קללות און חרמות בעזידעלען די „פּושעי ישראל"...

אַוודאי האָבען היינט די לאָדזער ציוניסטען אַ לייכטע וועלט, אָבער געדענקען דאַרפען זיי, אַז עס זענען געווען אַנדערע, וועלכע האָבען אונטער שווערע קאַמפּען און גרויסער מיה אויסגעטרעטען אַ וועג: פאַר זיי און צוגעגרייט דעם באָדען, אויף וועלכען זיי פיהרען היינט אונגעשטערט זייער אַרבייט לטובת דער נאַציאָנאַלער זאַך.

Old man

GABINET KOSMETYCZNY I. NAMIOTOWEJ

ul. Narutowicza 11 front, I piętro
przyjm.: 10–3 i 5–8.
Masaż twarzy, maquillage, trwałe przyciemnianie brwi i rzęs, usuwanie brodawek oraz zbędnego owłosienia.
Porady bezpłatne.
Ceny przystępne.

אַלעקסאַנדער
גראַנאַך
אין גיכעץ
און
„ראָזמאַיטאָשטשי"

דרך-ארץ פאַר קינד

פון יאַנוש קאָרטשאַק

...זעהסט אַט דעם קליינינקען, ווי ער וואַרפט זיך, שרייט און וואַלגערט זיך אין שטויב? ער וועט זיין אַ בעריהמטער כעמיקער, וועט מאַכען ענטדעקונגען, וועלכע וועלען איהם ברענגען רייכטום און כבוד. יאָ, צווישען בעלער און מאָהל־צייטען — וועט ער זיך פלוצים פערטיפען אין געדאַנקען, פערשליסען זיך אין אַרבייטס־קאַבינעט — און וועט אַרויס אַ געלערנטער. ווער וואָלט דאָס געקאָנט גלויבען?

און דאָ זעהסט אַט דעם צווייטען, וועלכער קוקט זיך צו גלייכגילטיג, האַלב־שלעפערדיג, ווי זיינע חברים שפּילען זיך? ער געניעצט, שטייט אויף — אפשר טראַכט ער צוצוגיין צו דער לוס־טיגער חבריא? — ניין, ער קערט זיך אום צוריק און זעצט זיך. אויך ער וועט זיין אַ בעריהמטער כעמיקער, וועט מאַכען ענטדעקונגען. גאָטס וואונדער: ווער וואָלט געקאָנט אַזעלכעס דערוואַרטען!

ניין — די דאָזיגען קליינינקע, סיי דער שטיפער, סיי דער שלעפעריגער, וועלען נישט זיין קיין געלערנטע, איינער וועט זיין אַ לעהרער פון גימנאַסטיק, דער צווייטער — אַ פּאָסט־בעאַמטער.

דאָס איז שוין געוואָרען אַ מאָדע־זאַך. אַ צעהלער, אַ שטות. אַז אַלץ, וואָס איז נישט אויס־טערגעוועהנליך — איז אין אונזערע אויגען גרויס און וואונדערבאַר. מיר ליידען אויף אומשטערבליכקייט און ער עס האָט נישט דערלעבט צו אַן אייגענעם דענקמאָל אויף אַ שטאָטישען פּלאַץ, חלומט לכל הפחות וועגען אַ גאַס אויף דעם אייגענעם נאָמען, וועגען אַן איבערגען מאַרמאָר־טאָפעל. אויב נישט קיין גאַנצען שפּאַלט אין צייטונג נאָך זיין טויט, איז וועניגסטענס אַ קורצע נאָטיץ: „אַקטיוו בעטייליגט זיך. זיין טויט איז אַ שווערער פערלוסט פאַר די ברייטע קרייזען".

גאָסען שפּיטעלער, קינדער־הייזער האָבען זיך אַמאָל אָנגערופען מיט נעמען פון הייליגע פּאַט־ראָנען. און דאָס איז געווען פערשטענדליך: שפּעטער האָט מען זיי אָנגערופען מיט נעמען פון די שטיפטער — אין יענען דער כיסט פון דער תקופה. היינט רופט מען זיי אָן מיט נעמען פון געלעהרטע און קינסטלער. — דאָס האָט גאָר קיין טעם נישט.

דאָס קינד איז נישט קיין לאָטעריע־בילעט, מיט וועלכען מען קען געווינען דאָס בילד, וואָס הענגט אין קאָנפערענץ־זאַל פון שטאָט־ראַט אָדער די מאַר־מאָר־פיגור, וואָס שטייט אין פּאָיע פון טעאַטער. יעדער פון זיי האָט אַן אייגענעם פונק, וועלכער קען אָנציינדען פלאַמען פון גליק און אמת, ער קען אַפילו אין אַ צעהנטען דור אויפפלאַקערען מיט אַ העלען פלאַם פון געניאַליטעט און געבען דער מענשהייט דעם שיין פון אַ נייער זון.

דאָס קינד איז נישט אַ באָדען, וועלכער די באַטור אַקערט אויף, כדי צו פערציהען אויף איהם לעבען. מיר קענען בלויז העלפען וואַקסען דעם, וואָס האָט אַ דראַנג צו שפּראָצונג פון דער ערשטער מינוט.

רעקלאַמע איז נויטיג פאַר נייע סאָרטען טאַבאַק און נייע ווייןפירמעס, אָבער נישט פאַר מענשען־קינדער.

הייסט עס — אַלץ איז פאַראויסגעזעהען? קוויט־עסענץ פון ערבליכקייט? באַנקראָט פון מע־דיצין און פּעדאַגאָגיק?

כ׳האָב פערגליכען דאָס קינד מיט אַ פּול־פּע שרייבענעם בויגען, מיט אַ פּעראַקטיטען און פּערזייהטען באָרען; לאָמיר אַוועקוואַרפען דעם פער־גלייך, ווייל ער פיהרט צו טעותים.

ס׳זענען פערהאַן זאַכען, פאַר וועלכע מיר שטייען — ביי דעם איצטיגען צושטאַנד פון דער וויסענשאַפט — ראַטלאָז. אמת, היינט איז זייער צאָהל ווייניגער, ווי נעכטען, אָבער זיי זענען פער־האַן. ס׳זענען דאָ פעלען, פאַר וועלכע מיר שטייען אָהנמעכטיג ביי די היינטיגע בעדינגונגען.

איז אָט איז אַ קינד, וואָס זיין עלטער ווי־לען אין גרעסטע אַנשטרענגונגען העלפען איהם ווייניג. און אָט איז אַ צווייט קינד. וואָס וואָלט גאָר געקאָנט פון זיין וויילען און אָנשטרענגונגען, שטעלען איהם אָבער די לעבענס־בעדינגונגען אייגענע העלפען נישט די בערג אין דאָס דאָרף, און דעם צווייטען וואָלטען זיי יאָ געהאָלפען, קענען מיר איהם דאָס נישט געבען.

אַז מיר בעגעגענען אַ קינד, וועלכעס ווערט דערנערט צוליב מאַנגעל פון פלעגע, לופט, קליידער — בעשולדיגען מיר נישט די עלטערען, ווען מיר זעהען אַ צובראָכען קינד צוליב איבער־געטריבענע פלעגע, צוליב איבערפליסיגע שפּייז און וואַרימקייט, צוליב צערטלונג — זאָגען מיר זיך גוהג צו בעשולדיגען די מוטער, אויב דוכט זיך אויס, אַז מען קען זיך לייכט אָפּהאַלטען דערפון. מען דאַרף בלויז פערשטיין די זאַך: ניין, מ׳דאַרף האָבען זעהר פיל מוט, בכדי צו בעקעמפען די געוועצען, וועלכע ווירקען ביי אַ געוויסען קלאַס און שטאַנד, נישט בלויז מיט פוסטער קריטיק, נאָר אויך מיט מעשים.

אין די אויגען פון ברייטען עולם פער־דעקט די ערבליכקייט אַלע אויסנאַהמען, וועלכע מען בעגעגענט. פאַר דער וויסענשאַפט איז דאָס אַ פּראָבלעם, וועלכע ווערט ערשט אויסגעפאָרשט. עס עקזיסטירט אַ ברייטע ליטעראַטור. וועלכע וויל לעזען אין פראַגע: צי ווערט דאָס קינד פון שווינד־זיכטיגע עלטערען געבוירען קראַנק, אָדער עס האָט נאָר אַ נייגונג צו דער קראַנקהייט אָדער עס ווערט אַנגעשטעקט מיט דער קראַנקהייט נאָך זיינ געבורט? צי האָט איהר טראַכטענדיג וועגען דער ערבליכקייט פון קראַנקהייט, אַ קלער געגעבען אויך וועגען דעם, אַז עס עקזיסטירט אויך אַן ערבליכקייט פון געזונטהייט, אַז ברייטער אין שוועס־טער זענען לגמרי נישט גלייך מיט זייערע מעלות און חסרונות?

צי אַז דאָס קינד נעהמט צוליב דעם, וואָס זיינע עלטערען זענען אויך בערוועז אָדער צוליב דעם, וואָס ער איז דורך זיי דערצויגען געוואָרען? וואו איז די גרענעץ צווישען נערוועזיטעט און דער עמפּפינדליכקייט פון נערוועז? צי געבוירט אַ פּאַטער אַ הולאַקע אַ פערשוועגדערישען זוהן, אָדער — ער דינט אַהם בלויז פאַר אַ ביישפּיל?

זאָג מיר, ווער איז דיין טאַטע און איך וועל דיר זאָגען, ווער ביסטו, אָבער נישט שטענדיג.

פאַרוואָס האָבען געזונטע עלטערען — שוואַכע קינדער? פאַרוואָס אַז פון אַן ערליכע משפּחה אַרויס אַ זוהן אַן אויסוואורף? פאַרוואָס האָט אַ פּשוט׳ע פאַמיליע אַרויסגעגעבען אַ זוהן אַ בער־ריהמטקייט?

מ׳דאַרף פיהרען ספּעציעלע פאָרשונגען אויפן דערציהערישען געביט. דעמאָלט וועט אפשר גער־לעזט ווערען די פראַגע פון ערבליכקייט.

די באַזע פון דערציהונג — איז די נשמה פון דער משפּחה, איינצעלנע איהרע מיטגלידער קאָ־נען נישט פאַרנעהמען לגבי איהר אַ פריוויליגע שטעלונג, זי לייטעט, זי צווינגט אויף, זי פער־טראָגט נישט קיין געגנערשאַפט.

— איז מיין קינד שיין? דאָס איז מיר נישט וויכטיג — זאָגען די מוטערס כיטרע — ווען זיי ווילען ווייזען זייער ערנסטע בעציהונג צו די־רע דערציהערישע אויפגאַבען.

שיינקייט, חן, וואוקס, אַנגענעהמע שטימע — דאָס איז דאָס פערמעגען וועלכעס די האָסט גע־געבען דעם קינד, אַזוי ווי געזונט, ווי שכל. דאָס אַלץ דערלייכטערט איהם זיין לעבענס־וועג, מ׳־דאַרף נישט איבערטרייבען דעם ווערט פון שיינ־קייט. ווען זי ווערט נישט דערגאַנצט דורך אַנ־דערע ווערטען קאָן זי בריינגען שאָדען. און טאַקע צוליב דעם דאַרף מען אויף איהר לייגען אַ בעזונדערע אויפמערקזאַמקייט.

אַ מיעס קינד מוז מען דערציהען. אַ שיין קינד אין אַנדערש אַ מיאוס און אַזוי ווי דערציהונג איז אוממעגליך אָהן דער בעטייליגונג פון קינד, טאָר מען נישט שעהמעודיג בעהאַלטען פון איהם דאָס שיינקייטס־פּראָבלעם, ווייל דווקא דאָס מאַכט קאַליע.

די פּלומפּשטע גרינגשעצונג פון שיינקייט — איז אַן איבערבלייבעניש פון מיטעלאַלטער. אַ מענש, וועלכער איז עמפּפינדליך אויף דער שיינקייט פון אַ בלום, שמעטערלינג, קערפּער, — צי קאָן ער בלייבען גלייכגילטיג לגבי דער מענשליכער שיינקייט?

דו ווילסט בעהאַלטען פון קינד, אַז ער איז שיין? ניין, דאָס וועט איהם נישט זאָגען עמיצער פון דער משפּחה, וועלען דאָס איהם זאָגען פרעמ־דע מענשען אין גאַס, געוועלב, גאַרטען — אומעטום, מיט אַן אויסרוף, מיט אַ שמייכעל, מיט אַ בליק —

פּונקט אַזוי, ווי אַ שוואַך קינד קאָן זיך גוט ענטוויקלען אין אַ געזונט קינד אוממקומען פון אַנ׳אומגליק, אַזוי קאָן אַ שיינער זיין אוממגליקליך אין לעבען, אויב אַ מיאוס׳ער, אויוף וועלכען קינדער קוקט זיך נישט אום, — לעבען גליקליך.

— די שיינקייט איז מיר נישט וויכטיג!

דאָס איז אַן אָנהויב פון אַ פעהלער און זעלבסט־נאַרעריי. („דאָס קינד").

די נאַצים גרייטען זיך
צום צווייטען „זקני־ציון"־פּראָצעס אין בערן

ראָזענבערג ברענגט צעהנדליגער אויסצוגען פון הערצלס און ווייצמאַנס רעדעס, וועלכע בעווייזן, אַז זיי האָבען אָפט געסטראַשעט די אייראָפּעאישע רעגירונגען מיט דער דאָזיגער „צושטערענדער קראַפט", איז ער מאַכט דעם אויספיהר, אַז מסתמא האָבען די ציוניסטען אַן׳איינפלוס אויפ׳ן וועלט־קאָמוניזם, וועלכען זיי קאָנען אָנשיקען אויף די פעלקער.

מען מוז מודה זיין, אַז די ציוניסטען האָבען שטענדיג מיסברויכט דעם דאָזיגען אַגיטאַציע־מיטעל און האָבען דורך דעם געוואָלט איינרעדען די רעגירונגען, זיי צו העלפען אַרויסצונעהמען די יודען פון די לענדער.

פטור ווערען פון גלות איז געוויס אַ גליק; ס׳איז אָבער פאַר אונז אַ גרויסער אומגליק, וואָס די רעגירונגען שטרעבען פטור צו ווערען פון יודען. די דאָזיגע צוויי מאָמענטען — מיר זאָלען פטור ווערען פון גלות און זיי ווערען פון יודען — האָבען געוויס אַ נאָענטע שייכות, אָבער אַ סך מעהר אין דער לאָגיק ווי אין לעבען, די גרעסטע ערפאָלגען פון ציוניזם און אַפילו נאָך מיט׳ן טעריטאָריאַליזם קאָנען נישט און טאָרען נישט קיינעם צוזאָגען אַרויסצונעהמען אַלע יודען, צי אַפילו נאָר פערקלענערען די צאָהל יודען. אַמעריקאַ האָט צוגענומען ביז פינף מיליאָן יודען פון אייראָפּאַ און פאַר די זעלבע פופציג יאָהר איז אין אייראָפּע געוואָרען מעהר מיט צוויי מיליאָן יודען.

נאָר לאָמיר זיך אומקעהרען צו ראָזענבערגן. ער ברענגט אַ באַרג מיט אויסצוגען, וואָס וואַרפען באַווייזען, אַז יודען פיהלען זיך שטאַרק און פערבונדען מיט׳ן קאָמוניזם, דורך וועלכען זיי סטראַשען חרוב צו מאַכען די וועלט און ער שטעלט דעם טראָפּ, אַז פריהער פון אַלץ האָבען זיי געשטרעבט חרוב מאַכען דייטשלאַנד. און די דייטשע יודען האָבען געשטרעבט דערצו. ער האָט אויך אַלץ בעוויזען.

ער ברענגט אַ רעדע פון אַ דייטשען ציוניסט ליכטהיים, וועלכער האָט אין יאָהר 1920 געזאָגט: „ווען עס זאָל קומען צו אַ געגענזאַץ צווישען די אינטערעסען פון יודישען פאָלק און פון אַנ׳אַנדער פאָלק, ווייסען מיר — אויך אין גלות, אויף וועמעס זייט מיר דאַרפען זיין". און ראָזענבערג טאַנצט פון שמחה. אַלזא, געכאַפּט! אַ יוד איז נישט קיין בירגער פון זיין לאַנד און די אינטערעסען פון זיין פאָטערלאַנד געהען איהם נישט אָן און בעשטימען נישט זיין לעבענס־פיהרונג, נאָר ער געהערט צום אַלוועלטליכען יודישען פאָלק. פון וועמען ער בעקומט בעפעהלען, ווי זיך צו פיהרען און וואָס צו טאָן.

אמת, ווייטער זאָגט דער זעלבער ליכטהיים, אַז אין אַ גייסטיג ענטוויקעלטער קולטור־מלוכה, וואו בירגער זענען גלייך בערעכטיגט, קאָן נישט קומען צו קיין געגענזאַץ צווישען די ריין־יודישע און לאַנד־אינטערעסען. ער זאָגט אָבער ווייטער: „מלוכות, וואָס אונטערדריקען אונז און נאַציאָנאַלען, זענען באַרבאַרישע מלוכות און אַזעלכע זאָלען נישט וועגען צו עקזיסטירען". און ראָזענבערג מאַכט פון די דאָזיגע ווערטער, וועלכע זענען געזאָגט געוואָרען צוריק מיט 14 יאָהר און האָבען געוויס געמיינט אוקראַינע, וואו עס זענען דעמאָלט פאָרגעקומען שוידערליכע פּאָגראָמען, אַזאַ אויספיהר: „דער נאַציאָנאַל־יודישער ציוניזם פע־

פון יעקב לעשצינסקי *)

ביגדט זיך, אַלזא, מיט אַלע פיינט פון פעלקיש דענקענדען דייטשלאַנד און אין דער ערשטער רייה מיט׳ן קאָמוניזם, אום צו פערניכטען דאָס נייע דייטשלאַנד".

דערווייל האָט ראָזענבערג מודה געווען, אַז דאָס ציוניסטישע דייטשלאַנד איז אַ באַרבאַריש לאַנד.

אָבער די יודען האָבען נישט נאָר דעם קאָמוניזם אין דער האַנט, נאָר נאָך אַ בעסערע און אַ געפעהרליכערע ביטש — דעם קאַפּיטאַל, דאָס געלט, דאָס צו דערווייזען איז ביי גאָר גרינג. הערצל האָט דאָס אויפגעשריבען שוואַרץ אויף ווייס. הערצל האָט אין זיינע טאָג־ביכער אויפגעשריבען, אַ רעדע, וועלכע ער וואָלט געהאַלטען פאַר ראָטשילדן, ווען דער לעצטער זאָל געוועזען איהם אויפנעהמען, ער וואָלט אַזוי געזאָגט צו ראָטשילדן:

„אייער קרעדיט איז אומגעהייער גרויס. אייער קרעדיט בעטרעפט פיל מיליאַרדען. איך זאָג נישט צעהן, צוואַנציג אָדער פופציג מיליאָן. עס איז אַ סומע וואָס מען קען מיט קיין ציפער נישט בעצייכענען. און אין דעם שטעקט די געפאַהר! דאָס איז אַ געפאַהר פאַר אייך, אַ געפאַהר פאַר די לענדער, אין וועלכע אַזעלכע סומען זענען אָנגעזאַמעלט, אַ געפאַהר פאַר דער גאַנצער וועלט. אייער עשירות איז געגליכען צו אַ טורעם, דער טורעם וואַקסט ווייטער; איהר בויט ווייטער. איהר מוזט ווייטער זאַמלען, און אין דעם שטעקט די טראַגיק, אין אַזוי ווי איהר קענט נישט ענדערן די נאַטור־געזעצען, וויל איהר אַליין זייט אונטערוואָרפען די דאָזיגע געזעצען, מוז דער טורעם סוף־כל־סוף אומפאַלען פון זיך אַליין און באַגראָבען אַלץ אונטער זיך, אָדער ער וועט פון אַנדערע אומגעוואָרפען ווערען. אין ביידע פאַלען מוז קומען אַן׳אומגעהויערע אויפטרייסלונג, אַ וועלט־קריזיס. איך ווייס נישט, צי אַלע רעגירונגען פערשטעהען שוין, וואָס פאַר אַ וועלט־געפאַהר עס שטעלט פאַר אייער וועלט־באַנק, אייער ראָטשילד־הויז, מען קען דאָך אָהן אייך קיינע מלחמות נישט פיהרען. און וויל מען מאַכען שלום, איז מען ערשט פון אייך וויסען אָפּהענגיג. אין יאָהר 1895 האָבען די אַרמייען־אויסגאַבען פון נאָר פינף גרויסע מלוכות בעטראָפען פיר מיליאַרד פראַנק, און די אַרמייען איז בעשטאַנען פון צוויי מיליאָן מיט 800 טויזענט מענשען ביי אַ שלום־צושטאַנד, און מיט דער דאָזיגער אין דער געשיכטע נאָך נישט געזעהענער גרויסער אַרמיי, קאָמאַנדירט איהר פינאַנציעל! מיט וועלכען רעכט? אין נאָמען פון וועלכער גרויסער אידעע? ווער זייט איהר? אַ זשמעניע באַנקירען, שוץ־יודען מעהר ווי ווען נישט איז, שוץ־יודען, וועלכע מען בעט אַמאָל אין הויף אַריין, אָבער איהר ווייסט אַליין, מיט וואָס פאַר אַ חשק".

און הערצל מאָהלט ווייטער, ווי דער פינאַנץ־קאַפּיטאַל וואַקסט אויפ׳ן חשבון פון פאָלקס־הונגער. און ער שלאָגט פאָר, פערשטעהט זיך, די ראָטשילדס אָפּצוגעבען דאָס געלט דעם יודישען פאָלק. אין דעמאָלט וועט ער זיי קרוינען פאַר מלכים אין פירשטען און וועט פון זייער פאַמיליע אויך בעשטימען דיפּלאָמאַטען, ווייל זיי האָבען דאָך גוטע פערבינדונגען מיט׳ן אייראָפּעאישען אַדעל.

מיר האָבען געבראַכט דעם דאָזיגען לאַנגען אויסצוג, ווייל ערשטענס, איז ער פאַר זיך אַליין אינטערעסאַנט. צווייטענס, ווערט קלאָר, וואָס פאַר אַ מאַטעריאַל דאָס גיט די נאַצי־עקספּערטען, וועלכע וועלען אַרויסטרעטען אין בערנער פּראָצעס. ראָזענבערג שרייט טאַקע אויס: „וואָס פאַר אַן־עהנליכקייט מיט די פּראָטאָקאָלען!" און ער ברענגט אַ ביז גאָר אינטערעסאַנטע פראַזע פון הערצלען:

„ווער עס וויל אין דרייסיג יאָהר אַרום געהערט זיין, דער מוז אין די ערשטע 14 טעג ווי אַ משוגענער בעהאַנדעלט ווערען". און ראָזענבערג טייטשט דאָס אויס: אַט ווערט דאָך טאַקע אַ יודישע מלוכה נאָך דרייסיג יאָהר געשאַפען, און אַ יודישע מלוכה, דער שטענדיגער חלום פון יודישען פאָלק, איז אַלעמאָל געווען אַ טרוים וועגען אַ וועלט־פּאָליטישען צענטער. איז זאָל יעדער עהרליכער מענש דאָס פערגלייכען מיט די פּראָטאָקאָלען, וועט ער באַלד זעהן, אַז נישט נאָר ווערט פערווירקליכט אַלץ, וואָס דאָרטען שטעהט, נישט נאָר איז דאָ אַן׳עהנליכקייט פון געדאַנק און אינהאַלט, נאָר אויך אַן׳עהנליכקייט פון ווערטער.

און ראָזענבערג טריאומפירט און גיט גאַנץ קלאָרע אָנצוהערענישען, אַז דאָס מאָל וועלען די שווייצער נאַצים רעדען אַנדערע דבורים.

און דאָך זאָגט דערווייל, נישט ראָזענבערג מיט אַ פולען מויל, אַז די „פּראָטאָקאָלען זענען עכטע". ער געהט מיט אַן׳אַנדער טאַקטיק: ער נאַרט אַריין דעם לעזער צו ביסלעך. ער גיט איהם טראָפּענווייז טרינקען פון זיין ווין, אין דער האָפענונג, אַז ער וועט איהם אַזוי איינשלעפערען, אַז צום סוף וועט דער לעזער שוין פון זיך אַליין אויסשרייען: די „פּראָטאָקאָלען" זענען אמת, עכט!

מיר האָבען דערווייל נאָר די ערשטע דריי אַרטיקלען ראָזענבערגס — דריי גרויסע אַרטיקלען מיט אַ סך גרויסע אויסצוגען עס וועלען זיין מסתמא נאָך עטליכע גרויסע אַרטיקלען. מען זעהט, אַז ער האָט זיך פערמאָסטען ברייט און האָט זיך גוט צוגעגרייט. ער האָט דורכשטודירט ליטעראַטור פון צעהנדליגער יאָהרען. און כאָטש די אַרטיקלען זענען פול מיט גיפט און שנאה, איז דאָס אַלץ בעהאַלטען און פערשטעקט און מאַכט אַן׳איינדרוק, ווי ער וואָלט, נעבעך, געזוכט דעם ריינעם אמת, געזוכט מיט אמת׳ער בענקשאַפט נאָך אמת.

פון דעם איז צו דרינגען, אַז דער פּראָצעס אין בערן וועט דאָס צווייטע מאָל זיין אַ סך אינטערעסאַנטער און געפעהרליכער. גיפט און צוגעגרייט אַ סך!

*) זעה אין פרייטאַג־נומער „נייער פאָלקסבלאַט".

טעאַטער „פילהאַרמאָניע"
נאַרוטאָוויטשאַ 20

אומאָפּרופליך
לעצטע 3 טעג!
גאַסטשפּילען פון דראַמאַטישען אַנסאַמבל
אונטער דער קינסטלערישער לייטונג פון
אברהם מאַרעווסקי

ס׳ווערט געשפּילט די פּרעמירטע סאָוויעטישע פּיעסע אין 4 אַקטען
דאָס לעבען רופט!
— פון ביל־בעלאָצערקאָווסקי —
יודיש און רעזשי: א. מאַרעווסקי

ס׳בעטייליגען זיך:
אברהם מאַרעווסקי
רחל האָלצער
דוד ליכט
יעקב קורלענדער
און אַנדערע.

היינט זונטאַג:
12.30 פרימאָרגן צו פּאָפּולערע פּרייזן
9.15 אָוונט.
בילעטען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע"

מיטשניק.

יונה דער קרעמער...
(סקיצע)

ביי יונה׳ן איז דריי יאָהר נאָך דער חתונה, דאָס שפּייז־קרעמעל, וואָס זיין שווער האָט פערליגט אַלס נדן אויף דער בעלעבטער אין שטעטעל — צאַנקט פון טאָג צו טאָג. ווי אַזוי זאָל דאָס נישט גיין מיט דער אַראָפּ? אַז יונה איז נישט קיין סוחר. קומט דאָנערשטאָג נאָך מעהל אויף שבת און פעהלט איהר אויס פינף גראָשען, קען יונה צוזעהן איהר פערקרימטע מינע און לאָזט נאָך דעם „פּיאַטאַק", כאָטש בס״ה אין איהר האָט ער פערדינט אַ „צוויער". פאַלט אַ אויפ׳ן גליטש און צובריכט אַ פלאַש בוימ — קען יונה׳ס האַרץ נישט פערטראַגן ער גיסט איהר אַז אַ פרישע. קויפט זיך אום יודענע מיט אַ געוואַלד, אַז ער, יונה, אַ טעות געהאַט און איהר נישט דערגעבן רעשט אַ האַלבן גילדען — מאַכט ער נישט לאַנגע טענות און ציילט איהר אָפּ אַ האַלבן, די וואָג מוז שטענדיג איבערוועגען, סחורה אַרויסגעבן רעכט פון בעסטער קוואַליטעט און מאָל, חלילה, נישט צו שווינדלען, קיינעם נישט אַרן. אַ נדבה, אַ מתן־בסתר — מיט דער האַנד.

קען דען יונה זיין אַ קרעמער? קען יונה פּראַ־ירען? קען ער זיך האַלטען אויפ׳ן פלאַץ? גייט טאַקע יונה׳ן מיט דער פוטער אַראָפּ: בוך מיט חובות וואַקסט און אויף די פּאָ־ עס טאָגט! אין פּערפּאַלען — נישט דער שווער שוויגער, וואָס רעדן אין איהם אַריין ניין מאָס ריד, נישט דאָס בעחנ׳טע ווייבעלע זיינס, פון וועמעס שיינע שוואַרצע אייגלען ס׳איז מיט אַמאָל אויסגעלאָשען געוואָרן דאָס יוגענד־פייערל און מיידעלשער ברען — קענען העלפן אַזאַ איז יונה — אַנ׳איבערגעקעהרטע בריאה, אַ קוגעל־קאָפּ און פּטור!...

זיצט זיך יונה אַליין אין קלייטל, איינגעוויקעלט אין זיין צעריסענעם מאַנטעל, קוקט אויף די האַלב־ליידיגע פּאָליצעס און בעקלעמט זיין יונגעל. עס איז אַזוי טרויעריג, חושך׳דיג און אַזוי זיבלאַז דאָס גאַנצע לעבן. דער געדאַנקען־גאַנג פערטראָגט איהם מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק, ווען ער איז נאָך אַ בחור געווען. און עס טוט איהם אַזוי באַנג יענע צייט, יענע יוגענד־יאָהרען וואָס וועלען זיך שוין צוריק נישט אומקעהרען. עפּעס ווי דאָס האַרץ האָט איהם געזאָגט, אַז ער וועט אַזאַ סוף האָבען, פון קינדווייז אָן איז ער אַן׳אַנדערער. נישט געקענט זיך צופּאַסען צו זיין סביבה און צו דעם אַרט לעבען פון די אַרומיגע. עפּעס אַן־איינגעאַרטיגע איינגעלעבטע נאַטור איז ער. ער פערשטעהט אַפילו נישט, ווי אַזוי מען קען אַנדערש זיין און איז אַנדערש לעבען. וואָס־זשע — די חכמה פון לעבען בעשטעהט אין קענען יענעם אָפּנאַרען?..

יונה אָבער פיהלט און ווייס, אַז אַרום איהם, איז נישט אַלעס אין אָרדנונג, ער וואָלט עס געוואָלט פערמאָגען, וואָס ער וואָלט אַזעלכע נישט פאַטרויט.

ער אָבער, יונה איז אַ טוגענדטס. אמת! געקרעכצט זעגען זייער בני־בית!.. איז ער פיהלט, אַז וואָס אַ טאָג ווערט איהם אַלס נמאס׳ער דאָס לעבען. ער פיהלט, אַז וואָס אַ טאָג ווערט אַלץ מעהר איבעריג ביי זיך און ביי די אַרומיגע. און וואָס איז דאָס טאַקע פאַר אַ תכלית צו זיצן אין דעם האַלב־ליידיגען קרעמל און אַרויסקוקן אַ קונה. ניין! ער מוז מאַכען אַ סוף צו דעם אַלעם! ער קאָן עס שוין מעהר נישט איבערטראָגען! און אויב זיין יוגענד־חלום צו לערנען זיך ווייטער — נאָכדעם ווי ער האָט צו 20 יאָהר די מאַטורע געקומען. — איז נישט מקוים געוואָרן. נאָכדעם, ווי אַלע שטיפּענדיע צו בילדונג זענען צערונען געוואָרן צוליב פערשידענע אומשטענדען, איז עס היינטיגעליך, צוליב זיין חנה׳לען, וואָס האָט איהם אַזוי ליב, דער קאָפּ פערדרעהט און איינגעשפּאַנט אין׳ם שווערען לעבענס־וואָגען, וואָס נישט ער קאָן איהם שלעפּען און נישט ער איז צו איהם צוגעפּאַסט...

פערפּאַלען — ער מוז ווייטער פּרובען קעמפען פאַר עקזיסטענץ. אָבער אויף אַן׳אַנדער וועג, איבעררייסען מיט דער עקעלהאַפטער קרעמעריי, מויזעכץ... אַנטלויפן, אַנטלויפן... ערגעץ־וואו אין גרויסער שטאָט. דאָרט וועט ער בעשטימט קריגן אַרבייט אין אַ פאַבריק, אָדער אַפילו אַלס פּשוט׳ער טאָג־אַרבייטער ביי שוואַרצער אַרבייט... ליקווידירען, שטילערהייט ליקווידירען, און בעמערקט פאַר זיינע — אויספּערקויפען דאָס פערבליבענע ביסעל סחורה, שאַפען זיך אויף הוצאות און אַנטלויפען.

אַזוי טראַכט יונה און פאַר זיינע אויגען שטייט איצט חנה׳לע, זיין טייערע חנה׳לע, וועלכע ער האָט אַזוי שטאַרק ליב, עס איז איהם שווער צו שיידען מיט איהר. עס פערקלעמט דאָס האַרץ, און אַ פּאָר וואַרימע טרעהרען פאַלען פון זיינע אויגען און בלייבן ווי פערגליווערט אויף זיין פערפרוירענעם מאַנטעל.

...וואַרשאַ, אַ מיליאָנע, צובראָכענע בלאַנקעט זיך יונה אומעטום אַרום איבער די רוישיגע גאַסען. אויסגעזעהן וואו אַ ווינקעלע, אומעטום איז עטעפער: נישטאָ קיין אַרבייט. דערצו בראַכען מיר זאַר פּאַלמענער אין אונזער בראַנזשע. וואָס קאָנט איהר? צו וואָס טויגט איהר? אומזיסט אייערע בעמיהונגען, יונגערמאַן! גייט אייך געזונטערהייט.

עס ציהען זיך לאַנגע טעג פון פּיין און מאַטערניש. די לעצטע נאַכט האָט יונה גענעכטיגט וואַרגעץ אויף פרעמדע טרעפּ. דער רעגען האָט איהם געווייקט. ער איז פערצווייפעלט און נידערגעשלאָגען. ער פיהלט, אַז די כוחות גייען איהם אויס. דעם צווייטען טאָג איז מויל נישט געהאַט. דער קאָפּ טוט וועה, פאַר די אויגען שווינדעלט. וואָס טוט מען? צו וועמען ווענדט מען זיך? אַשר אַהרען אַהיים? אויסבעטלען ערגעץ־וואו אויף הוצאות? אַ חרפה און אַ ווייטאָג? און זיין חנה׳לע? וואָס וועט זי זאָגען? ווי אַזוי וועט זי אויף איהם קוקען? צי וועט זי איהם פערשטיין? צי וועט זי איהם וועלען פערשטיין?

אין אויסוועג!:.. דער געדאַנק, וואָס מאַטערט איהם שוין אַ היבשע פּאָר טעג, ווערט אַלץ נעהנטער און אַקטועלער. ער האַלט פעסט די לעצטע פּאָר גראָשען, וואָס ער פּערמאָגט, ער שפּרייזט שוין און בעמערקט אַליין נישט, ווי ער שטייט שוין פאַר אַ שויפענסטער פון אַ גרויסען העלבעלויכטענעם אַפּטייק. ער שרעקט זיך פאַר זיין שוידערליכען טאַט, וועלכען ער גייט בעגיין. אָבער אַ מינוט און ער איז איינגעוויגט און דאָס קליינע גליסיגקייט־פלעשעלע איז ביי איהם אין האַנט.

...פערשלונגען אין דעם רוישיגען הו־האַ פון דער גרויס־שטאָטישער גאַס, האָט זיך אומעטיג געשלעפּט אַ קעטשעל פון „חסד של אמת"... דורך קיינעם נישט בעגלייט. בלויז צוויי יודען האָבען, פערבייגייענדיג זיך איבערגעוואָרפען מיט ווערטער:

— מן־הסתם עפּעס אַ פּראָווינצער!... —

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

נאטיצעז

צי איז דאס נישט א בערישע טובה?

אנ׳אנגעשטעלטער איז צוליב רעדוקציע פון ארבייטסלוין געבליבען אונטערשטעליג מיט׳ן צאָהלען לאקאל-שטייער פאר די לעצטע 3 קווארטלען — א סומע ס״ה אנ׳ערך פון א 50 זלאטעס. דערהאלטענדיג א דערמאָן-צעטעל (אופאמיניעניע) איז ער אוועק אין פינאנץ-אמט בעטען, אז מ׳זאל אים דעם חוב צולייגען אויף ראטעס. דעם ענין האט מען איהם אין אמט אנדערש נישט געוואלט ערלעדיגען, ביז ער האט געמוזט דערלאנגען א בקשה און צוקלעבען א סטעמפעל-מארקע.

דאס איז א טרוקענער פאקט, איינער פון טויזענדער עהנליכע, וועלכע קומען טעגליך פאר אין דער פראקטיק פון אונזערע שטייער-אמטען. כדאי אין אבער אט דעם דערמאנטען פאקט אדורכצופיהרען א געוויסען אנאליז.

קודם כל דארף פעסטגעשטעלט ווערען, אז דא קומט אין בעטראכט א געוויסענהאפטער צאהלער, אפילו לויט׳ן אייגענארטיגען קריטעריום פון דער פינאנץ-מאכט, ווייל קוים וואלט דער זעלבער צאהלער פערמאגט אין זיך כאטש א טראפ בייזווייליגקייט (ווייטער לויט די בעגריפען פון דער שטייער-מאכט), וואלט ער אין ערגסטען פאל ארויסגערופט פון שטוב די לעצטע ווערט-זאכען און זיך אויסגעלאכט פון אלע צוגעשיקטע מאניטן.

זיינע בירגערליכע פליכטען לגבי דער מלוכה האבען איהם דעריבער יא בעוואויגען צו רעאגירען אויף דער אויפפאדערונג און זיך צו שטעלען אין אמט, ער האט נישט געבעטען, אז מ׳זאל איהם דעם חוב שענקען — און דאס האט א פערארימטער אין ארבייטסלאזער אפילו בלויז א טיילווייזער געמעגט פערלאנגען — נאר ר׳האט בלויז געבעטען, אז מ׳זאל איהם דעם חוב צולייגען אויף ראטעס.

דאס איז אוב א זעהר בעשיידענע הנחה, אבער פארט א הנחה, געבעטען האט ער זי, ווייל ער איז באמת נישט ביכולת מיט אמאל צו בעצאהלען אזא סומע. וואלט ער יא ביכולת געווען דאס צו טון, וואלט ער דאך געוויס אויפ׳ן ארט דעם חוב ערלעדיגט אדער בכלל נישט אינטערשטעליג געבליבען מיט׳ן צאהלען, ווייל פון דער צולעגטער סומע אויף ראטעס ווערען דאך פון איהם גענומען צינזען און קיינער וועט דאך זיכער נישט וועלען צאהלען צינזען פון געלד, וואס ליגט פריי ביי איהם אין דער היים.

דער פעטענט איז אהן א צווייפעל א בע-

קוואלטער. די פינאנץ-מאכט אנערקענט און גייט אריין אין זיין שווערער לאגע און איז גרייט איהם די הנחה פון צוטיילען דעם חוב אויף ראטעס צו אנערקענען. זי פערלאנגט נאר פון איהם, אז ער זאל וועגען דעם דערלאנגען א בקשה. מילא, וואלט דאס געווען בלויז א ביוראקראטיש שפיצעל. וואלט מען עס אפשר נאך געקענט מוחל זיין, פעדערט מען דאך אבער צו אזא בקשה צוצולעגען א סטעמפעל-מארקע פון 3 זל. מיט 30 גראשען. גוט איז, אז דער פעטענט קאן זיך אליין אנשרייבען אזא בקשה. אנדערש מוז ער נאך בעצאלען א זלאט און אפשר גאר א 2 זלאט שרייב-געלד. קאסט איהם שוין דער עסק אפ א 5 זל. היינט מוז ער דאך אויך נאך משלמען פארן מאניט א זלאט מיט 50 גראשען. צוזאמען ווערט אלזא פאר א חוב פון קנאפע 50 זל. גענומען בלויז אויף איינבראקעכץ א 7 זלאטעס. א חוץ פראצענטער פאר דער גאנצער צייט פון אונטערשטעליגקייט.

וואס פאר א טובה טוט מען דעם ערליכען און בעדריקטען צאהלער מיט דער דערמאנטער הנחה? צי וואלט נישט דער ערגסטער ליכוויאזש יושרדיגער געהאנדעלט, באַרגענדיג א 50 זלאטעס אויסצוצאהלען אין משך פון א 3—4 חדשים? אויב די הנחה צוצולייגען א חוב אויף ראטעס זאל ווירקליך האבען א ממשות פארן בירגער, מוזען די קאסטען פון דער פראצעדור רעדוצירט ווערען ביז א מינימום.

דער ביוראקראטישער סיסטעם פון דערלאנגען פארמאניעס וועגען צוצולייגען א חוב אויף ראטעס מוז אומבאדינגט אפגעשאפט ווערען. אין ערגסטען פאל זאל דער אמט אליין צוגרייטען ענטשפרעכענדע בקשות-פארמולארען, וועלכע דער פעטענט זאל נאר דארפען אונטערשרייבען, וויבאלד ס׳איז צוליב פיסקאלע אדער דיסציפלינארע טעמים אינגאנצען נישט מעגליך אזעלכע בקשות צו בעפרייען פון סטעמפעל-אפצאהל, זאל גענומען ווערען 20, 30 אדער העכסטענס 50 גראשען סטעמפעל-אפצאהל פאר א בקשה. דעסגלייכען טאר אויך פאר א מאניט נישט גענומען ווערען מעהר ווי 50 גראשען.

אנדערש טוט מען דעם בירגער מיטן צולייגען אזא חוב אויף ראטעס טאקע א טובה, אבער נאר א בערישע. א—ד.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

בעפארצוגלעכקייט פון ארבייטס-לוין

אנ׳אונטערנעהמער האט אנגאזשירט אנ׳אנגעשטעלטען און מיט איהם געשלאסען אנ׳ארבייטס-אפמאך אויף א יאהר. נאך 3 חדשים ארבייט האט ער דעם אנגעשטעלטען אהן סיבה בעזייטיגט פון פאסטען, בלייבענדיג איהם נאך שולדיג פאר א חורש ארבייטס-לוין.

דער אנגעשטעלטער האט דעם אונטערנעהמער איינגעקלאגט אין געריכט און געווינען א פסק-דין אויף 10 חדשים שכירות. ביים אויפמאהנען דעם חוב איז ענטשטאנען א פראגע, צי ווערט בעפארצוגט די גאנצע תביעה לגבי אנדערע חובות, צי בלויז דער אפגעארבייטער ארבייטס-לוין.

דאס געריכט האט דעצידירט, אז די גאנצע תביעה לויט׳ן ארבייטס-אפמאך ווערט בעפארצוגט און נישט נאר די שכירות פאר דער אפגעארבייטער צייט.

רעכט אויף א דירות-מאראטאריום

בלויז א לאקאטאר, וועלכער איז געווארען אין משך פון וואוינען אין דער זעלבער דירה ארבייטסלאז, האט רעכט צו געניםען פון דער הנחה אפצולייגען דעם טערמין פון אויספיהרען אנ׳עקסמיסיע איבער די ווינטער-חדשים, קוים איז אבער דער לאקאטאר שוין געווען ארבייטסלאז, בעת ר׳האט זיך אריינגעצויגען אין דער דירה, קאן ער פון דער דערמאנטער הנחה נישט געניםען.

קאמפעטענץ פון העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל

דאס דערלאנגען א רעקורס אין העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל אויף א דעציזיע פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט, האלט דערווייל נישט אויף דאס אויספיהרען די פערקלאגטע דעציזיע. נישט מעהר: אויב דער פעטענט ווייזט אויף, אז דאס תיכף׳דיגע אויספיהרען פון דער דעציזיע קאן איהם פערשאפען אונפערצייליכען שאדען קאן [די] אדמיניסטראטיווע מאכט ערטיילען דערווייל אזא אויפהאלט. דער העכסטער אדמיניסטראטיווער טריבונאל איז אבער אין אזא פאל בשום אופן נישט בערופען צו ערטיילען קיין אויפהאלט.

האנדעלס-ביכער

וויבאלד ס׳פעהלט אין אנ׳אינדוסטריעל-אונטערנעהמונג א לאגער-בוך, קאן מען נאך נישט צוליב דעם אליין די האנדעלס-ביכער קוועסטיאנירען, דאנעגען קוים איז אבער א לאגער-בוך יא פארהאן, נאר די איינגעשריבענע פאזיציעס שטימען נישט מיט׳ן בילאנס, גיט דער אומשטאנד יאָ א גענוגענדען גרונד די ריכטיגקייט פון די ביכער צו קוועסטיאנירען.

פאלשע שטייערן-דעקלאראציעס

פאר אנגעבען נישט ריכטיגע פרטים אין די דערלאנגטע דעקלאראציעס (זעזנאניעס) וועגען אומזאץ אדער הכנסה-שטייערן דראהט א שטראף. דערצו איז נישט נויטיג, אז דער מלוכה-אוצר זאל האבען געליטען א שאדען, ס׳איז גענוג, אז דער מלוכה-אוצר האט דערפון געקאנט האבען א שאדען.

וועקסעל-פראטעסט

א וועקסעל מוז פראטעסטירט ווערען אין דער וואוינונג אדער אין געשעפטס-לאקאל פון אויסשטעלער אדער אויף אנ׳אנדער אנגעוויזענעם אין וועקסעל ארט. אין געגענפאל איז דער פראטעסט נישט גילטיג.

עקזעקוציעס

אנ׳עקזעקוציע, וועלכע איז אונטערגענומען געוואר׳ן, בכדי צו בעפרידיגען די מאנער, וועמענס פרעטענזיעס זענען היפאטעקאריש געזיכערט, ווערט נישט אויפגעהאלטען דורכדעם, וואס דער בעל-חוב האט לויט א געריכטס-דעציזיע אנגעהויבען רעגולאציע-פערהאנדלונגען.

איינציגער שפייזער — מיליטער-דינסט

אויף א פאטער פון איבער 60 יאהר אלט קאן גילטען אנ׳אפיעקונסטווא נאר דאן, ווען דער פאטער ארבייט פאקטיש נישט. קוים ארבייט ער אבער יא, דארף דער זוהן דער פאבאר-פליכטיגער, אלס איינציגער שפייזער נישט אנערקענט ווערען.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה׳ן 8—10, 12—2, און 5—8 אווענד

זונטאג און יום-טוב פון 9—11 בייטאג

און יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

Mydło Bebe Hoffmana פאר קינדער אונפערטרעטבאר

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

95

דזשאן איז אויפמערקזאם געווארען אויף ענגעלענע ווערטער, וועלכע האבען זיך אפגעשלאגען אין זיין אויער; דאס זענען געווען די ווערטער „קאפ", „מארד", „פאליציי", דאס האט איהם שטארק פעראינטערעסירט, ער האט אנגעהויבען זיך אויפמערקזאמער צוצוהערען צו דעם נעשפרעך און מיט זיין אויסגעארבייטען געהער געוואלט אויסכאפען וואס די צוויי פונדלייס רעדען. דאס האט זיך איהם אבער נישט איינגעגעבען, ער האט דעריבער אנגעוועגדעט זיין אלט מיטעל, ער האט בעשטעלט נאך א פלאש בראנפען, זי אינגאנצען אויסגעטרונקען און דאן ארויסגעגאנגען אויפ׳ן זאל. ער האט געמאכט דעם אנשטעל ווי ער וואלט זיך געוואקעלט אויף די פיס און האט זיך אפגעשטעלט נעבען דעם טישעל, ביי וועלכען ס׳זענען געזעסען די פונדלייס.

— ס׳איז אומעטיג דזשענטלמענער, האט דזשאן בעזאגט, זאל דאס דער טייוועל נעמען, ס׳איז אומעטיג שטענדיג אזוי אליין צו זיצען און נישט האבען מיט וועמען א ווארט ארויסצורעדען, דאס איז גוט אויף א וואך, א חודש, אויף א יאהר, אבער נישט שטענדיג און כסדר אהן א סוף, אהן אנ׳אויפהער. ס׳וואלט זיך שוין געוואלט האבען עפיס א פריינד פאר וועלכען זיך ארויסצורעדען דאס הארץ.

די פונדלייס האבען געקוקט אויף דזשאנען דורך זייערע מאנאקלען און בעשמייכעלט, זיי האָבען געהאט רחמנות בעקומען אויף דעם דאזיגע מענשען, וועלכער בעקלאגט זיך אזוי שטארק צוליב זיין עלענדקייט און איינזאמקייט.

— טא פארוואס זאלט איהר זיך נישט שאפען עפיס א פריינד, איהר דזשענטלמען, איז דען דאס אזוי שווער.

— ס׳איז נישט אזוי שווער, אבער מען ווייסט נישט צו וועמען אין די הענד מ׳וועט אריינפאלען.

— האט איהר דען אזעלכע חטאים, אז איהר האט מורא פאר מענשען.

דזשאן האט זיך אוועקגעשטעלט אין אזא פויזע, ווי ער וואלט זיך געוועהן אויסגעניכטערט פון דער פראגע און האט געפרעגט:

— ווער האט אייך דזשענטלליט געזאגט אז איך האב חטאים.

— מיין פריינד שפאסט, האט איינער פון די פונדלייס געזאגט, אזוי ווי ער וואלט זיך געוועהן דערשראקען פאר דזשאנס שטעלונג, און איהר נעמט דאס ערנסט.

— ניין, איך האב גארנישט גענומען ערנסט איך האב אין אייך געוואלט געפינען א פריינד. איך אבסערווירע שוין חדשימווייז ווי איהר ביידע ענט אויך אזוי איינזאם ווי איך און געפינט זיך אר אין אייער איינענער געזעלשאפט, נאר דעריבער בין איך צוגעגאנגען צו אייך. אויב איך האב אבער געהאט א טעות, טא זייט מיר מוחל דזשענטלמענער.

— אבער פערקעהרט, זעצט זיך נעבען אונז אוועק, אייער געזעלשאפט וועט אונז זיין זעהר ליב.

דער געזונדער פונדליי האט זיך אויפגעשטעלט פון זיין ארט, זיך פארגעשטעלט פאר דעם האלב שיכור׳ן דזשאן, ווי מ׳האט געקענט מיינען, און האט פאר איהם צוגעשטעלט א שטוהל צו זייער טישעל. דזשאן האט זיך פון זייט פארגעשטעלט דעם צווייטען פונדליי און האט זיך אוועקגעזעצט נעבען זיי ביים טישעל.

— אך, לאנדאן, לאנדאן, האט דזשאן זיך בעקלאגט, דו ביזט אזוי גרויס, אין דיינע מויערן געפינען זיך מיליאנען מענשען, וועלכע האבען זייערע מיליאנען אינטערעסען און געשעפטען און ווען דו ווילסט פאר אימיצען זיך ארויסרעדען דאס הארץ ווערט פון די מיליאנען נישט קיין צעהנדליגער נאר איינצעלנע מענשען. וועלכע מען מוז זוכען מיט רעפלעקטארען ביז דו קענסט זיי געפינען.

— איהר זענט א פעסימיסט, דזשענטלמען, דאס האט מען דערקענט אין אייער אויפפיהרען זיך ביז היינט. אבער צו וואס טויגען אזעלכע פעסימיסטישע געדאנקען ווען מ׳קען פייפען אויף דער גאנצער וועלט.

— אמאל איז אנדערש געווען, האט דזשאן געזאגט.

— וואס אמאל איז געווען וועגען דעם רעדט מען אינגאנצען נישט, האט פונדליי געזאגט, אמאל זענען מיר אויך געווען רייך און געווען אריסטאקראטען, היינט ווען מיר האבען דאס געלד פערלוירען קוקט זיך קיינער נישט אום אויף אונז. אבער מיר זארגען דערביי נישט, מיר וועלען נאך האבען אזויפיל געלד ווי מיר האבען געהאט, דעמאלס וועלען מיר צוריקבעקומען אונזער כבוד, אונזערע מיטגלידער און מ׳וועט זיך בוקען און בויגען פאר אונז אזוי ווי אמאל.

— דאס זענען לעכערליכע זאכען, האט דזשאן געזאגט. פון וואנען ווילט איהר איצט נעמען אזויפיל געלד וויפיל איהר האט אמאל געהאט? ווי איך ווייס האט איהר דאך געהאט זעהר פיל.

— פערשטעהט זיך, האט דער פאדאגרעקראנקער געזאגט, מיר האבען געהאט מעהר וויפיל איהר האט אין אייער לעבען געזעהען און מיר רעכענען, אז מיר וועלען דאס ווייטער האבען.

— וואס טרינקט איהר, דזשענטלמענער? האט דזשאן געפרעגט, וויסקי, ווין אדער גאר עפיס אנדערש.

— מיר זענען געוואוינט צו פראנצויזישען ווין, האט איינער פון זיי געזאגט, אבער ווער האט היינט אזויפיל געלד אויף אזא לוקסוס.

— איך שטעל היינט, האט דזשאן געזאגט, איך בין מכבד. קעלנער פראנצויזישען ווין.

— וואס פארא מארקע?

— דזשענטלמענער וועלען דאס זאגען

פונדליי האט אנגערופען א נאמען פון א ווין-מארקע און דער קעלנער איז אוועק דאס ברענגען, די צוויי אפגעקומענע אריסטאקראטען האבען זיך פאסמאקעוועט נאך איידער זיי האבען דעם ווין געטרונקען.

— און איהר קענט ווייטער פארזעצען אייער געשפרעך, האט דזשאן געזאגט, ענטשולדיגט ווען איך האב אייך געשטערט, איך האב בעמערקט, אז איהר זענט געווען פערטיפט אין א שמועס.

— נישט קיין זאכען ביי וועלכע מען קען געלד פערדינען, מיר האבען גערעדט וועגען דער נייעסטער פאסירונג פון לאנדאן.

— וואס איז געשעהען? עפיס וויכטיגעס? איך האב נאך היינט קיין צייטונג אפילו נישט אדורכגעקוקט.

— די גאנצע קונץ איז די, וואס די צייטונגען ווייסען אפילו נאך נישט וועגען דעם.

— איהר מאכט מיך נייגעריג, פשוט, וואס איז דען געשעהען.

איינער פון די פונדלייס, וועלכער האט זיך געהאט אויסגעלעדיגט א היבש גלעזעל ווין האט זיך אריבערגעבויגען איבער דזשאנען און האט צו איהם שעפטשענדיג געזאגט.

— דער לאנדאנער פאליציי-אינספעקטאר האט נאך בעקומען צוגעשיקט א מתנה.

— כ׳פערשטעה נישט, האט דזשאן געזאגט, הגם ער האט זיך קוים געקענט בעהערשען פון גרויס פערוואונדערונג. וואס אזוינס האט מען איהם צוגעשיקט?

— א מתנה, מיט וועלכער ער האט זיך בכלל נישט געפרעהט, ער האט בעקומען צוגעשיקט א פיינעם פאקעט, פיין איינגעפאקט, אבער ווען ער האט איהם געעפענט, איז ער אויפגעשפרונגען פון איבערראשונג און פערוואונדערונג.

— וואס אזוינס האט ער דארט בעקומען?...

— א מענשליכען קאפ אפגעשניטען פון א קערפער, האט פונדליי געזאגט, פשוט א מענשליכער קאפ. דזשאנען איז דאס בלוט פערגליווערט געווארען אין די אדערן.

— וואס זאל דאס בעדייטען? האט ער זיך געטראכט.

(פארטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

ניי'ער פאלקסבלאט

זונטאג 20 יאנואר | ט"ז שבט תרצ"ה

זון-אויפגאנג 7.37
זון-אונטערגאנג 3.56

17 און א האלבען מיליאן זל. רעגירונגס-קרעדיטען
וועט די שטאט לאדז בעצאהלען אין לויף פון 37 יאהר

(—) עס איז פערעפענטליכט געווארען א פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט מכח פער־גרינגערן די שטאָט-פערוואַלטונגען דאָס אָפּצאָהלען און די פּראָצענטירונג פון די קורצטערמיניגע מלוכה-הלוואות. אין פערבינדונג דערמיט האָבען זיך אין דער היגער שטאָט-פערוואַלטונג אָנגעהויבען פיבערהאַפטע פּאַרבערייטונגען פון צונויפשטעלען די נויטיגע מאַטעריאַלען. בכדי פעסטצושטעלען דעם אופן און די גענויע הויך פון דער רעגולירונג פון די שטאַטישע חובות, זענען אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ דער רעגירונגס-קאָמיסאַר אינזש. וואַיעוואָדזקי, נאַטשעלניק כוואַלבינסקי און דער לייטער פון דער שטאַטישער פינאַנץ-אָפּטיילונג קאַנאַפּקאַ.

אין רעזולטאַט פון די אָפּגעהאַלטענע קאָנ־פערענצען אין פינאַנץ-מיניסטעריום וועט דער לאָדזער שטאָט-פערוואַלטונג אין דער ערשטער ריי־ה געשאַנקען ווערען די פּראָצענטער, וואָס זי איז שולדיג פאַר'ן נישט צייטליכען איינצאָהלען די ראַטעס פון די הלוואות פאַר דער צייט פון 1. אַפּריל 1932 ביז'ן 28. אָקטאָבער 1934. אַלע שטאַטישע הלוואות וועלען מוזען בעצאָהלט ווערען אין משך פון 37 יאָהר געגען צינז-פוס פון 4, 6 פּראָצ.

געג.-קאנטראל איבער די לאדזער האנדווערקער-ווארשטאטן
וועט זיך אנהויבען גאר אינגיכען
ספעציעלע קאנפערענץ וועגען דעם אין דער האנדווערקער - קאמער

אין לאָקאַל פון דער האַנדווערקער-קאַמער איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די פאָרשטע־הער פון די צעכען אין לאָדז און לאָדזער סביבה. דער געגענשטאַנד פון דער קאָנפערענץ איז געווען די פראַגע וועגען די קאָנטראָלעס פון די וואַר־שטאַטען וואָס ווערען געפיהרט אַהן האַנדווערקער־קאַרטען.

אַ חוץ די צעכען-דעלעגאַטען האָבען זיך אין דער קאָנפערענץ בעטייליגט פאָרשטעהער פון דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער און פון דער שטאַט-פערוואַלטונג אין דער פּערזאָן פון נאַטשע ל־ניק אינזש. בערלינער.

עס איז בעריהרט געוואָרען די פראַגע וועגען דער נויטווענדיגקייט פון די קאָנטראָלעס אין די ווערקשטעלען, מחמת אין דער לעצטער צייט האָבען זיך גענומען צו האַנדווערקעריי גאַרנישט קיין בערופענע מענשען און נישט פאַכלייט.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע איז געבליבען זיך צו ווענדען צו דער אָנפיהרונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער מיט דער ביטע, זי זאָל בעשטימען פערטרויאונגס-מענער פון די בעזונדערע האַנדווערקער - צווייגען, בכדי אויסצואַרבייטען אינסטרוקציעס, וואָס אויף זייערע יסודות זאָלען דורכגעפיהרט ווערען די קאָנטראָלעס איבער די וואַרשטאַטען. שוין אין דער קומענדיגער וואָך וועט צושטאַנד קומען די קאָנפערענץ פון די פערטרויאונגס-מענער פון פערשידענע פאַכען און גאָר בקרוב וועט זיך אנהויבען אַ גענעראַל-קאָנטראָלע איבער די האַנדווערקער-ווערקשטעלען.

ווי בעקאַנט, זענען די פאָרשטעהער פון די יודישע צעכען נישט געווען אָנוועזענד אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ.

די „רעטונגס-קייט" פון „נותן-לחם"
ווער האט געשפענדעט און ווער ווערט ארויסגערופען צו דער הילף-אקציע ?

צו דער „רעטונגס-קייט" פון „נותן לחם" פאַר דער נויטליידענדער יודישער בעפעלקערונג האָבען געשפענדעט:

פנחס ווײַנטרויב שפענדעט 5 זל. און רופט אַרויס די ה"ה: לעאָן זאַוושעווסקי (11 ליסטאָפּאַד 57), פירמע אָנגערק (זאַוואַדזקאַ 11), יוליוש שטראַוויס (פּעטריק. 145), לעאָן שטערן (פּעטריק. 6), מאַקס שאַלאַדאַיעווסקי (זשעראָמסקיעגאָ 29, און הערמאַן קלאהר (זשגאָוסקאַ 35).

הילאַרי שולץ שפענדעט 3 זל. און רופט אַרויס:

דיר. שמאי מילשטיין (פּילסודסקיעגאָ 32), אָפּטייק-אינהאַבער זונדעלפּויטש (פּיעטריק. 25), פירמע „זבאר און קאָמפּ." (וואָלטשאַנסקאַ 66), פירמע מאָריס ראָזענפעלד און זוהן (פּאָמאָרסקאַ 72) אַלתר ראָזענפעלד (11 ליסטאָפּאַד 18).

פירמע פּוסמאַק (לעגיאָנוב 13) געבר. בראַנד (קאָפּערניקאַ 52a), געבר. זיידענוואָרם (פּאָמאָר־סקאַ 163) פירמע פּראַפּעסאָרסקי (פּאָמאָרסקאַ 98), רויזמאַן, (מאָטעיקאַ 9) פירמע שאַניעוואַ (צעגעל־ניאַנאַ 40) געבר. פּאָפּאָווסקי (צעגעלניאַנאַ 78), נ. ד. פּאָפּאָווסקי (נאַוואָמיעסקאַ 15) און מאַריק קופּער (זאַכאָדניאַ 21).

הענעך ווערדיגער (פּילסודסקיעגאָ 54) שפּענדעט 10 זל. און רופט אַרויס פאָלגענדע הערען: בעריש יעראָזאָלימסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 49), נטע סקריבניק (פּאָמאָרסקאַ 4) פירמע גאָרפיין (אין דער פּערזאָן פון ה' מעאָדאָר קאַרלין) פּילסודסקיע־גאָ 54) נחמן יאַטקע (פּיעטריק. 80) לייבעל יאַס־קע (פּיעטריק. 22) אַדוו. סאָלניק (נאַרוטאָוויטשאַ 41) ישראל ווערדיגער (פּיעטריקאָווער 88) חיים האָכענבערג (פּילסודסקיעגאָ 45) יחיאל הערשקאָרן (זאַוואַדזקאַ 30) נחמן ווערדיגער (נאַוואָמיעסקאַ 24) און ישראל ווערדיגער (נאַיואָמיעסקאַ 24).

מעלדונג פון „נותן לחם" וועגן דער קוילע-פערטיילונג

די פערוואלטונג פון „נותן לחם" מאַכט בע־קאַנט, אַז מאָרגען 10 אַ זייגער פריה וועט מען אָנהויבען אַרויסצוגעבען קוילען די יעניגע וואָס האָבען טאַלאָנען פון נומער 1 ביז 200. אין די אינטערעסען פון די אָפּנעמער, ליגט געוויי זיך צוצופּאַסען צו דער אָנגענומענער אָרדנונג, כדי אויסצומיידען אַ געדראַנג.

אויסבעהאלטען די זאכען פאר דער ליציטאציע
6 חדשים „שכר הטרחה"...

(—) ביי יצחק האַפּמאַן אויף סטאַדאָלניאַנאַ 6, האָט דעם 20 אויגוסט פ. י. געזאָלט פאָרקומע אַ ליציטאַציע, דער קאָמאָרניק האָט אָבער געטראָ־פען אַ לעדיגע דירה, מחמת האָפּמאַן האָט אַלע זאַכען אויסבעהאַלטען נעגען אויספערקויף. עס איז דעריבער צונויפגעשטעלט געוואָרען אַ פּראָטאָקאָל און אין רעזולטאַט איז האָפּמאַן דורכ'ן געריכט פער משפט געוואָרען אויף אַ האַלב יאָהר תפיסה.

א נייער יודישער ראטמאן
פון דער לאדזער האנדוו.-קאמער

אויפן אָרט פון פערשטאָרבענעם מיטגליד פון דער לאָדזער ה'האַנדווערקער-קאַמער, מלך וואָלקאָ־וויטש פון קאַליש, איז אַריין אין דער האַנדווער־קער-קאַמער דער לאָדזער בלעכער-מייסטער חיים סענדעראָוויטש.

מעסער-שטעכעריי

(—) פאַר מעסער-שטעכעריי איז פערמשפט געוואָרען אויף 6 חדשים תפיסה איינער יאַן פער־קאַוויטש.

פון שוסטער איז קאמאשען-שטעפער
א צוזאמענפאהר אין לאדז

(—) דעם 2 און 3 פעברואַר ד. י. וועט אין אונזער שטאָט פאָרקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון שוס־טער-און קאַמאַשענשטעפער-צעכען אין דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט.

צוגאב-פאבאר

(2) דינסטאָג, ד. 29 יאַנואַר ה. י. וועט זיין טעטיג אַ צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ.ק.או. לאָדז שטאָט 1, פּיעטריקאָווער 165. עס דאַרפען זיך שטעלען פּאָבאָראָווע פון יאָהרגאַנג 1913 און על־טערע, וועלכע האָבען נאָך נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 1, 2, 3, 5, 8, 9 קאָמיסאַריאַטען.

דעם 29. יאַנואַר ה. י. וועט אויך זיין טעטיג אַ צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ.ק.או. לאָדז 2, פּיעט־ריקאָווער 165. עס דאַרפען זיך אַהין שטעלען די פּאָבאָראָוצעס פון יאָהר 1913 און עלטערע, וועל־כע האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט וואָס וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1 קאָמיסאַריאַטען און האָבען בעקומען נאָ־מענטליכע אויפפאָדערונגען פון שטאָט-סטאַראָס־טווע.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: י. דאַנצער (זגערזשער 57), וו. גראַשקאָווסקי (11 ליסטאָפּאַד 15), ס. גאָרפיין (פּילסודסקיעגאָ 54), י. כאָנדזשינ־סקי (פּיעטריקאָווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אָנד־זשעיאַ 28), א. שימאָנסקי (פּשעגדזאַלניאַנאַ 75).

יודיש
מאריאנעטען-שפּיל
„בערל-שמערל-טעאטער"
אָנפיהרונג משה בראָדערזאָן
אין קאָפע „אידעאַל"
(פּיעטריקאָווער 48)
היינט, זונטאָג – 2 פאָרשטעלונגען
אָנהייב 8 און 10 אָוונט.
קאָנסומציע 1 זל.
לעצטע טעג פון 1-טן פּראָגראַם
„אַזוינס און אַזעלכעס"
עס ווערען געגעבען קאַריקאַטורען פון:
ד"ר רויז-און-בלאַט, ד"ר פלויש, אָסקאַר קאָנסום, מאַקס קאָנסאַל, יצחק גרינבוים, חיים ראַסנער, דיר. צאַהל-מייסטער, לייביש פאָן ראָזענבערג, גרשון וואָולמאַן, ר' יאָסעלע מנ'ער, קאָמענדאַנט בערעק מעולערסאָוויטש, פאָניע די חוג'שע, מאַדאַם אסתר מענדעריאָוואַ, באָקס ראָטהאָלץ, שמעריל-עט-בעריל, פיניעלע מוזיק, יעקע קנאַק-אַזט, פּאַנגאַ דעמפּסקיבנאַ וואַלענטין ראָדני, וואָיטשע כאָוואַ די דאָזאָרצעבע.
טעקסטען: משה בראָדערזאָן, י. אַבערושאַנעק און ח. י. בושטעמאָווסקי. לאַלקעס געשניצט ש. מאָכאָק. מוזיק אַראַנזשירט: דוד בייגעלמאַן.
קאָנסומציע 1 זל.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 8–12 ביי טאָג און פון 4–9 אָוונט.

קלאַנג-קינא-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
דראַמע פון פרייד און טרערען א. נ.
„דער מענש,
וועלכער האט צוגע-
גנב'עט א הארץ"
אין די הויפּט-ראָלען: דאָס גענילע פּאָרל די 2 קליינינקע שטערנס
BOOTS MALLORY,
ELBRENDEL
oraz JAMES DUNN
— II —
„אויף דער גאס"
אין די הויפּט-ראָלען:
Madelene Ozeray i Sokołow
Pierre Aumont.
דער זאַל איז גוט בעהייצט.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג
ספּעציעלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען
נעמט אָן פון 8–11 און פון 5–אָוונט.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" ציגעל-גאַס 27 טעל. 212-25
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
לעצטע וואָך פון דער אָפּערעטע!
מיט'ן אָנטייל פון דער בעליבטער זינגערין, שפּרינגערין, טאַנצערין
קאָסקאָרטע סובּרעטין
רעגינא צוקער

דאָס לעצטע – דאָס בעסטע!
קאַרל צימבאַליסט'ס לעצטע אויפפיהרונג
נאָט און געדענקט: זאָלען יודען הנאה האָבען!
פּרעמיערע! ● פּאָפּולערע פּרייזען!
צום ערשטען מאָל אין לאָדז!
היינט זונטאָג, 9.30 אָוונט די זעהר אויסגענומענע פּיעסע
יונגע ווייבער — אלטע מענער!!...
גרויסער קאָמיש-מוזיקאַלישער פאַרס אין 3 אַקטען, ——— רעגינא צוקער אין איהר הויפּט-קאָמישער סוקצעס-ראָלע
(אַלע אַרטיסטען אין טריאומף-ראָלען!)
20 נומערן געזאַנג! / פּרעכטיגע סאָלאָן-טענץ! / געזונטער הומאָר – אָהן אַ שיעור צו לאַכען!
היינט, זונטאָג, 4.30 נאָכמיטאָג גרויסע הנחה-פאָרשטעלונג
אַלע בילעטען אין פּאַרטער 1 זל.
קאַרל צימבאַליסט'ס אויפפיהרונג
רעגינא צוקער אין איהר גרויסען שלאַגער
די קאָמעדיאַנטקע
קליין און גרויס — טאַטעס און מאַמעס, מענער און פרויען – חתנים און כלות, אַלע קומען זעהען רעגינא צוקער.
רעגינא צוקער אַלס „קאָמעדיאַנטקע"
דאָס טעאַטער איז גוט בעהייצט

היינט און פאָלגענדע טעג! — רעוואָלאַציאָנס-פילם א. נ.

„פאַמיליע ראָטשילד"

אויסערן פּראָגראַם: צוגאַבע און פאַרבן יאַכען-אַקטואַליטעטן פון Paramount

Casino

היינט און פאָלגענדע טעג!

אין די הויפּטראָלען:

GEORGE ARLISS, LORETTE YOUNG, BORYS KARLOFF

היינט אנהייב 12 א זייגער בייטאָג.

אַ „שוועד האָבען"...

טושין אהן בורמיסטוש

(—) דער נייער טושינער שטאָט-ראַט איז זיך צונויפגעקומען שוין צום דריטען מאָל בכדי אויסצוזוועהלען אַ בורמיסטוש. אויף דער צווייטער זיצונג איז, וואָס אַנ'אמת, אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס בורמיסטוש דער בעבע-ראַטמאַן פּאָרוטשניק קאָרטשעווסקי. די אויפזיכטס-מאַכט האָט די וואַהל נישט בעשטעטיגט צוליב פאָרמעלע טעמים. אויף דער 3-טער זיצונג זענען אויפ'ן אַמט פון בורמיסטוש אַרויסגערוקט געוואָרען שוין 3 קאַנדידאַטען, נעמליך, אַנ'ענדעק, אַ סאַנאַטאָר און דער ביזאיצטיגער רעגירונגס-קאָמיסאַר. בעת דער אָפּשטימונג זענען די שטימען צושפּליטערט געוואָרען און אַלע דריי קאַנדידאַטורען זענען דורכגעפאַלען.

זעלבסטמאָרד צוליב נויט

צוליב נויט האָט זיך אין איהר אייגענער וואוינונג אויף אַביוואַטעלסקא גאַס 81 פערסמט מיט סובלימאַט די אַרבייטסלאָזע סטאַניסלאַוואַ וויטשאָרעק, 28 יאָהר אַלט.

מאַגען און דאַרם-שטערונגען

מערען דורך אַ גלאָז נאַטירליך בּיטערוואַסער

Franciszka Józefa

גענומען טעגליך בּ'ליכערט פרעכט ראָקסווידים. צו בּעקוּמען אין אַלע אַפּטייקען און מקלאַר אַפּטעטשעגעס.

זיי האָבען געווינען...

זיי האָבען געווינען און עס געווינען די שפּילערס ביי וואָלאַנאָוו'ן. טויזענדער בעקאַנטמאַכונגען ווענען גרויסע און קליינע געווינסטען ביי דער איצטיגער פירטער קלאַס צוטראָגען די בריף טרעגער טעגליך אין גאַנצען לאַנד. און וויפיל פריידע דערפעשען דערגרייכען יעדען טאָג צו וואָלאַנאָוו'ס קליענטען, אַ דאַנק די אַלע געווינסטען איז די קאָלעקטור וואָלאַנאָוו געוואָרען די פּאָפּולערסטע, עס איז באמת נישטאָ קיין ווינקעלע אין גאַנצען לאַנד וואו וואָלאַנאָוו זאָל נישט זיין בעקאַנט. צענדליגער טויזענדער מענשען האָבען צו פערדאַנקען זייער פערמעגען און וואוילזיין וואָלאַנאָוו'ס קאָלעקטור, איילט דעריבער אַלע נאָך לאָסען צו וואָלאַנאָוו'ן.

משה הערשקאָוויטש ז"ל

דאָנערשטאָג ביינאַכט איז געשטאָרבען פון אַ בלוט-פערגיפטונג אין שפּיטאָל א.נ. פון פּרעזידענט מאָשטשיצקי נאָך אַ קראַנקהייט פון 5 וואָכען דער לאַנגיעהריגער מיטאַרבייטער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און „קרן-היסוד", משה הערשקאָוויטש ז"ל.

דער פערשטאָרבענער איז געווען אַ מוסטער פון אַנ'איבערגעגעבענעם ציוניסטישען בעאַמטען, וועלכער האָט שטענדיג טריי ערפילט זיין פליכט אַלס ציוניסט און בעאַמטער, פערבייגענדיג גאַנץ אָפט זיינע פּריוואַטע און פּראָפעסיאָנעלע אינטערעסען לטובת דער אַלגעמיינער זאַך.

זיין טויט איז אַ שטאַרקער פערלוסט פאַר'ן ציוניסטישען ביוראָ, אָבער נאָך אַ שטאַרקערען קלאַפּ האָבען געליטען זיינע עלטערען, וועלכע האָבען פערלוירען אין איהם אַ געטרייען זוהן, דעם שטאָלץ און פּאַר פון דער פאַמיליע. תנצב"ה

די לויה פון משה הערשקאָוויטש ז"ל איז פאָרגעקומען אונערוואַרטעט פרייטאָג נאָכמיטאָג, און צוליב דעם האָבען זיך בעטייליגט אין איהר נאָר די מיטגלידער פון ציוניסטישען קאָמיטעט מיט דעם פּאָרזיצענדען דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט בראָש, די חברים פון ציוניסטישען ביוראָ און די נאָהענטע פון דער פאַמיליע און אַ טייל פריינד און בעקאַנטע.

די תפילות „אל מלא רחמים" א. א. האָט אָבגעריכט דער חזן פון אהל יעקב, ה' דוראָשינסקי, ביים אָפענעם קבר האָט דעם נפטר מספּיד געווען אין קורצע אָבער ריהרענדע ווערטער (אין העבּרעאיש) ה' אשר קאַלאַדני פון ארץ-ישראל, וועלכער האָט זיך געזעגענט מיט דעם פערשטאָרבענעם אין נאָמען פון די ציוניסטישע משרדים און זיינע חברים פון ביוראָ. דער הספד האָט געמאַכט אַ ערשיטערענדען איינדרוק אויף די אָנוועזענדע. דער ציוניסטישער קאָמיטעט און די מיטאַרבייטער פון ביוראָ האָבען מנדר געווען לטובת דעם קרן קימת אויף צו פלאַנצען בוימער אויפ'ן נאָמען פון פערשטאָרבענעם אין יער הרצל.

ציהונג פון דער מלוכה-לאָטעריע

4-טע קלאַס — 13-טער טאָג

Zł. 20.000 — 58349.
Zł. 10.000 — 124511.
Zł. 5.000 — 53039.
Zł. 2.000 — 58436 105539 132762 158205 171487.

Zł. 1.000 — 20367 44176 46715 97169, 125872 132308 134573 149242 151529 157515 10 245 48s 492 3 614 711 62s 83 982s 83s 1055 66 196 98 218 336s 413 21 564 654 68 912 95 2100 71s 244 59 86s 91s 421s 98s

542 55s 48s 3105 480s 354 637 830 937 4233 301 401 7 73 732 360 964 5035s 241s 452 521 883s 932 77 6248 68s 333 477s 570 744 813 71 84 826 59 62 7015 50s 75 593 617 804 32 909 18s 8160 256 425s 507 738 74 821 72 83 9071 134s 333s 455 63s 599 602 57 94 863 817s 34 97 10029s 112 63 236 85 315 410 522 53 688 707 7 72 9 979 11035 114 86s 374 420 542 674 824 48 75 12063 173 227 315 414s 704 13009 61 88 118 66 211 36s 78 475 504 48 360 648 743 994 14095 216 72 85 368 411 638 767 889 912s 15013 177 267 329 79s 86 699s 948s 16046 168s 250s 693 810s 23s 56s 17167 308 620 724s 883 926 18007 62s 331 460 542 63 80s 618s 983 19040 190s 461 630 877s 917 50 67 20050 251 67 264 437 8 98s 503 826 948 21019 146s 315s 646s 66 774s 867 89 22054 118 23s 449 661 85 719 983 32142s 43 394 538s 733 84s 24081 223s 24 493s 540s 660 740s 846 939 25033 430 3 575 615 86 705s 32 62 79 687 26160 862 932 80 28192 242 372 417 551 650s 710s 29193 650 756 999.

30038 212 26s 51 92s 91s 441 593 635s 84 705s 2 40s 911s 56 31016 19 145s 55s 61s 224 455 99 537s 670 705 927 51s 95 96 32022 402s 500 96 912 14 33026s 88s 154 7 79s 290s 340 406 41 75 652 725 769 34001 34s 130 322 567 617 23 59 752 912 35038s 119 39 46 235 99 926 519 75 709 816 69 36011 3s 100 25 288 70 706 719s 37037 69s 219 35 881 84 952 62s 38005s 38s 208s 98s 424 528 66 754 39019 141s 65 251s 328 404 717 920s.

40141 87s 455s 570 605 25 85 938 41022 210 736 58 4205s 138 281s 365 511 842 51s 891 34091s 172 218 52 75s 382 440 541 80 633 48 706 49s 895 908 44324 60 5s 90s 451 56s 59s 69 687 714 985 45172 363 576 796 829 962 46114s 36 94 228s 54 87 90 5 318 400s 40s 985 47311s 422s 46 590 613 66 708s 37 41 67 920s 48024 120s 202 92 317s 407 673 775s 830s 70s 941 49128 83 262s 319 58s 445s 591 674s 705 840 901 30s.

50149 203 74 84 628 710s 12 79 51056s 78 289 498 533 53 655 895 955 5200s 145 91 324 420 521 624 57 731 935 53082s 100s 503 69s 649 787 99 73 77 54170s 210s 342 445 48 794 7 830 55037s 179s 375 78s 87 481 537 755s 923 40 56080 292 308 519s 4 614 704 35 63 804 24 96 991 57271s 514 59 79 640s 737s 935 19 58736s 212 403 76 83 459s 589 638 53 63 9 704 835 956s 59005s 143 9 205 23 45 424 51 571 644 741 64 927.

60031 139 440 550 643 794 90s 61032 333 395 413s 755 6s 859s 972 63051 410 68 705 [illegible] 858 946 75 9 64091 106 79s 280s 362s 421s 61s 703 90 965 65159s 247 96 615 54 670 809 228 66056 80 125 55s 88 354s 8 912 546s 537s 627s 99s 717 75 977s 67051 89s 335 551 61 626 37 795 824 985 68011 72s 89 133 315 796 822 81 69031 53s 83 285 381 91s 499 500s 5 37 50 79s 95 612 809 12 38 965.

80096 314 42 543 615 926 81124 200 7 325 71 575 689s 773s 82008 179 674 83045 355 65 498 737 40 938 86 84016 93s 234 702 800 87 98 449 71s 82 87 85049s 63 91s 315 39 55s 421 511 27 76 626 752 606 906 86010s 180 257 372s 600 92 713s 995 78120 315 28 47 716 92 894 907 89247 302 68 264 602 13 605 69s 91.

9050 209 429 642s 981 91149 263 367 544s 644 56s 759 800s 995 92064 99 110 56 224s 652s 855s 93071 73s 76 368 461 86s 503 50 869 920 80 905 493 107 363 756 739 95002 102 203 57 797 727 404 96060 812 192 94 211s 16s 63 327 643 77033 408

74 380 445 86 580s 610 826 91 903 64 883 508 316 424 49 576 724 86 870 3 93s 94. 100003 9 97 167 308 28 72 84s 514s 86 99991 90 506 742 57 888 594 630s 58 757s 68 845 906 87 101039 74 147 232 90 356 65 410 583s 888 193 68 102270 491 634s 700 28 58 883 986 93 103017 72 356 496 570 38 710 34 850 911 89 104045 72 170 239 455 501 71s 726 888 105192 279 406s 41 697 390 53 106080 239 378 442 544s 699 951 107084 127 65s 445 545 99 611 42 57 806 980 108111 20s 387 516 729 832 65 993 109083 124 333s 64 571s 73 635s 844 989 110341 461s 503 26 43s 663 76 710 824 42s 904s 111513 16 99 600 39 48 712 67 91 920s 85s 112033 251 65 536s 612 30 42 758 113060 285 403 18 770 895 981 114090 169 223 57 582 628 34 44 8 57s 77 846s 947 86s 115178 85s 290 405s 21s 68s 516 608 41 9 715 800 912 116084 175 286 904 42 532 826 924s 39 87 117035 67 168 202 15 313 15 435 934s 777 113 106 79 239 589 607 937 84 119021 222 310 450 559 610 850. 120032s 219s 72 81 3 97 302s 37s 56s 490s 627 447 65s 76 11924 15452 34447 87 122044s 145 383 79 501s 10 24 50 9 732 939 123028 130 1s 86s 387 476 537 788s 936s 832 55s 124051s 2s 66 139 414 544 66 742 65s 802s 907s 125137s 41s 61 68 90 511s 63 680 63s 722 803 32 972 93 126206s 50 314 510s 2 63 632 82 824s 33 57 959 127062s 159 215 25s 66 300 15 555 715 31 813 74 945 128069 177 287 311s 13s 903 21 35 9 66 560 702 129061s 109 40 293s 313 78 463 608 35s 13 62 73 710 44 74s 955.

130036 7s 325s 43s 81s 556 7 606 979 139129 93 223 318 409 20 60 712 68 806 27 67 979 132146 216 309 12 408 596 627 73 916s 10 22 27 69 133182 268 493 582s 89 632 714 37 909s 134003 35 54s 271 350 83s 81 468 86 518 603 554 710 836 7 77s 904s 28 62 92 135069 309 10 440 699 761 91 838s 907 37 52 136113 31s 68 80 236 307 34 653 137006 38s 405 47 654 748 804 138023s 61 221 25 308 439 500 60 685 930 57 79.

140004 15 105 223 403 20 503 7 31 600 31 2 39 709s 806 81 141188 346 518 98s 625 71 722 142011s 15s 35 85 22s 442 98 798s 143014 50s 60 243 79 420 95 668s 72s 44 920s 144076 11 321 86 70s 453 620 46 764 85 827 145131 86 47 628 66s 95 791 146152s 83 237s 99 351s 477 816 914 147051 94 119 71s 4 279 311 550 656 84 717 81 148378 89 92s 402 545 63 79 90 270s 15 96 402 842 149033 107s 1 274 449 92 746s 836 48.

150033s 223 90 464s 79 581 627s 82 734 815 16s 63 151034 45s 223 25 405s 11 71s 97s 847 918s 56 152076s 186 564 601 8 6s 99 826s 9 955 67 77s 153023 83 404s 139s 950s 85s 154097s 189s 282 — 382 445 596 688s 738 830s 920 155179s 89 219 314 20 25 87 482s 636 728 81s 813 47s 87 941s 93 56061 2 362 522 608s 24 85 818s 52 157167 535 600 828 934 158345 454s 65 74 546 55 663 771 895 972 159038 180 2 88 685 841

160067 375s 795 169157 75 80 333s 48 649 163013 21 151 320 62 525s 751s 833 34 903 163122 24 69 202 816 45 72 336s 94 515 639 752 801s 907 164147 449 606 714 80 815 165715 63s 98 740 830 166040s 81 94 155s 455s 59 516 611 64 735 7 950s 167049 64 394 504 18s— 669 70 89 751 70 903 36s 167053s 79 — 349 552 57 601 3 807 169005s 20 108s 69 201 371s 31 95 455 553 92 710 815 21s 83 968

170211 31s 93 30 90 651 932 42 — 171094 110 11 253 81 541 48 55 67 621 717 820 54s 57 83 97 946s 50 68 172152 67 93 235s 71s 362s 404s 667 850 75 — 173080 264 544 53 64 779 80 878 934 174275 418 41 74 533 815 79 934 175072 129 51s 213s 306 522 48 643 700 9 79 800 933s 45 55 70 176174 238 95 762 751s 58 98 791 5s 833 177032 104 81 218 342s 430 91 597 670 785 864 87 927 74 76 93s 178070 99 103sc 5 207 20 2 350 8 63 91 7 488 981 179030 70s 90 166 95 210 405s 636 80 798 851 98 904s 17 85s

Wygrane pocieszenia po 50 złotych
153 86 378 45 95 553 626 42 48 796

813 950 1088 326 441 458 602 94 726 48 75 895 905 32 90 2073 183 228 308 10 62 428 553 641 711 70 3148 50 60 607 223 359 89 427 56 67 861 996 4083 244 492 641 62 65 712 49 52 810 36 5092 — 2294 8 581 96 757 93 953 89 628 310 85 502 655 725 49 913 7123 474 82 758 — 851 951 8056 98 126 259 80 326 45 406 47 51 71 581 648 886 965 71 9232 41 — 69 426 51 520 676 82 826 910

10092 93 235 31 64 462 619 719 58 904 11141 567 747 59 84 802 911 53— 12073 411 717 36 60 849 902 83 13218 345 623 62 87 552 93 94 743 819 912 — 51 14142 211 13 50 92 522 55 84 816 55 985 15196 229 387 607 38 42 800 53 58 59 922 16008 24 28 65 197 697 750 943 17453 603 720 930 64 73 18134 44 267 402 858 62 972 19092 357 62 76 667 734

20034 225 60 77 87 401 500 06 637 48 700 73 21112 59 625 71 37 427 558 96 22019 75 173 202 80 869 659 841 901 30 32 82 23339 41 68 635 36 74 765 825 9 14 24005 42 79 299 313 678 748 815 47 73 924 46 25124 28 69 201 30 35 98 581 606 14 733 67 800 72 929 26012 519 200 17 352 489 838 75 814 15 87 — 28028 73 63 225 76 86 4041 6 530 617 66 88 916 57 28286 336 553 616 82 863 67 93 960 29143 203 17 764 64 466 — 549 847 58 908

30093 352 58 624 720 821 60 96 916 31029 45 221 358 649 704 16 834 79 — 32001 72 88 275 350 55 84 566 72 793 33008 59 232 419 88 519 680 730 999 — 34022 25 108 71 427 47 52 74 543 608 811 22 99 901 35034 74 105 81 67 284 318 38 680 86 725 33 832 79 36043 830 515 60 708 977 99 37037 122 241 342 407 30 508 79 759 38029 144 76 287 51 358 419 592 859 966 39161 261 308 530 908 48 959

40311 408 520 689 922 27 41009 30 36 75 147 351 80 426 58 636 805 42111 327 459 750 64 815 44 924 43133 265 — 433 95 607 08 808 44031 38 43 68 222 728 46 99 655 742 50 72 4508 142 233 343 87 97 417 566 849 60 63 46040 310 25 508 604 64 49 88 771 827 45 916 50 47074 11421 0 401 562 611 26 46 789 877 934 72 48075 161 257 305 428 568 891 918 21 49021 105 74 217 348 67 — 415 770 842 958 49

50247 372 624 67 559 99 835 87 — 51001 27 453 720 28 30 805 52006 170 231 343 569 83 722 817 950 53044 194 272 85 379 436 608 893 98 951 79 88 54145 64 97 264 318 430 555 685 783 — 97 896 55011 13 67 118 290 367 84 507 82 713 15(74 79 890 91 94 903 56136 54 60 280 83 431 615 30 69 724 57045 152 62 221 32 325 47 423 83 88 524 32 617 726 80 28033 68 71 308 28 68 94 437 528 601 28 815 45 59104 288 721 65 867 87

60016 268 350 63 99 449 38 520 611 721 95 817 84 998 61131 229 59 362 409 04 83 93 691 700 16 22 32 48 873 964 62116 95 273 356 978 80 534 92 771 63075 135 372 598 316 64116 260 447 73 844 87 902 65017 143 49 73 229 329 34 419 44 633 804 32 36 66097 177 212 50 74 447 89 766 803 55 65 955 91 67064 338 62 514 41 615 68114 31 88 299 341 91 412 66 551 83 664 81 939 — 69044 86 108 363 683 741 91 952 98

770027 25 119 390 467 605 30 770 — 828 945 71007 58 108 75 218 37 66 585 628 745 839 72033 55 72 95 236 92 408 546 99 6577 43 830 73045 78 191 205 — 467 92 574 56 78 683 756 808 07 82 — 634 74054 123 209 50 357 400 25 643 762 833 82 94 987 75086 113 51 313 70 447 66 643 752 982 76022 233 60 92 573 85 99 607 718 42 72 926 77055 65 402 19 66 612 718 43 942 78006 2077 359 93 99 433 822 73 772 810 989 79000 18 112 203 50 411 62 623 768 87 996

80124 92 217 07 21 65 91 494 523 763 81003 37 86 144 89 262 92 336 98 451 79 621 40 67 90 90 754 47 851 85 82164 25 63 306 01 64 97 415 528 37 41 51 633 865 83[illegible]5 131 246 47 369 487

543 45 780 826 48 79 95 84275 590 641 990 815 72 75 931 85001 11 197 401 30 514 50 688 709 74 843 86043 54 145 267 383 404 50 74 584 86 650 78 821 806 930 87127 228 690 705 48 532 88125 27 90 602 45 77 83 81 89015 19 265 85 88 434 68 505 25 47 52 67 609 40 72 735 60 828 68 922 23 48

90029 87 134 74 78 302 440 574 810 68 99 989 98 91023 417 70 619 49 955 856 93 92051— 169 210 78 319 412 98 527 29 608 39 778 821 24 93165 313 34 677 96 804 85 957 59 94010 15 49 85 199 270 95 514 777 504 804 39 43 918 26 56 86 95068 100 98 250 496 507 6606 717 38 49 96115 427 36 630 753 807 49 961 97050 89 115 22 213 333 90 537 44 635 709 930 71 98031 — 155 027 09 45 588 779 851 977 99016 43 50 88 — 125 274 76 450 54 503700 33 817 90

100008 193 253 244 48 512 604 27 924 — 101013 46 84 139 239 420 515 19 71 754 61 917 54 102027 44 91 121 51 255 312 88 407 534 54 674 922 103012 40 53 518 98 768 568 77 104026 124 64 376 431 92 525 44 94 625 52 748 808 914 73 105148 63 69 223 43 80 92 300 98 421 54 524 620 784 85 881 106119 66 78 92 128 482 725 74 — 107060 104 267 86 115 62 76 729 58 968 108229 57 58 729 74 93 598 649 714 892 109088 368 74 84 498 545 619 20 89 843 45 912

110091 170 356 535 707 821 59 66 913 72 111145 99 265 303 58 422 92 604 726 30 81 981 112120 93 264 69 698 857 920 62 113039 49 65 140 282 83 359 562 71 650 742 924 31 68 114013 62 68 132 55 74 343 93 469 510 2 7406 855 72 934 56 115028 46 201 36E7 503 28 601 15 31 39 73 87 705 61 849 954 74 116044 50 89 164 — 284 323 422 636 723 70 877 117011 28 86 247 70 79 369 495 561 661 68 90 767 89 895 118091 104 51 68 98 289 329 409 666 773 808 55 71 94 — 119457 574 764 69 832 921 34 36

130072 194 231 63 351 404 525 38 50 68— 716 67 819 910 121022 115 376 565 637 742 845 990 122063 151 277 332 459 66 702 83 877 123020 165 552 97 601 73 758 803 42 969 124169 364 404 44 90 567 621 703 125011 56 126 617 737 99 — 126104 47 75 394 460 520 90 91 92 642 74 717 27 69 889 127003 05 81 308 510 36 75 660 89 — 741 72 128071 203 307 550 69 71 643 67 96 764 868 129059 232 36 41 365 82 434 665 780 958

130605 15 19 99 227 313 84 502 65 85 679 — 700 51 54 804 963 131027 83 124 34 49 55 411 512 623 919 38 90 132421 36 72 527 42 711 32 133184 93 226 373 415 509 84 610 747 932 65 — 134027 72 195 205 451 96 512 656 739 61 847 — 135120 40 91 225 96 404 72 94 581 897 947 — 136051 67 99 119 52 369 430 613 844 985 137061 71 216 81 363 481 565 632 86 785 88 881 986 — 138141 378 551 75 721 139284 302 08 40 493 — 519 88 690 701 51

140002 03 05 94 153 352 565 646 86 95 886 141140 222 347 516 670 727 869 927 142089 95 180 99 214 322 71 77 82 400 59 69 502 37 619 64 93 789 910 18 71 143085 113 40 62 85 162 338 — 602 763 65 810 936 58 68 144116 44 52 485 — 383 646 47 869 145153 99 280 357 427 552 601 — 19 98 709 814 67 146050 224 309 49 85 487 789 845 4181 87 147096 104 25 67 297 304 475 513 36 967 148074 300 75 696 777 847 64 83 96 937 — 149291 320 39 62 425 57 659 83 929 38

150077 239 44 474 99 600 736 823 931 — 151096 220 69 385 91 447 94 528 32 824 34 917 42 152041 041 132 46 214 40 469 535 83 89 645 56 786 867 68 936 153080 112 275 342 92 428— 88 565 71 81 829 35 56 154078 82 125 81 236 64 304 54 570 601 29 75 851 912 48 155130 46 91 467 511 59 75 80 607 28 50 802 900 50 156090 166 238 340 91 438 689 729 39 50 58 933 157079 134 38 58 158 532 60 938 158167 208 325 552 58 63 88 636 404 14 35 982 84 159071 105 20 78 327 — 447 79 58 553 88 643 48 761 848

160024 127 203 341 639 760 916 121000 47 — 161 201 55 75 80 558 77 641 98 857 957 162059 156 246 60 509 601 08 45 755 78 85 810 66 78 902 163232 49- 369 465 941 164131 273 560 799 856 165081 164 71 223 330 81 463 592 662 718 24 822 65 87 166049 210 66 407 63 77 657 728 929 127243 92 95 340 87 475 501 26 638 816 973 — 168099 161 290 308 31 423 69 524 99 636 752 — 829 63 902 05 83 169023 46 338 41 69 80 97 — 474 687 740 54 63 834 902 69

170083 241 69 171087 104 406 79 577 90 — 698 700 20 44 62 993 172007 67 159 71 264 310 13 33 47 68 429 32 98 674 888 965 173036 93 219 — 760 464 75 98 572 715 70 954 94 174029 272 333 584 721 76 891 938 61 175115 64 215 75 375 85 443 86 646 91 887 902 19 176019 70 176 204 91 508 55 827 963 177182 268 407 570 726 98 178056 278 402 523 71 625 51 791 875 981 88 179129 56 80 327 80 549 736 56 835

די לעצטע דריי פארשטעלונגען פון „דאס לעבען רופט"

די לעצטע דריי טעג וועט דאס לאדזשער יידישע פובליקום האבען די מעגליכקייט צו זעהען די פרעמירטע סאוויעטישע פיעסע „דאס לעבען רופט".

ס'איז צו האפען, אז די אלע, וועלכע האבען נאך די פיעסע נישט געזעהן וועלען אויסנוצען די געלעגענהייט צו בעוואונדערען דאס שפילען פון אזעלכע קינסטלער ווי: אברהם מארעוסקי, רחל האלצער, דוד ליכט, יעקב קורלענדער און אנדערע.

היינט — „יונגע ווייבער, אלטע מענער"

מיט רעגינא צוקער

אין די נאהענטסטע טעג פארענדיגען זיך אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" די אפערעטען פאר שטעלונגען מיט'ן אנזעהעל פון דער סובּרעטין רעגינא צוקער, וועלכע איז אויפגעטרעטען אין משך פון 5 וואכען.

היינט ווערט געגעבען די לעצטע פרעמיערע פון א קאמישער און מעלאדישער אפערעטע „יונגע ווייבער — אלטע מענער" אין וועלכער רעגינא צוקער וועט זיך בעווייזען דעם ערשטען מאל אין לאדז אין א פרעהליכער סובּרעטין-ראלע.

זיין דער פרייטאגדיגער און נאכטיגער פאר שטעלונגען האט די דאזיגע פיעסע געוועלדיג אויס גענומען.

היינט 4.30 נאכמיטאג ווערט געשפּילט די וועהר אויסגענומענע מוזיקאלישע קאמעדיע „די קאמעדיאנטקע" מיט רעגינא צוקער אין דער טיטעל ראלע.

אין די נאהענטסטע טעג — ערשטער אויפטריט פון אלעקסאנדער גראנאך

די הכנות צום ערשטען אויפטריט פון דעם בּרויסען שוישפּילער און רעזשיסער אלעקסאנדער גראנאך אין „ראזמאיטאשטשי" זענען אין פולען גאנג. די פּראבען פון דער נייער רעוואלאציע-פיעסע קומען שוין פאר יעדען טאג אונטער דער לייטונג פון אלעקסאנדער גראנאך.

דער טאג פון דער פרעמיערע און פון ער־שטע גאסטשפּיל וועט שוין אין משך פון דער היינטיגער וואך בעקאנט געמאכט ווערען.

ראדיא-פּראגראם

זונטאג, דעם 20-טען יאנואר

9 צייט-סיגנאל, 9,03 פליטען, 9,07 גימ־נאסטיק, 9,22 פליטען, 10 פליטען, 10,30 גאטעס דינסט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 ידיעות, 12,05 טעאטער-פראגמענט. 12 15 מיוזה פריהמארגעי, א לייכטע מוזיק, 3,15 פליטען, 3,45 פון די סטודענטצעס, 4 רעציטאציע אין פראזע, 4,20 קלאוויר-רעציטאל, 4.45 אויריציע פאר קינדער, 5 מוזיק צום טאנץ, 5,50 „בוך און וויסען" 6 הערשפּיל, 6,45 „דאס לעבען פון דער יוגענד" 7 לייכטע מוזיק, 7,50 אקטועלער פעליעטאן, 82 פאפולערער קאנצערט, 8.40 אווענד-ידיעות 8,52 „אויף דער פרעהליכער לעמבערגער כוואליע", 9,25 טראנסמיסיע פון בודאפעשט, קאנצערט 10 טעכניש פאסטקאסטעל, 10,15 רעקלאמע-קאנצערט, 10.30 ספארט-ידיעות, 10,45 טאנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ-מוזיק.

איבּדלווידועלע

טוריסטישע רייזעס קיין פּאלעסטינע

מיט דער שיף „פּאלאבּלא" דעם 13-טן, 27-טן פעברואר און 13-טן מערץ.

פּרייזען: דריטע קלאס 650 זל. צווייטע קלאס 840 זל.

און נעמט ארום: באהן-רייזע פון לאדז, שיפס-קארטען אין ביידע זייטען, פּאס און וויזע. איינשרייבונגען נעמט אן

Wagons-Lits Cook

לאדז, פּיעטריקאווער 64

שיפס קארטען קיין פּאלעסטינע אויף אלע ליניעס און קלאסען.

פון דער לאדזער בערזע

96.75	—	—	—	באנק פּאלסקי —
47,00	—	בּוראוולאנע	פּראצענטיגע	3
53.00	—	דאלארובקא	„	4
71.13		סטאבּיליזאציע (אמ.)	„	7
62.00	1934	וואַרשאווער פּ.ב.	„	5
52.75		לאדזער	„	5
25.91	—	—	—	ענגלישער פונט
5.26 —	נישט אפיצ.	5.30		דאלאר אפיצ.
8.91.50	—	—	—	גאלד-דאלאר —
4.59	—	—	—	גאלד-רובל —
1.96	—	—	—	דייטשער מארק

יבה-לאטעריע — 14. טאג. 4. קלאס

10,000 zł. — 20048
5,000 zł. — 39069, 40,798
2,000 zł. — 45836, 51170, 51444 75060 82789 124551
1,000 zł. — 1631 4394 87572 97769 — 115259 120406 138762 157085 170705 — 174380

Liczby oznaczone literą s wygrane po zł. — 200 — pozostał wygrane po zł. 50.—

69 84 179s 306 27 426 545 660s 76 880
902 15 1187 310 56 857 600 799 90 848s
18 51s 97 21 75s 274 330 813 91 933 —
3058s 59 449s 510 77 714 61 4057 233
78s 362 426s 64 534 767 916s 51s 5047
141 48 727 30 87 584s 609 12 46 89 946
53 8 866 904 6017 173 642s 708 839 968
7098 101 24 84s 216 300 486 509 26 723
868s 922 54 8913 208 342s 56 481 529
608s 875s 929 99 9083 582 764 874s 75
92s
10357 407s 590s 616 783s 801 11s —
11122 46 223 350 581 939 51 806 900 12
12016 71 372s 82s 640 90 839 968 14044
66 124 26 223s 42 45 333 4 504s 833
44 45 945 76 14329 569 97s 748s 828 964
67s 75 15175s 360 490 6 609 86 950s —
16298 339 550 6s 927 934 17913s 453
543 736 42s 821 950 18067 202 37 510s
69s 720 76s 9 845 56 935s 19085 130
212 59 324s 79 83 433 646 71s 721 817s
990s
20006 106 43 408 60 545 694 731s—
847 60 600 7 31035 14 343s 97 9 463s
83 701 61 82s 821s 68s 966s 22045 8 251
487 96s 7 911 23133s 73s 304 2046 443s
535s 677 83s 855 24145s 17 245 346 430
77 561s 85 92s 739881 83 925 49s25086s
96 102 574 760 879 980s 8 98 26033 53
381 89 572 630 91 795 861 27435 671 —
767 876 28043 276 335 71 580 730 815
33 28029 72 110 89 329 504s 61s 646 —
49 95 841
30111s 41 35s 78 94s 257 486 602 749
850 975s 31035 66 488 526 667s 911s 3
17 26 61 32025 84 1163 77 31 383s 446
720s 95 819 31 72 915 30 5 55 60s 33052
66 95s 162 317 31 427 540 99 726 824
69 919 34046 340 448 61 90 540s 52 —
804 20 917 37006 109 16 62 4 200 32 496
719 [illegible] 37 830 36087 99 153 93 203s 320
94s 444 91 536 72 96 60158 730s 805 30
79 83 912 29s 80s 37123s 246 310 484s
598 654 80 757 616s 69 988s 38006 61
350 67 5 85 435 756s 87 898 946 39017
235 37s 367 452s 515s 61s 677s 961
40053 88 110 221s 308 460 574 622s
83 727 71 41027 134 471 911 72023 201
6 43 93 434 67 51 19s 63 8 92 613 847
79 911 43016s 19 84 198 210 13s 55 97
335 74 482 51 84s628 51s 711 821s 50 —
915 44007 96 126 224 83 368 508 77s —
668 744 867 74 45010s 167 229 82 338
578 68s 8 737 809 978 46015s 132s 289
466 705 7 32 991 47115 200 34 324 451
72 73 548s 9s 631 712 40s 803 45s 15101
418 803 43 49003 371s 403s 55s 521 670
914
50189 2 93 292 429 545s 76 672 792
923s 95 51065s 284 359 420 6 660 736 834
970s 6s 52341 62 527 45 64 79 640 871
72 946 53076 224s 5 69 350 62 614 86 —
816 925 54062 106 327s 70 97 561s 604
905 900 3 55 7782 55142 94 207 51 67
344 475 530 48 431 728 30 84 6 58 60
7 56011 18 188 371 558 679 799 894s
57020 5112 93 583 637 778 943 71 58101
221 333 447 682s 718 95 809 99 999s —
59179s 577 70 8 39 76 85 814 31 46 906
13 47
60054 58 205 22 78 86 329s 43 72 572
616 76 744 866 91016 55 304 605 43 771
849 952 62016s 12s 27 81s 95s 169 262
341 501 38 618s 833s 63013s 94 125 352
436s 539 611 93 868 64104s 15 97 233s
61 70 72 505 66 802s 922s 80 65074 135
52 305 405 549sn 647 73 68 878s 960
94 66068 151 66 230s 388 508s 27 837s
960s 67088 297s 563 96 666 816 87 85s
96298s 68175 244 344s 515s 28 34 73 671
750 813s 950 69049 123s 43 52 95 6s —
283s 309 40 496 536 84 710 61 86s 876s
83
130080s 183s 389 469 906 21 21 131044
175s 286 364 29 421 740 815 97 973s 132068
179 224 38 315 48 75 405 550 795 820 54

956 133168 93 537s 763 888 983s 134014
98 215s 317 51 94 430 721s 820 85s 135112s
41 37 35 418 62 948s 136169s 73 339 599
739s 911 23 137001 7s 102 392 450s 67
675 898 972s 561 63 714 805 82 139084 324
483s 601s 99 761s 69 808s 11 56 908
140154 319s 40s 1s 493 594 604 10 11
868 941 58 141075 81 126 210 342 418 508
706 851 142026 46s 139 81 234s 68 74 6
394s 512s 31 143037 120 78 286 94 635s 80
891 144237 73s 326 53 495 529 70 87s 54s
37 40 985 14505 114 56 311 26 58 61 491
512 92 659 894 146095s 259s 95s 451s 54
618 45 80s 4 700 25 93 918 147496 528s
607 28 54 804 73s 916 964 148016 19s 27
143 239 50 379 508s 801s 36 90s 149057
116 202s 54s 312 92 663s 98 704 40 68 807s
979s.
150003 25s 189 465 511s 25s 44 634s 38
44s 77 713 860 973 151018s 239s 371 97
549 918 152199 261s 4 317 51s 8 67s 643 87
153044 76 141 220 48 442 714s 22s 72s 800s
60s 154424 82s 519 643 8 803 36 8s 916 80
155254 416s 26 66 620s 17 80 734 156025
120 50 549s 71s 629s 36s 79 983 157069
123 67 244 325 405 36 520 669 921 75
158015s 24 31s 87 99 251 311s 30 75s 624
38 774 934s 159919 21 82s 228 475 514 30
69 971 160002 45s 275 89 302 484 615
161082 118 64 6s 208 562 643 70 88 771 812
949 73 162120 84 288s 305s 471 528 83 786s
701 89 91s 94 163016 20s 56s 183 99 283
468s 775 93 996 194079 94s 299 300 428 44
678 721 165131 270 422 696 732 76 871
921 166033s 518 89 601 8 98 749 167042 62
101 23s 52s 82 273 306 45 527 896 913s
168097 178 259 458 548 608 798 169128
351 70 407 544 753 824.
170065 477 91 566 69 91 608s 68 748s
171632s 410 13 29 580 3 626 748 840 80s
93 5 902 172320 433 54s 75 651 66 726 829
945 64 173045 5 92s 135 68 84s 253 61 367
565 771 803 27 38s 89 943 174154 210 1
304 598s 613 96s 175062 138s 243 9 92s
317 634s 858 922 53s 176023 77 132 60 97
364 535 90 734 924 177002 123 51s 388 472
640 732 57s 66 861s 70s 901 178027 251 82
364 74 400 6 517 742 818 68 925s 179016
77 184 202 375 421 27s 43 525 762 90 819
44 .
70008 59s 428 65 86 790s 98 902 71073
136s 206 352 422s 42 75s 675s 742 8
55 579 974h 72021 91s 773 332 83 444 76
85 879 662 87 956 73007 107 48 205 326
536 368 771 85 862s6s 74025 105 246 493
707 13 51 538 924 78 75002 22 561 90 2
683 754s 6s 848s 978 76063 144 240s 368
511 104 628s 703 4 888 910 53 55 77095
123 206 72 328 61 75 528 627 894s 984s
88 78236s 363s 647s 92 756 651 73s 7902
170s 315 407 56 507 607 13 58 70 850 3
919s 21s
80059 309 400 84 563 703 921 63s 81
81214 475s 87 723s 945 90 828 87 108
52 304 48s 650 721s 02 919 24 83100s —
232 63 495 540 75 852 84223 466 621 60
822s 26s 65 910s 38 76 85073 240 331 68
699s 725 54 805 80 91 946s 86286s 880
907 36 87031 4 218 546 72 3 923s 88148
206 369 790s 71s 89039 40 143 372 414s
47 614 48 741 93 806 946
90106 270 373 418 628 759 92 591 —
91075s 279 404s 14s 59s 81s 519 784 —
92191 220s 74s 338s 410 8599 636 823 99
911 49 938 101 284 90 330 810s 30 33
72 31 910s 94065s 240 292 9s 325 75 443
513 32 669 804 62 89 909 61s 95035 —
179s 342s 86 415s 23 66 90 615 73 772s
820 940 72s 96022 266s 86 305 37 88 406
567 9 86 615 42 56 726 97 857 914 40 8
97114 244 56 342 572s 638 76 98213s 61
314 427 55 67 313 2641 61 90 603 32 92
896s 998 991s 60 266 302 36 415 56 714e
841 95
100152s 71s 274s 315s 456s 674 82 731
955s 54101351 69 412 596 65s 704s 3 89s
883 102088 134 438s 59 562 604s 6 75 84
843 74 90 103017 284s 492s 619 17 94 —
104513 18 602 611 29s 8 1105196 213 85
383 535 52 10622 76 19 44 504s 40 845
107067s 90s 144 223 499 456 749s 50 948
108187s 332 68 507 684 845 83s 109062
135 92s 263 382 603 831
110099s 139 329 505 773 9 927 111107
249 77s 409 32 511 5[illegible] 958 77 84 112150
80 352 629 63 709 3[illegible] 41 46s 837 49 —
945 113077 254s 316 429 697s 774s 835
918s 114061 113 24 403 81 585 740s 52

980s 98s 116127 418s 46 524 66 724 91
843 57 11695 236s 871s 918s 117035 178
249 377 95 409 550 645 925 36 61 118112
249 78 303 59 436 539 712 835 119011s
368 467 742 802 13
120057 131 212 345 67 420es 698 62
702s 23 63 878s 917s 39s 60 66s 121073
251s 395s 855 628s 700 855 61 917 88 —
122084 57 605s 788 934 78 93s 123153
201 536s 655 790 822 7 74 977 124130s
77 106 204 122 53 618 708 942 125063
198 264s 312s 524 64s627 717s 93 925
126017 66 73 233 65 372 82s 493 543 —
621s 99s 905s 8 127092 254s 63 405 578
706 833s 34 74 939 128009 325 50 437 89
520 52 611s 67 752 804 41 990 127005
185 257 55 85 352 88 493s 8 657 759s
965

Wygrane pocieszenia po 50 zł.

11 93 252 82 375 423 694 64 866 11015
34 44 76 84 126 53 255 407 567 71 978
2441 95 655 725 54 78 3033 83 313 423 507
45 66 621 35 76 734 852 95 4017 522 334
461 72 608 52 74 826 5181 519 662 815 33
53 931 47 6076 78 136 64 200 379 450 82
530 616 95 712 16 81 502 7237 334 44 539
693 875 944 57 64 8100 67 257 349 428
524 825 89 981 9044 136 59 362 573 537
775 81 919 39 10079 132 84 224 345 47 77
442 585 881 11157 278 323 435 645 48 807
28 35 942 87 12037 53 91 159 548 539 48
92 757 13026 110 257 553 55 680 313 87
67 89 14051 219 83 397 431 37 707 63 848
15202 22 61 384 407 92 504 877 901 16004
27 27 92 98 490 531 611 769 86 971 17010
101 64 77 502 574 765 916 10101 62 217
495 525 77 624 95 93019024 43 64 201 579
739 20077 81 200 487 570 663 21005 96 179
268 437 615 727 79 812 947 81 22190 304
22 32 476 610 707 23006 80 83 183 291 322
419 509 600 06 723 370 24114 55 205 34
78 408 95 517 628 39 71 67 90 701 83 735
52 25041 98 260 67 379 401 55 517 756 842
61 94 26000 162 85 86 379 441 533 618
713 847 75 83 991 27018 26 177 220 310
610 51 906 51 38003 33 53 56 55 80 96 203
41 70 347 419 55 651 63 71 735 94 836
99047 144 73 209 420 56 530 87 684 91 727
40 71 83 840 978 30075 301 412 91 508 34
808 39 31085 213 416 25 29 46 561 84 677
701 33 883 984 32121 32 34 97 330 68 460
569 634 778 964 72 74 82 94 33163 66
213 79 319 73 435 525 41 85 706 23 881
991 34019 58 91 96 121 72 228 339 53 94
422 94 545 706 25 86 898 903 83 35067 79
103 37 212 26 54 544 69 79 600 01 59 85
708 73 514 89 36047 54 165 95 319 81 545
661 875 25 370070 128 338 79 541 624 823
404 81 38008 51 046 65 225 54 84 320 29
77 89 401 10 57 77 548 54 733 60 875 911
54 39022 151 206 590 710 21 91 838 89 99
40012 126 40 98 340 718 872 86 41004 125
345 451 907 17 42057 119 200 41 80 387
5[illegible] 58 49 835 43020 23 60 269 584 613 76
771 84 907 [illegible]032 179 273 419 24 688 924
45 45153 78 213 465 504 706 09 78 998
46014 202 47 351 461 594 85 602 03 55 86
99 857 60 72 908 19 99 47008 50 239 41 82
94 394 413 61 638 819 40 50 81 95 48000
08 21 87 108 284 392 548 57 97 770 49139
32 49 296 411 713 68 739 934 39 50199 296
331 441 567 601 901 22 51214 351 461 546
664 733 47 822 46 99 940 52140 374 65 75
668 84 85 795 822 96 925 93 53123 46 66
214 341 483 98 552 83 695 754 57 840 948
54143 78 284 451 96 98 523 639 700 70 891
944 55096 153 98 254 358 400 549 95 99
696 749 814 995 56063 260 57 333 450 68
523 612 824 99 523 57145 94 222 53 76 85
321 71 87 487 502 85 707 34 909 32 58045
175 211 724 36 54 81 87 448 68 80 504 721
933 59091 185 340 430 570 84 713 19 924
58 60.
60115 201 40 394 501 670 751 61105 338 50
95 546 610 778 98 931 62017 30 40 133 37 —
350 74 87 586 881 979 63001 360 511 50 634 798
878 919 64086 208 25 361 519 36 616 56 716 853
949 78 65005 24 43 168 280 438 50 540 658 810
14 20 49 912 19 25 66109 209 329 541 616 44
70 905 66 67189 936 329 509 11 663 789 812 14
900 61 68016 45 158 365 419 57 71 522 56 79 —
87 627 58 86 87 947 69130 395 485 646 76 77 —
815 939 71
70019 21 67 95 101 18 74 284 312 51 413 14
15 70 79 94 522 616 26 71 805 922 71027 50 196
481 76 527 40 89 695 761 816 72036 303 36 90 —
693 720 57 83 73069 81 106 84 242 301 548 —
85 99 630 706 75 828 957 72 74027 50 58 163 —
214 455 538 52 930 75 75026 95 248 480 655 —

83 788 847 66 953 76111 19 209 56 72 432 588—
613 786 881 901 62 77002 87 104 12 227 43 70
483 538 46 50 75 91 602 812 932 78003 138 77
99 285 358 506 98 672 775 817 89 79174 337 80
517 92 697 729 868
80016 68 165 266 631 27 78 707 915 28 52 —
69 82 811[illegible]4 19 69 565 712 39 72 82046 61 73 —
76 105 237 48 65 351 79 485 506 614 17 725 850
989 83010 107 24 66 93 307 565 73 76 871 971 —
84042 144 57 229 52 480 414 56 638 71 975 85183
233 39 53 383 433 71 88 725 408 909 61 86145 —
240 79 330 87 638 91 798 926 41 87019 81 304 411
85 851 72 82 780 837 94 969 88086 118 217 312 —
408 55 577 656 705 840 68 988 89092 291 308 —
504 722 882 926 —
90015 99 130 258 360 85 62 1807 48 915 91036
198 230 35 484 657 749 69 73 92059 84 116 295
433 729 40 945 93050 239 488 976 94174 311 720
67 900 36 95244 51 466 741 78 96020 179 225 —
421 699 728 46 51 864 97013 19 125 355 402 506
73 88 92 653 771 883 924 98252 77 435 44 571
602 78 87 797 99156 227 490 784 815 98 901 22
67 98
— 10092 202 303 585 601 73 774 845 915 42 —
101015 111 69 211 30 88 301 19 9 9492 98 561 —
698 715 826 102148 55 201 85 335 666 67 939 —
44 98 103264 386 459 66 616 755 898 970 104031
22 50 80 91 342 509 85 711 887 901 54 71 80 —
105110 11 34 80 359 56710 6412 52 72 531 684
749 97 802 970 107377 405 21 588 698 736 878 —
997 108022 104 59 91 280 345 58 73 92 95 96 741
53 93 809 96 109273 318 501 665 73 701 80 97 —
99 685 z
110083 169 81 295 310 55 68 71 527 759 829
47 83 902 06 50 111040 62 221 57 410 25 52 57 —
706 44 60 802 94 978 112125 314 84 436 508 639
823 80 947 55 95 113160 208 25 479 502 72 87
601 38 50 704 829 936 114255 34 407 515 59 79 —
92 114 776 802 94 917 19 43 59 115079 85 389
496 564 94 98 928 459 116013 58 115 52 74 300
41 84 97 418 20 6446 3 92 640 67 710 26 77 925
117044 90 336 61 404 24 523 36 636 69 74 702 50
60 814 17 987 118075 89 149 90 271 328 424 63 —
561 616 60 910 73 80 119034 176 512 43 51 694
753 72
20101 39 204 470 697 729 53 872 74 912 28
121074 183 258 408 647 707 90 806 10 90 920 25
55 122083 474 591 686 712 19 56 948 123089 169
72 248 342 92 511 63 820 124285 419 61 539 84
665 79 89 791 818 125046 66 127 76 93 224 382
447 50 581 747 58 63 89 828 76 126051 57 161
79 203 10 503 624 723 47 968 127078 158 59 —
353 515 52 687 857 916 128060 1000 57 246 310
59 65 535 88 93 883 9 6129068 73 298 487 532 618
29, 801 25 1 98 980
130373 422 51 725 886 131949 70 461 643 —
747 78 132052 147 48 207 55 70 330 45 529 669 —
97 775 999 133145 252 477 532 651 75 92 913 56
60 134030 157 267 315 491 45 533 73 631 57 795
903 73 80 135314 53 76 150 83 633 711 72 769
75 84 934 136547 52 71 742 77 89 925 26 137128
71 89 368 421 591 793 827 69 947 62 74 139016
113 41 247 321 33 96 403 502 53 54 636 89 736
956 139056 321 65 314 482 501 63 602 702 950
140064 70 142 71 225 54 316 35 499 621 40
731 941 141018 118 293 352 457 549 689 972 94
142006 117 219 40 404 74 618 807 69 968 143034
64 192 277 346 426 32 69 576 80 749 84 821 —
144050 52 130 350 402 76 549 644 703 66 77 917
69 145148 203 34556 71 75 84 462 561 697 935 —
146024 76 127 10 47 76 546 697 739 69 860 976
147204 81 366 68 84 400 25 500 148163 304 42 —
542 60992 811 87 149104 10 266 88 341 94 413 40
588 708 879 91 1
150142 77 358 588 662 65 968 69 95 151013
106 77 99 296 382 531 53 58 98 607 13 21 770
705 152160 384 456 73 79 87 584 887 927 43 —
153018 77 85 109 81 221 77 431 523 729 984 —
154029 36 60 74 137 46 258 310 28 439 618 955
155062 125 203 07 561 602 11 706 09 18 78 895 —
942 156084 110 260 654 718 19 806 998 157266
92 444 519 76 601 725 158008 80 173 299 425 —
949 703 06 43 89 816 988 159219 86 344 440
79 504 607 792
160243 661 766 814 68 161036 247 65 622 80
764 75 807 162008 43 112 207 13 54 420 656 813
934 163097 241 533 34 702 13 53 965 164379 404
47 523 981 87 165028 117 72 88 211 353 61 85
685 700 80 85 980 166008 198 212 16 93 465 536
48 62 724 889 90 167037 43 83 229 35 79 310 31
563 77 632 777 897 950 168077 85 96 180 284 —
543 826 965 169012 84 118 53 236 994 563 680
705 936 86
170101 11 39 48 202 77 82 88 306 574
714 964 171050 57 310 98 467 78 507 43
88 66 78 172037 44 223 73 328 39 50 470
536 76 609 891 956 173067 96 185 204 327
93 408 47 587 74 12 836 64174005 50 113
86 204 20 491 640 61 740 69 807 155171
218 39 321 32 94 440 92 524 776 176026 35
355 69 84 434 556 66 723 801 65 94 903
85 177146 47 223 507 662 844 178076 221
71 323 46 428 42 65 522 602 15 179232
353 63 450 57 63 504 35 50 659 78 759 837
— 62937.

PRZEDSIĘBIORSTWO WYWOZU SMIECI „POSTĘP” Łódź, Nawrot 34 tel. 183-79

מיילט מיט, אז דאס טעגליכע ארויספיהרען מיסט אין מעטאלענע גומפערמאכטע קאסטענס קאסט 10 זל. א חודש. סיסטעז. וועלכע קאסטען צו 36 זל. שטעלט צו די פירמע אין חודש יאנואר אומזיסט. 28

„פון אורענד ביז האלבנאכט” CARL BRISON
ארטיסט, זינגער און טענצער.
ליבעס־דראמע אויפ'ן — E. LEISEN :רעזשיסירט
גרונד פון דער פרעכטיגער רעוויע, אין די הויפט־ראלען:
אויסערן פראגראם: קלאנג־צוגאבע פון P.A.T. ווי אויך אקטואליטעטען פון FOX
דער זאל איז שטארק בעהייצט. אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג – 12.30 בייטאג.
היינט פרעזענטירען!!
קלאנג־קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi zwraca uwagę na Dziennik Zarządu m. Łodzi No. 1 z dnia 15 stycznia 1935 roku, w którym umieszczone jest ogłoszenie w sprawie przydziału przez Bank Gospodarstwa Krajowego kontyngentu kredytów budowlanych na rok 1935 dla m. Łodzi.

Łódź, dnia 19 stycznia 1935 roku.

152 **Zarząd Miejski w Łodzi.**

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę 2.700 mtr[3] żwiru.

Warunki ogólne, wzór oferty i umowy otrzymać można w Wydziale Budownictwa, Plac Wolności No. 14, pokój No. 34, w godzinach od 11-ej do 13-ej.

Oferty z oznaczeniem ceny jednostkowej oferowanego materjału składać należy w Wydziale Budownictwa pokój No. 41 do dnia 4.II. 1935 roku do godziny 12-ej w kopertach podwójnych, zamkniętych i zalakowanych z napisem:

„Oferta do przetargu na dostawę żwiru“.

Koperta zewnętrzna powinna zawierać dowód złożenia wadjum do depozytu Zarządu Miejskiego oraz drugą kopertę, zawierającą ofertę, podpisane warunki ogólne i wzór umowy.

Wadjum w wysokości 3% od oferowanej sumy może być złożone w gotówce lub w wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Oferty mogą być składane na ilość wymienioną w warunkach ogólnych.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 4.II. 1935 roku o godz. 12.15 w pokoju No. 44.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, prawo powierzenia tylko częściowej dostawy, jak również prawo odrzucenia wszystkich ofert.

Zaznacza się że:

1) na kopercie zewnętrznej nie może być uwidocznione nazwisko oferenta;
2) wadja w jakiejkolwiek postaci nie mogą być składane do rąk przewodniczącego Komisji ani dołączane do ofert;
3) oferty, do których wadjum zostanie załączone bezpośrednio nie zaś w postaci kwitu Kasy Miejskiej nie będą honorowane.

Oferty nieodpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie, rozpatrywane nie będą.

Łódź, dnia 19 stycznia 1935 roku.

153 **Zarząd Miejski w Łodzi.**

אויף פרעסט נור אונזערע
נאראדובקעס

11.-

נישט געוועזענער אויסוואהל פון דאמען־שטרימפלעך:
„Astra„ פראקטישער שטרימף . . . 1.20 זל.
„Nora„ א וואַרעמער שטרימף מיט מאקא 1.50 זל.
„Zdrowotna„ וואַרם־וואָלענער . . 2.50 זל.
„Sybirki„ דאמען־שקארפעטן, ריין־וואָלענע 2.50 זל.

POLSKA SPÓŁKA OBUWIA
Bata
FABRYKA W CHEŁMKU

נייע גרופען
ענגליש און העברעאיש
הויבען אן די לעקציעס דעם 1 פעברואר 1935
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען:
פויליש־פאלעסטינער האנדעלס־קאמער, פיעטריקאווער 113.

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 הערטער

שיימרען
מיט פאריזער שרינדן
און פערטיגע שייטל־
ווערען ערשטקל. און
רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש.
סקווערצווא 15

לאקאלען

א צימער אוועקצוגעבען מיט א בעזונדערן איינגאנג, פולנאצנא 6, קוזער אפיצינע, 2 שטאק ביי גרינבערג. 5858

4 צימערדיגע וואוינונגען, ערשטער שטאק, צו פערמיטען פאלודניאווא 28.

אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט. צו ערפאהרען פיעטריקאווער 14, ביי מ. ראזענבערג. 5999

פערשידענעס

פאר מיטנעמען א יונגעמאן פון 20 יאהר קיין פאלעסטינא גיב איך א רעיענטאלישען אקט בעלייזונג אויף עטליכע דונאם ערד נעבען חיפה. ערפאהרען שרודמיעיסקע 47 וו. 1 פון 2 א זייגער בייטאג. 5807

א קוואליפיצירטע שיך־פערקויפערין ווערט געזוכט ביי אדרעבערג, פיעטריקאווער 17. 191

ביטשריפטען־ביורא
פאר די אדמיניסטראטיווע און געריכטס־אינסטאנצען
דוד יאקובאוויטש
לאדז, פיעטריקאווער 35, טעל. 116-07.

א יונגער און ענערגישער יוריסט נעמט אן היזער אין אדמיניסטראציע, עווענטועל אלס זשאנצע. אפערטען אונטער „פראווניק” אין אדמ. 1989

א יונגע פרוי מיט קרעפטיגע מילך וויל ביין זייגען א קליין קינד. דאלנא 32 וו. 26. 8789

א פלאטלקא מאשין פירמע ווילקאקס גיבס, צו נעהען רעפארמעס בילינ צו פערקויפען. ווארשא. ווילטשע 57, וו. 15

Związek Zawodowych Muzyków Zachodnia 68, telefon 244-62. Przyjmuje wszelkie zabawy, śluby. Stowarzyszenia, związki mają ustępstwa. 641

איך קויף גענוצט מעבל און צאהל די העכסטע פרייזען. ביי מיר בעקומט מען פערשידענע מעבל אין בעסטען צושטאנד ווי אויך טאפעציר־ארבייט, שענקעוויטשא 52, פראנט מעבעל־געשעפט. 5838

געלעגענהייטליך ביליג צו פערקויפען א וואטאלין־פאבריק, וועלכע בעשטעהט פון 2 ראשעל־מאשינען מיט אלע דערצו נויטיגע מאשינען. צו ערפאהרען ביי פייז, פולנאצנא 10. 5272

Doroczna Wyprzedaż
poinwentarzowa
w f. PFEFFER
155 PIOTRKOWSKA 113.

Dział męski:
futra sport. i wizyt. od zł. 150.—
1000 palt „ „ 40.—
500 ubrań „ „ 65.—
5000 koszul „ „ 6.—
10000 krawatów „ „ 1.—
1000 kapeluszy Borsal. i Habiga „ „ 25.—
skarpetki, pończochy, rękawiczki, swetry, trykotaże oraz wiele innych artykkułów

Dział damski:
500 palt od zł. 40.—
1000 sukien „ „ 25.-
500 szlafroków „ „ 12.-
pończochy, swetry, bielizna, kapelusze, rękawiczki oraz wiele innych artykułów. —

PO REWELACYJNIE NISKICH CENACH!

אכטונג, פאנטאפעל־מאכער! פון לאדז ווי אויך פון דער פראווינץ
פילצען און קאמעל־סחורות
ווי אויך אינדישע גומע און אלע ארט צוראטען צו בעקומען אין דעם נייעם געשעפט „דאנאדא שעפטסקא”, נאד־לודקא 2 נעק נאווא־מיעסקא 27)
Dogoda szewcka, Łódź, Nad Łódką 2
בעמ.: די אפפאל־גומע ווערט צו הויכע פרייזען צוריק געקויפט.

PRYWATNE KURSY HANDLOWE
I. MANTINBANDA
w Łodzi, ul. Przejazd 12, tel. 157-91
zawiadamiam, że
półroczny kurs księgowości
rozpocznie się w dniu 31 stycznia 1935 r. o g. 7.15 wiecz.
Zapisy przyjmuje Kancelarja Kursów codziennie od godziny 11—1 pp. i od 4—8 wiecz.
124 Kierownik Kursów I. Mantinband.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
אנדזשייא 5 טעל. 159-40
פראנט, 1־טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 און
זונטאג און יום־טוב פון 9 – 1 פארטאג.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med.
ROZENHAUZ-EDELISTOWA
ספעציאל־ארצט פאר קינדער־קראנקהייטען
וואוינט איצט פאלודניאווא 6
טעל. 110-49
נעהמט אן פון 8 – 9 פריה
און פון 4 – 6 נאכמיטאג.

Dr. med. Z. Wais
איך איבערגעצויגען אויף
נאוואמיעסקא 5 (פראנט)
ספעציאל־ארצט פאר הויט, ווענערישע, האר און געשלעכטס־קראנקהייטען
נעמט אן פון 9—1 און פון 3½—8 אווענד
זונטאג און יום־טובים פון 9—1 טאג
צו ראשעניצע־פרייזען.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער־שוואכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע־פרייזע.

ברוך־קראנקע!!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז. פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז נתיוארע אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

J. Rapaport

ברוך־ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי, הייל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, גאפעהרליכסטע און פערעלטערסטע לײדענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד הייל־באנדאזשען פאר צו ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען געגען שראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויכערס און אלטערט פעהלער פון גוף!

און מיין ארטאפעד, הייל־אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די וועלבארימטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מאדערנע ספעציעלע ארטאפעד. הייל־גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען־ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין־שווינדזוכט, לאמונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטפוס לויט גיפס־מאדעל.

אכטונג!
אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (מאסא־באריך).
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.
אנערקענונגס־בעשייניגונג
פון די פראפעסארען פון לעמבערגער אוניווערזיטעט
מיר בעשטעטיגען, אז ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10, איז זעהר א פעהיגער ארטאפעד און פערדינט אויף איבערצייגען קראנקע אויף רוקען און ארטאפעדישע קראנקהייטען אינטער זיין אויפזיכט.
(—) Prof. Dr. R. Baracz, operator
Prof. Dr. J. Mariszler
Prof. Dr. B. Kalinowski i inni.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat”, spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat”, Piotrkowska 31.